

Srečno

Marsikje po svetu imajo navado, da dan ali dva pred novim letom zmečejo skozi okna na ulice odvečne papirje. S tem početjem hočejo povedati, da je starega leta konec in da se tudi pri papirjih začneja novo.

Pri nas kaj takega ni mogoče. Papirja imamo preveč, da bi ga spion zmogli zmetati skozi okno. Papir je del našega življenja, tako radi ga imamo, da nanj pišemo vedno nove in nove, čeprav že znane in iz leta v leto ponavljane reči.

Ko si ob slovesu leta voščimo zdravo in srečno, želimo, da bi bilo papirja manj, da bi konec leta lahko tudi zmetali skozi okno, pospravili predale in rekli: to je preteklost, delo je narejeno, starih reči nam ni treba več ponavljati. Skratka: goro papirjev naj zamenja uspešnejše delo.

V prihajajočem letu želimo, da bi živeli mirnejše in boljše, da bi bili bolj optimistični in da ne bi trepetali, kaj nam bo prineslo prihodnjih 366 dni. Želimo, da bi bili pametnejši, preudarnejši in ne bi bili slepo prepričani, da se lahko na trenutnem navdihu in prepričanju zgradi zdrav in mirna prihodnost.

Leta 1988 želimo več medsebojnega razumevanja, več poslušanja drug drugega, več spoznanja, da ni eden vsemogočno pameten, drugi pa brez najosnovnejše pameti.

Želimo, da bi živeli v vzdušju, ko pošteno izgovarjena beseda ne bi bila greh, ne bi bila vzrok razprtij, ampak pogoj za sožitje in razumevanje.

Drugim in sebi želimo zdravja in miru, v družbi in doma. Četudi vsega ne bomo imeli na pretek, se trudimo, da bomo obdržali vsaj ti vrednoti.

K temu dodajamo našo željo, da bi bil Gorenjski glas še naprej iskreno vaš, da bi ga prebiral in mu zaupali. Mi se bomo trudili, vi pa tudi ne štedite črnila in besed, ko je treba povedati, kaj je v Gorenjskem glasu dobrega in slabega. Tako boste zadovoljni vi, z vami pa tudi mi.

Srečno torej, veliko zdravja, miru in osebne sreče vsem, ki ste in boste tudi v prihodnje sodelovali z nami.

J. Košnjek

SREČNO 1988

Novi Alpetourovi apartmaji Triglav v Stari Fužini

Nova možnost za bohinjske goste

Bohinj, 24. decembra — Na gričku, od koder je čudovit razgled na jezero, je v nekaj več kot petih mesecih zrasel nov objekt, ki so ga poimenovali apartmaji Triglav. V sedemindvajsetih apartmajih je prostora za triindevdeset gostov, izbirali pa si bodo dvo, tri, štiri in pet posteljen apartmaje.

V času, ko tudi turistično gospodarstvo pri nas zmore le še redke investicije, so pri Alpetouru uspeli zgraditi nov hotel na eni najlepših lokacij, nad Bohinjskim jezerom. Junija so porušili staro restavracijo Triglav, danes pa so v novih, ličnih apartmajih, že prvi gostje. Gradbena dela so prevzeli pri SGP Gradbincu, TOZD Jesenice, za notranjo opremo pa so poskrbeli v Lesnini. Kot je na četrtkovi slovesnosti povedal direktor Alpetourovega TOZD Hoteli Bohinj, Iztok Noč, so vsi izvajalci delo opravili dobro in v predvidenem roku. Poleg sedemindvajsetih apartmajev z dvema, tremi, štirimi in petimi ležišči, so v spodnjem delu hotela naredili tudi restavracijo s petdesetimi sedeži, kuhinjo, ski room, trim kabinet, pripravili pa so tudi

prostor za savno. Vrednost investicije je 1,1 milijarda dinarjev, te dni pa so v nove apartmaje že prišli prvi gostje. Zanimanje za počitnice v novih apartmajih je veliko, tako da je hotel preko zimskih počitnic večino že zaseden, zaseden pa je tudi za novo leto.

Kot je povedal Iztok Noč, so letos v Alpetouru hotelih v Bohinju obnovili hotel Bellevue, sodelovali pa so tudi pri komunalni izgradnji v Bohinju. V prihodnjih letih, po razvojnem programu Bohinja, ne nameravajo več graditi novih hotelov, ampak obnavljati in vzdrževati stare.

V. Stanovnik

Foto: F. Perdan

Lepo novoletno darilo

V Begunjah 56 novih stanovanj

Begunje, 26. decembra — Ko so predstavniki samoupravne stanovanjske skupnosti Radovljica v soboto izročili ključke 56 novih stanovanj v dveh blokkih v Begunjah, bodočim stanovalcem, je bilo z njihovim obrazov razbrati, da jim lepšega prednovoletnega veselja niso mogli pripraviti. Okrog poldneva je bilo pri blokkih kot na mravljišču — prvi so se že začeli seliti in prvi bodo v novih, prostornih stanovanjih tudi dočakali novo leto.

Triintriideset stanovanj so dobili delavci Elana, po tri Veriga in Sukno, dva Psihiatrična bolnišnica Begunje, po enega pa Ljubljanska banka, Gorenje, Žito, Merkur in Knjigovoznica, tri so oddali etažnim kupcem, dva delavcem družbenih dejavnosti, pet pa je solidarnostnih. Stanovanja so bila zgrajena dva meseca prej, kot je bilo načrtovano (spomladi bo treba urediti le še okolico). Končna cena 384 tisoč dinarjev za kvadratni meter je manj kot za pet odstotkov višja od izhodiščne. Naložba je stala 1,5 milijarde dinarjev, od tega je šlo 46 milijonov za vodovod in 198 milijonov za komunalno opremljanje zemljišč za gradnjo hiš. S 430 milijoni posojila je pomagala Ljubljanska banka.

Zazidalni načrt Poddobrava je najprej predvideval pet blokov in 70 stanovanjskih hiš, vendar je zakon o varstvu kmetijskih zemljišč načrte oklestil na dva bloka in na 22 hiš. Bloka sta že zgrajena, opremljanje parcel, od katerih jih je sedemnajst za delavce v Elanu, pa nekoliko kasni. V Alpdomu obljublajo, da bodo graditelji spomladi lahko že začeli delati. Zemljišče, komunalna oprema, soglasja in načrta za hišo do gradbenega dovoljenja jih stanejo zdaj 13 milijonov dinarjev.

V Begunjah so v okviru gradnje dveh blokov in načrtovanih stanovanjskih hiš izboljšali oskrbo z vodo za vso krajevno

skupnost, pomagali pri širitvi telefonskega omrežja, zgrajen pa je bil tudi kanalizacijski krak, preko katerega bodo Begunje že naslednje leto povezali s kanalizacijo v Radovljici in načrtovano čistilno napravo.

Novi stanovalci so prinesli v kraj tudi nove skrbi. Dostop do naselja na Poddobravi je nemogoč in bo treba kmalu zgraditi novega, premajhna pa sta že tudi šola in otroški vrtec.

Kot je povedal Stane Košnik, predsednik skupščine radovljiške stanovanjske skupnosti, so v občini letos zgradili 94 družbenih stanovanj. Junija prihodnje leto bodo vselili še šestnajst stanovanj v Kropi, pripravljajo pa se že tudi na gradnjo 22 stanovanj v Prešernovi ulici v Radovljici.

C. Zaplotnik

SREČNO 1988

MARKO JENŠTERLE
ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Vsakomur po svojih potrebah

Romunija je ena od držav, v katerih so ideje socializma privedli do največjega absurda. Če bi namreč hoteli slediti teoriji, ki so jo pred davnimi časi zakoličili Marx, Engels in malce kasneje Lenin, bi nas danes ta pot pripeljala že do njene uresničitve v konkretni praksi. Ta pa nam je dobro poznana. Ne le iz naših izkušenj, ampak še bolj iz nekaterih ortodoksnih socializmov, med katere vsekakor sodi tudi Romunija.

V njej bo namreč socializem vsakemu državljanu v prihodnjem letu prinesel 70 kilogramov mesa, okoli 15 kilogramov rib in neomejeno količino perutnine. Kot se namreč za socializem spodobi, je država z velikim voditeljem Nikolaem Ceausescu na čelu, sprejela program za oskrbo državljanov. Tega je, spet po ustaljeni logiki, najprej (kot avantgarda seveda) obravnaval izvršni komite CK KP Romunije.

Ljudstvo, ki sedaj počasi žveči tanek košček črnega kruha (beli je rezerviran samo za voditelje in policijo), si je najbrž oddahnilo. Če v državi že manjka vseh svobodčin, potem bo vsaj hrana. S polnimi želodci (kar 70 kilogramov mesa na leto!) tudi ne bo nobene želje več po ustvarjanju delavskih nemirov, ki so se razširili v zadnjih mesecih. Romuni so z njimi pokazali svojo pripadnost velikemu klanu družine Ceausescu. Ta jim vlada na vseh ključnih političnih točkah.

Zaradi vsega leta lahko danes našo sosednjo državo, ki nas nase rada opozarja tudi s kršitvijo meddržavnih dogovorov (na primer o izkoriščanju hidroelektrarne Djerdap), štejem med enega branikov ortodoksne poti v komunizem, kjer bo družba enakih. Ljudstvo te države je namreč že blizu temu cilju. Ostaja samo še pečica neenakih, ki si še privoščijo belega kruha, največji del državljanov pa si še krajša muke s črnim, ki ga kupuje na karte. Po tem bi lahko sodili, da gre za narod z minimalnimi potrebami tako na eksistencialnem, kot tudi na političnem področju.

V tej vsesplošni bedi preostane samo en lik, ki se je uspešno zapisal v romunsko zgodovino. To je seveda sloviti grof Drakula, misteriozna osebnost iz transilvanskih gora. Novo vprašanje je, če bo tudi Nikola Ceausescu uspel zapustiti take sledi, kot jih je sloviti vampir. O tem bi morda več lahko povedal tudi kranjski stripopisec Zoran Smiljanić. On je pred leti obiskal Romunijo prav z namenom, da najde Drakulovo rojstno hišo, kar mu je tudi uspelo.

Slovesnost v Trzinu — Zadnje sejo Občinskega komiteja Zveze komunistov v Trzinu so v četrtek, 24. decembra, zaključili s prijetno slovesnostjo, na kateri je predsednik Občinskega komiteja ZK Trzin Milan Ogris dolgoletnemu prizadevnemu družbeno-političnemu delavcu Trzinca Andreju Peharcu izročil visoko državno odlikovanje, Red republike s srebrnim vencem, s katerim ga je odlikovalo Predsedstvo SFRJ. — Foto: D. Dolenc

VODOVOD JESNICE
64270 JESENICE
Sp. Plavž 6, p.p.78

Komunalno podjetje Vodovod Jesenice, p.o. vabi k sodelovanju za določanje časa delavca, ki ima veselje do dela na področju energetike — vode — tehničnih plinov.

Delavec mora imeti dokončano najmanj V. stopnjo strokovne izobrazbe tehnične smeri (prednost imata strojna in gradbeno smer).

Dodatne informacije lahko dobite osebnoma na upravi delovne organizacije ali po telefonu številki 81-744.

Ponudbe pošljite v roku 15 dni po objavi na naslov: Komunalno podjetje Vodovod Jesenice, M. Tita 49, Jesenice 64270.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trzinca

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Žargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Lea Mencinger (kultura), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Helena Jelovčan (izobraževanje, izolskih klopi, Škofja Loka), Danica Dolenc (za dom in družino), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Vilma Stanovnik (mladina, gospodarstvo), Dušan Humer (šport), Stojan Saje (Trzin), Danica Zavrižleb (socialna politika), Marjan Ajdovec (tehnični urednik), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija). Časopis je poltednik. Izhaja ob torkih in petkih.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo 23-463, mali oglasi in naročnina 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Presenetljivo lepo Boljkovo monografijo so natisnili v Gorenjskem tisku

Nisem zadovoljen, če ne vidim vsaj pet let naprej

Kranj, 25. decembra — Dva razloga sta nas napolnila k pogovoru z Edvardom Jurjevcem, direktorjem Gorenjskega tiska v Kranju. Prvi je presenetljivo lepa Boljkova monografija, ki so jo natisnili v Gorenjskem tisku in ki jim je resnično lahko v ponos, saj je pravi tiskarski dosežek. Drugi razlog pa je zamenjava pri direktorskem krmilu, po novem letu bo Edvard Jurevec predal Kristini Kobalovi.

Kristina Kobalova bo z Novim letom zamenjala Edvarda Jurjevca pri direktorskem krmilu Gorenjskega tiska; njun pomek je naš objektiv ujel na proslavi delovnega kolektiva. Foto: F. Perdan

Na mizi imate novo Boljkovo monografijo, že bežen pregled pove, da je to presenetljivo lepa knjiga, pravi tiskarski dosežek, tudi prve kritike so odlične. Gorenjski tisk torej spet žanje slavo?

»Res nam je uspela. Natisnili smo jo z Mladinsko knjigo TOZD Koprodukcija. Delo je vodil njen direktor Slavko Pregl. Za Vukova pisma Milošu Obrenoviću, faksimilno izdajo, ki smo jo natisnili za Cankarjevo založbo, pa smo bili nagrajeni na zadnjem knjižnem sejmu v Beogradu. Sicer pa bi odgovor raje poslošil na to, kako nam je investicija uspela.

Kakor sem našim samoupravljalcem že večkrat povedal, smo jo v proizvodnji tehnološko dokaj dobro obvladali, predvsem po zaslugi Iva Omana, Toneta Perčiča, Antona Fendeta in Saše Reva, slabše pa v pripravi proizvodnje, najslabše pa pri tržnem nastopanju. Vse leto imamo zato približno 20 odstotkov naročil premalo, odgovornost si delimo, polovico priprava, polovico proizvodnja. Kakovost še ni povsem zanesljiva, včasih naredimo izjemno dobro stvar, drugič zelo grobo napako, največji problem pripravljalne proizvodnje pa je zamujanje faznih rokov.

Težave so torej kadrovske narave?

»Tako veliko investicijo (8 milijonov nemških mark uvozne opreme, 10.000 površinskih metrov novih prostorov oziroma podvojitve dotedanjih) je v razmerah sto tisoč administrativnih omejitev težko pripraviti, še težje finančno zapreti, do zadnjega trenutka ni jasno, boš lahko začel ali ne. Zato je težko tri, štiri leta prej pripravljati kader. Štiri leta sicer že stipendiramo po 60 do 70 deklet in fantov, vendar potrebujejo še tri leta, da postanejo strokovnjaki. Pridobivanje strokovnjakov od drugod pa se ni izkazalo kot uspešno, le izjemoma smo imeli srečno roko: dobri se običajno drže svojih firm.

Kako stari grafiki, ki so v tovarni že vrsto let, sprejemajo mlade, ki prihajajo iz šol?

»Zelo različno. Nekateri se pohvalno angažirajo, drugi jih morajo in to sistematično, deloma zavestno, deloma podzavestno. Zabijam jim v glavo, da ne gre drugače: mlade moramo naučiti, da bodo delali namesto nas, nekdo bo pač moral skrbeti za naše pokojnine, takšen je naravni zakon. Če bo zato kdo pet let prej izgubil komando, jo lahko z zadovoljstvom, »kar mora mož storiti, je dolžan«, kakor je rekel Gregorič, težje je, če tega ne stori, tedaj so to osebne tragedije.

Zaradi hitrega tehnološkega razvoja so takšni problemi značilni prav za grafično industrijo?

»Evidentni so, ob otvoritvi nove tovarne, jih je naglasil tudi podpredsednik republiškega izvršnega sveta Janez Bohorič. Grafična industrija je šla v zadnjih dvajsetih letih skozi vsaj dve tehnološki revoluciji. Prva je bila na področju tiska: prehod z visokega tiska na offsetno tehnologijo, druga: prehod od svinčevega stavka na foto stavek in kasneje na digitaliziran svetlobni stavek. V večini tiskarn, tudi v Gorenjskem tisku, je danes stavek praktično računski center, uvedli smo ga leta 1982, tri leta kasneje pa računski center tudi za barvno reprodukcijo in montažo barvnih strani. Predvsem druga tehnološka revolucija je po Angliji in Nemčiji povzročila veliko štrajkov, najhujši je bil Mardockov poseg v Angliji. Iluzorno je pričakovati, da bi šlo v socialističnem podjetju brez pretresov, da bi mi kot stari guttenbergovci to preživeli brez notranjih problemov. Zdad je na pohodu tretja tehnološka revolucija, ki jo marsikatera tiskarna še ne vidi, prinaša pa vključevanje tiskarn v sodobne informacijske tokove, usmerjena je v informacijsko družbo. Grafičarji smo bili od nekdanji predelovalci informacij. Po Guttenbergu smo začeli predelovati tiskano informacijo, to je besedo, kasneje se

je vključila slika, zdaj se že vklaplamo preko offline povezav, se pravi preko disket in magnetnih trakov v računske centre, preko njih pa po potrebi tudi v svetovne banke podatkov. Gorenjski tisk ima pretenzijo, da z računalniško grafiko naveže nase nova področja, da se razvija v smeri: več znanja, več dela, manj materiala.

Torej se vam obetajo novi presreči, pa še sedanjih niste dobro preživeli?

»Moram reči, da imam v tem času kar precej problemov s svojimi sodelavci, ki pravijo, »ta star« je spet znorel. Z njimi, tudi z najbližnjimi, s katerimi se sicer dobro razumem, se ne ujemam na točki, da ni dovolj le dobro uvesti in ekonomizirati investicijo, temveč moramo istočasno vedeti, kaj bomo počeli po letu 1992, ko bo ta tehnologija zastarela, ko bo na svetovnem trgu nekonkurenčna, ko bo vsaj ekonomsko izrabljena, ko bomo odplačali večino dolgov in ko bomo sposobni za naslednji investicijski skok.

To investicijo smo začeli s tržno raziskavo pripravljati decembra 1981, 25. septembra 1982 smo zaključili razpis za projektiranje itd. To pomeni, da je minilo šest let, investicija pa še ne daje polnih učinkov. Dvomim, da bo moč naslednjo speljati hitreje. Najkasneje v dveh letih moramo videti svoje mesto v informatiki po letu 1992, izkoristiti pozicijo grafičarjev kot predelovalcev informacije. In če pravim, da se nekateri sodelavci ne strinjajo z mano, je to v tem, da hočem nekaj moči usmeriti v sodelovanje z zunanjimi institucijami, da bi v naslednjih dveh letih postavili strateški razvoj do leta 2000. Njihov koncept je namreč malce drugačen: mislijo, da, če bomo prilagodljivi, če bomo uresničili razvojne projekte, ki so že začrtani in če se bomo znali hitro vključevati v nove tržne potrebe, bo to dovolj. Strinjam se, da moramo investicijo ekonomizirati, vem, da moramo biti v športni kondiciji, rad pa bi vedel, ali treniramo za nogomet ali za smučarske skoke.

Osebnost sem zelo nezadovoljen, če ne vidim vsaj pet let naprej, doslej sem to videl, če v naslednjih dveh letih ne bomo postavili dolgoročnega razvoja, potem je zanesljivo, da bom iz te firme šel. Kajti, nočem biti sodgovoren za 600-članski kolektiv, za 4 tisoč milijard vrednosti, ki jo Gorenjski tisk zdaj ima, če ne vidim vsaj pet let naprej.

Toda, težko je gledati naprej, če je trženje cokla?

»Eden od ciljev nadaljnega razvoja, tudi do leta 1992, je prav zmanjšanje odvisnosti Gorenjskega tiska od tržne stihije.

Kaj to pomeni?

»Trdnjšo navezavo na informacijske tokove pri naročnikih in še marsikje drugje. To je moč

napraviti prav preko računalniške mreže, preko mikrorračunalnikov in računalniške grafike itd. Seveda je še nekaj drugih tržnih prijemov, vendar niso nesljivi. Gre za sodoben poslovni sistem, ki je šele v grobni obrisih, zato ne želim o tem govoriti, za poslovni sistem, s katerim se bomo lahko vključevali v informacijsko družbo, ki bo nanjo tako tržno navezan, da ne bomo imeli težav kot letos 20 odstotkov naročil, premalo in bomo vneprej z deni le za tri mesece.

Tržno stabilnost imamo že na področju kartonažne proizvodnje; letos je bil načrtovan 30-odstotni delež kartonaže, dosega bomo 40 odstotnega, naročila bolj ali manj obnavljajo, več naročnikov so trdne. Med kar nažerji smo se uveljavili z našim svojega laserja pri proizvodnji trdnega pakiranja za cigarete, ki se je na trgu dokaj uveljavil. V Rovinju in v tobačni tovarni Niš postavljajo nove linije za do pakiranje, na tem področju nam proizvodnja lepo teče.

Po Novem letu prihaja v Gorenjski tisk nova direktorica Kristina Kobalova. Postali boste njen svetovalec, če sem prav povedana?

»Za pol leta namestnik, svetovalec ne mislim biti. S svetovalec je tako, dober direktor ne potrebuje, slab prav tako. Saj ga tako ali tako ne postavlja.

Obiskovalci, ki ste jih v zadnjem času večkrat vodili po novni skarni, so bili presenečeni, kako podrobno poznate stroje in pravne tehnologije, ki je zelo pletena, mar to pomeni, da rate tako rekoč ostati v Gorenjskem tisku še nekaj časa?

»Ne, ni nujno, da ostanem, cer pa stvari ne poznam več, ko v podrobnosti, kot sem jih leta 1978, dokler sem bil odgovoren za razvoj in namestnik rektorja.

Koliko let ste že v Gorenjskem tisku?

»Od leta 1955, začel sem v tiskarski zavod, bilo je tri leta industrijske grafične šole, kasneje dve leti šolanja na višji grafični šoli v Zagrebu, vmes sem popoldne naredil gimnazij v Kranju, potem sem leta 1978 v solviral drugo stopnjo visoke šole za organizacijo dela v Kranju diplomiral kljub nistem. Odpovedal sem vsa predavanja, tako sem vedel, kaj bi pridobil, bom snov še malce preživljal. Onil sem, da ni nujno, da se borim za papir, saj sem znanje v golemo pridobil. Naloge v tovarni so bile tedaj bolj nujne, leta 1978 sem prevzel vodenje poslovne nega odbora, nato sem leta 1979 začel graditi hišo, vse skupaj ni šlo.

Ne pomeni, da moram v tiskari ostati, Kobalovi sem obljubil, da bo za firmo koristno, če ostane še dve leti, več pa ne bo potrebno. V dveh letih bo kadrovska konsolidirana, mladi bodo dovolj zrasli. Potem, če bom zdrav, se mislim posloviti in gati še kaj drugega. Če tega ne bom naredil čez dve leti, bom moral v Gorenjskem tisku pokati na pokojnino.

M. Volčjak

Da se ne bi ponovili Vevčani

Ponovne meritve pretoka Belice

Kranj, 24. dec. — Potem, ko je že grozilo, da bodo vaščani Bašlja na silo, s traktorji in drugimi kmetijskimi stroji, preprečili nadaljevanje del na vodnem zajetju Belice nad Bašljem, je predsednik kranjske občinske skupščine Ivan Torkar v četrtek sklical sestanek, ki so se ga udeležili sedemčlanska delegacija krajevne skupnosti Bela, predstavniki Vodovoda, izvršnega sveta, Geološkega zavoda Slovenije, SZDL in drugi. Iz tega, kar so sklenili, je mogoče reči, da je bojna sekira začasno, a upajmo, da tudi za zmeraj, zakopana.

Da bi si nalili čistega vina, bodo strokovnjaki Geološkega zavoda Slovenije ob prisotnosti predstavnika krajevne skupnosti Bela izmerili februarja ali marca prihodnje leto pretok Belice v stari strugi, v kanalu proti Brdu in nedaleč od izvira nad Bašljem. Na osnovi meritev bodo določili, kolikšen del vodnih virov je mogoče zajeti za oskrbo Kranja z vodo, ne da bi bilo pri tem ogroženo

no preciščevanje Belice v spodnjem toku in zbiranje v njem. Vodovod bo nadaljeval z delom na zajetju, pripravo lokacijske dokumentacije za krak proti Zabljam pa naj bi prekinil vse dotlej, dokler ne bodo znani rezultati meritev pretoka. Na osnovi meritev bodo tudi določili zmogljivosti cevi. Vodovod bo pregledal sedanjih cevovod od Bašlja do Zelenega hriba in Kranja in odpravil morebitne okvare. Krajevna skupnost Bela, protokolarni objekt vodnogospodarsko podjetje Kranj, Območna vodna skupnost Gorenjske, ribiška družina in ostali se bodo dogovorili, koliko vode naj bi teklo po stari strugi in koliko po kanalu proti Brdu. Na gradbišču vodnega zajetja nad Bašljem bodo ocenili škodo, ki jo je poseg prizadejal lastnikom zemljišč; po končani nalobi bi pa bodo ocenili tudi to, ki bo nastala na krajevni cesti. Krajevna skupnost Bela mora spodbuditi pri krajinah večjo skrb za čistočo Belice in za gradnjo tripreklatnih greznic.

C. Zaplotnik

Življenje se vrača na Možjanco

Zbrisana črna telefonska lisa

Možjanca, decembra — Še malo in na Možjanci, v majhnem naselju 687 metrov nad morjem, v krajevni skupnosti Preddvor v kranjski občini, bodo zazvonili telefoni. To bo eno zadnjih naselij v občini, kjer še nimajo telefonske zveze.

Franci Štirn

Obljuba o telefonu pred čvema letoma je bila skoraj neverjetna. Vendar so se je v krajevni skupnosti in vaškem odboru resno lotili. Tako so lani avgusta pri Tegrađu v Ljubljani že dobili projekt. Dobro milijardo starih dinarjev je po takratnih cenah veljala izvedba. Vendar se zneska in težav niso ustrašili. Začeli so zbirati denar in tako so že lani nabavili nekaj kablja in tehnični material.

»Letos smo potem nadaljevali s pripravljalnimi deli, predvsem kar zadeva dokumentacijo in zbirali denar. Želeli smo, da bi glavni telefonski vod potegnili že prej, vendar smo zdaj vseeno zadovoljni, saj je glavni kabel že na Možjanci.«
Krajan pod vodstvom predsednika vašega in gradbenega odbora Francija Štirna so se izkopal jam in postavljanja drogov lotili ta mesec. Veliko jim je pri tem pomagal tudi Gradbinec in potem tudi izvajalec: tozd Telekomunikacije iz PTT Kranj.

Minuli teden so delavci tozda Telekomunikacije iz PTT Kranj Možjanco povezali z glavnim kablom. Zdaj jih čaka še razvod...

»Da smo potegnili na Možjanco 1855 metrov glavne kabla, je bilo treba postaviti 53 drogov in za 16 telefonskih priključkov, kolikor jih bomo zdaj dobili (praktično v vsako hišo), je bilo opravljenih že preko 700 prostovoljnih ur dela. Po novem letu, če bo vreme, bomo nadaljevali s razvodom v naselju. V najslabšem primeru pa bodo telefoni zazvonili spomladi, če zadovoljen povedal Franci Štirn.«

Blizu 20 milijonov dinarjev bo vreden telefon s prispevki in deli na Možjanco. Pomagali so jim svet za SLO, Zavarovalna skupnost Triglav, Gozdno gospodarstvo Kranj TOK Preddvor, sklad za pospeševanje kmetijstva in kmetijska zemljiška skupnost. Še posebej pa se moramo za razumevanje zahvaliti Podjetju za PTT promet Kranj, je poudaril Jože Zorman.

A. Zalar

Nismo proti skakalnici na Gorenji Savi

Urediti pa je treba odvodnjavanje

Kranj, decembra — Ko so Gradbinčevi delavci 17. decembra začeli s pripravljalnimi deli za prenovno skakalnico na Gorenji Savi, so stanovalci ob skakalnici zahtevali, da z deli takoj prenehajo. »Nismo proti skakalnici, vendar je najprej treba urediti odvodnjavanje...«

Jože Janc

Pravzaprav se je tisto opoldne sredi tega meseca zataknilo, ker je okrog 40 stanovalcev Gorenje Save v štirinajstih hišah ob vznožju skakalnice že lep čas nezadovoljni. Glavni razlog za nezadovoljstvo je večni problem z meteorno vodo. Severno pobočje Šmarjetne gore je že tako velik naravni zbirnik meteorne vode, plastična skakalnica s 3000 kvadratnimi metri pa je prava streha, po kateri ob nalihivih pridri vodi do hiš. Krajanom pa je prekipelo tudi zato, ker nikdar (kot pravijo) ni bilo tistega pravega sodelovanja z vodstvom Skakalnega kluba Iskra Delta Triglav Kranj.

»Voda se zdaj razliva po vrtovih in na cesti,« pravi predsednik sveta krajevne skupnosti Asim Aridjanovič. »Zato zdaj želimo, da se pred prenovno skakalnico uredi najprej odvodnjavanje. Bojim pa se, da bo to povezano tudi z ureditvijo ceste na tem odseku. To pa bi pomenilo, da bi morali postopno uredjanje ceste Kranj-Besnica čimprej urediti na odseku od kamnoloma do Rakovice. Sicer pa kar zadeva sedanje nezadovoljstvo krajanov, gre predvsem tudi za stare grehe prejšnjega vodstva kluba, ko resnično ni bilo pravega sodelovanja.« Na dveh dosedanjih sestankih so se krajanji oziroma člani sveta in člani kluba sporazumeli, da bodo skakalnico na Gorenji Savi

samo obnovili. 17. decembra, ko so prvič videli tudi projekt, pa so se dogovorili, da bodo pred splošno mladanskim obnavljanjem uredili tudi odvodnjavanje. Do takrat pa bodo pripravljali temelje za ploščad za iztek.

»Malo več sodelovanja z nami naj pokažejo člani kluba, pa ne bo tolikšnega nezadovoljstva. Na zadnjem sestanku so obljubili, da so se takšni na horuk posegi zgodili zadnjič. Če bo res tako, nimamo nič proti skakalnici,« pravi Jože Janc z Gorenje Save, do sedaj med najbolj ogroženimi zaradi meteorne vode. Zaradi nezadovoljstva smo poklicali tudi Marijo Simičičevo, ki vodi gradbeni odbor za prenovno skakalnico. »Ljudje se bojijo, da ne bomo spoštovali dogovora. Poudarjam, da je vsakršna bojazen odveč. Gre samo za obnovo skakalnice, kakršne so bile do zdaj (povečanje je namreč predrago). Obvezali pa smo se tudi, da bomo s prenovno začeli, ko bo rešeno odvodnjavanje.«

A. Zalar

Srečno novo leto

Namesto obračuna, kaj in o čem smo pisali in zahvale za sodelovanje ter želje, da bi bilo tako tudi prihodnje leto, objavljamo del pisma Vincenca Hafnerja z Godešiča 37: »Star sem 94 let in devet mesecev in odkar izhaja Gorenjski glas, ga redno prebiram in vedno težko čakam. Tudi zdaj, čeprav bolj slabo vidim... Želim vam še mnogo let izhajanja.«

Takšnih zvestih bralcev in naročnikov je še veliko in trudili se bomo, da jih bo čimveč. Veseli smo vašega sodelovanja, vaših pisem, ki jih bomo tudi v prihodnje (kritična in pohvalna, vendar samo, če bodo podpisana z imenom in priimkom ter naslovom) objavljali.

Naj bo čimbolj srečno leto, ki prihaja takšno, kot so ga skušali pripraviti najmlajšim v krajevnih skupnostih Lesce in Radovljica minulo nedeljo popoldne, ko jih je s konjeniki, godbo, pravljicnimi bitji pozdravil dedek Mraz. Ali pa, kot so ga proslavili v soboto zvečer v Ulici Jake Platiša 5 v Kranju, za kar je poskrbel z mladimi stanovalci in starši v bloku Zlato Kloučar (na sliki).

Sinoči (ponedeljek) so novoletno srečanje pripravili v avli osnovne šole Antona Tomaža Linhartarja v Radovljici z vsemi nad 75 let stari krajanji Radovljice. Sicer pa povsod v teh dneh tako ali drugače pričakujemo Novo leto. Naj bo lepo v vsem dobrem in lepše od starega v slabem.

Kdo »živi, umrje brez d'narja?

KULTURA POD INTAKODALJE

Ali bomo zmogli najti izhod iz položaja, v katerem prav zdaj kultura postaja tretjerazredno področje?

Če se je komu izvil vzdih olajšanja po novici, da si kultura, in tudi ostale družbene dejavnosti, z novim letom ne bo obglavila z novim obračunskim zakonom, se mu je prežgodaj. Res je sicer, da so ustavno sporni členi obračunskega zakona, po katerem bi z ostanki od pičlega dohodka delovnih organizacij krmljena kulturna dejavnost (in ne le ta) že z novim letom pristala nekje na tleh, za sedaj »zadržani«. Toda to še ne pomeni, da se kulturi v novem 1988. letu piše kaj boljše, kot se je v pravkar iztekajočem. Da še slabše ne bo, ni za nikogar in za vse, ki ne »žive le od kruha«, prav nobena tolažba.

Že to leto je bilo stresov v kulturi obilo in preveč. Človek

se kar čudi, koliko pravzaprav zdrže ne le delegati v kulturnih skupnostih, pa zaposleni v strokovnih službah sis pa poklicni kulturniki in amaterski zraven in ne nazadnje tudi vsi ostali, ki hočemo poleg kruha še kaj kulturnega povrhu. Koliko jeze, pregovarjanja, iskanja izhodov, branja teleksov, ki birokratsko usmerjajo samoupravno dogovorjen kulturni program z odstotki, koliko belih las, koliko razočaranih kulturnih delavcev. Zdaj tik pred koncem iztekajočega leta je sicer v mošnjičkih še kaj ostalo, tako se je prireditev predbožičnih, med in pobožičnih kar trlo. Kajti program je treba vsaj okvirno izpeljati, sicer bo start prihodnje leto nižji. To nas je naš tipični sistem

za (ne)ohranjanje kulture že naučil. Koliko je od vsega tega imel tako imenovani porabnik kulture? Prav gotovo se je počutil kot izstradanec, ki naenkrat sede za obložen mizo: kdo bi sploh lahko preživel toliko koncertov, otvoritev predstav, izdaj novih knjig, prireditev z dobrimi kulturnimi programi, premier, nastopov amaterskih in profesionalnih kulturnih skupin, kolikor jih je prav v zadnjem času, pa naročil za umetniška dela s predujm vred itd., itd.

Skromni bi lahko rekli — saj je vse krasno, samo da se kulturi ni pesem osušila v grlu. Ob letinah, ko kulturi in nam »sreča laže«, se tudi kaj takega utegne zgoditi.

L. M.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ, — V Prešernovih hiši je odprta razstava gobelinov Zore Adlerič izdelanih po osnutkih slikarja Miroslava Adleriča. V galeriji Mestne hiše je predstavljen izbor novopridobljenega etnološkega gradiva iz meščanskega okolja. V Mali galeriji Mestne hiše je še odprta novoletna prodajna razstava likovnih del članov Likovnega društva Kranj.

JESENICE — V galeriji Kosove graščine je odprta razstava ilustracij Marije Vogelink in razstava gledaliških mask in lutk Eke Vogelink.

RADOVLJICA — V Šivčevi hiši je odprta novoletna prodajna razstava likovnih del. V galeriji Kamen je še ta teden odprta razstava akad. slikarja Franca Novincea.

ŠKOFJA LOKA — Danes, ob 17. uri je v knjižnici Ivana Tavčarja še zadnja letošnja ura pravljic. Jutri, v sredo v večeru ob diapozitivih Vlasta Kunaver govori o Trisulu.

V galeriji ZKO — Knjižnica razstavlja Milan kralj.

V galeriji Ivana Groharja razstavlja akad. slikar Andrej Jemc. V galeriji AG v Dolencevi hiši, Stara Loka 2 je še ta teden odprta prodajna razstava dekorativne in umetniške keramike.

JESENICE — Gledališče Tone Čufar bo jutri zagrlo ob 19.30 komedijo Naši trije angeli.

V Carniumu, Mladinskem kulturnem centru, Delavski dom, vhod 6, je danes, v torek, ob 19.30 na sporedu glasbeno-tematski večer — Huey Lewis in The News. Jutri, v sredo bodo v kinu nekaj več vrteli amer. film Divjak z Marlonom Brandom — ob 18. in 20. uri. V torek, 5. januarja, ob 19.30 je na vrsti glasbeno-tematski večer — Laibach.

Rasto Tepina v svojem »gledališču na cesti«

POZIMI LAJNA NAJLEPŠE POJE

Kar priznajmo: lajna, ta prestari instrument, nam priključuje sliko iz kakšnega filma, knjižne ilustracije, sliko starega moža, ki kje pod okni počasi vrtil ročico in čaka, da z visokih oken hiš prileti kaj drobiža...

Kranj — Rasto Tepina pa vrtil svojo lajno drugače. Oblečen v »nobel gvant« z obvezno krizantemo v gumbnici, izvablja iz skrinjice nežno melodijo, se gluhaško priklanja in zahvaljuje za poslušanje in sploh daje vtis, da se sam imenito zabava — in drugi z njim. Ta muzika, ki zbujala nostalgične spomine po starih in (menda) dobrih časih, je zadnje čase zelo iskana. »Zakaj igrati lajno? Zdi se mi imenitna vaja za nastopanje. Z lajno na cesti se počutim kot na odru. In v času, ko ne nastopam, je to pač tudi nastopanje, le malce drugačno.«

Rasto Tepina sam zase pravi, da je igralec na to domala od rojstva, če odšteje tistih nekaj prvih let, ali pa tudi ne, saj je še prej, preden je zmogel zlasti na otroški bicikel, spoznal vse kotičke na odru stražiške Svobode. V isti stavbi je namreč njegova družina — ded Cegar je bil znan igralec — tudi stanovali.

Kariero je začel kot palček pod režiserskim očesom Boža Šprajca, spoznal odrske deske razen v Stražišču tudi v Naklem in kasneje v Prešernovem gledališču. Najprej v lutkovni skupini Saše Kumpa, kasneje kot igralec v amaterski igralski skupini.

Zdaj ko te skupine ni več ali skoraj ni več, nastopa drugje. In to uspešno: na primer v gledališki skupini Mirana Kende v jeseniškem gledališču. Letos je dobil za vlogo kralja Karla v Anouillovem Škrjančku, s katerim so Jeseničani sodelovali na slovenskem srečanju gledaliških skupin poleti v Titovem Velenju, zlato Linhartovo značko, priznanje ZKO Slovenije. Morda je bilo to odločilno, da ga zdaj vabijo k sodelovanju v Šentjaskobsko gledališče Ljubljana. Ne ve še, kako se bodo dogovorili. Do tedaj pa se bo šel z lajno sam svoje »gledališče« na cesti, pa čeprav ne vedno in povsod tako dobesedno. Vmes bo skočil na svetovno srečanje lajnarjev v Švici, pa spet vrtil lajno kje na domačih prireditvah. Kajti, če znaš pritegniti pozornost ljudi na cesti že z vrtenjem lajne, potem jih znaš pritegniti tudi z igro na odru. »Brez teatra, bi bilo za umret,« pravi Rasto Tepina. Pa bi mu človek kar verjel.

L. M.

Novoletni koncert Pihalnega orkestra Kranj

ORKESTER NE BO? ORKESTER BO!

Kranj — Letošnja kriza je premagana — tako bi lahko sklepali po dobro izvedenem tradicionalnem novoletnem koncertu kranjskih godbenikov. V kinu Center so se pred polno dvorano predstavili v dopolnjeni zasedbi.

Nekako tako je hudomušno povedal dedek Mraz v sredo zvečer na že tradicionalnem novoletnem koncertu Pihalnega orkestra občine Kranj, ki mu je tudi tokrat, že petič po vrsti, zavzeto dirigiral Branko Markič. Po uspešnosti izvedbe in številčnosti godbenikov sodeč, predvsem pa številnih mladih obrazov, nihče ne bi sodil, da je bil še pred kratkim orkester v hudi kadrovski organizacijski krizi, ki pa jo je, upajmo, uspešno prebrodil. Pri tem je to pot očitno pomagala dobra motiviranost.

Poslušalci so bili zadovoljni, saj je bil koncert dobro odigran, program pa pestro sestavljen, tako da smo slišali od dunajskih opernih melodij, gorenjskih zvokov in vse do priredb Beethovena. Dirigent ima v tej smeri še dosti idej, saj je poskušal že večkrat oplemeniti koncerte tudi z vokalom. Žal pa so priredbe za tak sestav, to je notno gradivo, težko dosegljivo, lastniki pa ga ljubosumno skrivajo.

Poživitev in profesionalni utrip so koncertu dodali tudi so-

listi: Alojz in Dominik Krajčan, Stanko Praprotnik, David Špec in Tomaž Završnik. Prireditev je domiselno povezoval Janez Dolinar.

Zdi se mi prav, da v imenu vseh poslušalcev, kar se je izkazalo, da jih je veliko, zaželimo orkestru v novem jubilejnem letu 1988, ko bo slavil 90 letnico delovanja, še posebej veliko trdnih volj in poleta do novih potstvarjalnih dosežkov.

Miha Plajbes

Ste pozabili? Zgodilo se je letos

Reagan, Gorbačov in Fikret

Kranj, 25. decembra — Kaj se je letos pomembnega, pretresljivega, ne- navadnega zgodilo na svetu, v Evropi, domovini. Veliko, ugotavljamo, ko smo bežno preleteli letošnje kroniko. Samo mnogo stvari nam hitro uide iz spomina, pogosto celo reči, ki so nam blizu, iz zasebnega življenja. Sicer pa je važno, da se nam trajneje vtisne v spomin kaj lepega, srečnega, enkratnega. Pa moramo priznati, da sreče tudi v letu 1987, ko naj bi imela zemlja že 5 milijard prebivalcev, nismo sejali in še manj želi. Živeli smo pod vtisom velikih pretresov, vojn in tragedij, od 8. decembra dalje pa nas je le ohrabil veliki dogodek miru, sporazum med Reaganom in Gorbačovom. Kaj pa doma? Vse resolucije in programe, vse uspehe naših smučarjev in drugih športnikov z Univerziado vred je zasenčil Fikret Abdić s svojim kladuškim Agrokomercem.

Resnično je bil 8. december zgodovinski dan, sklenitev tretjega svetovnega miru, če dose- danje na trenutke zelo hladno ozračje med velikima silama štejejo za hladno vojno. Mihail Gorbačov in Ronald Reagan sta podpisala sporazum o omejevanju strateškega jedrskega orožja srednjega dosega v Evropi. Omejevanje obsega sicer komaj 3 odstotke strahotnega oborožitvenega potenciala Združenih držav Amerike in Sovjetske zveze, vendar odpira vrata nadaljnemu omejevanju in medsebojnemu nadzoru ter zaupanju. O marsikaterem svetovnem problemu se bo sedaj lažje pogovarjati: o Afganistanu, kjer gre za izjemno vpleteno Sovjetske zveze, miru v Srednji Ameriki, na bližnjem vzhodu z libanonsko krizo v ospredju, Čadom in končno tudi zalivsko vojno med Iranom in Irakom, kjer najdemo orožje, vojske in ladje obeh ve-

lesil: nekatere neposredno, v nekaterih primerih pa posredno. Mogoče bolj kot vojne in napetosti zaskrbljujejo vedno večje razlike med razvitimi in nerazvitimi, med severom in jugom, med bogastvom in lakoto. Ne le v orožju, v kosu kruha in preživetju kaže iskati skrbi za prihodnost človeštva. Kot najkrvoločnejša pošast pa nam grozi AIDS, bolezen sodobnega sveta, bolezen, ob kateri se je vredno vprašati: bo treba dolgo čakati, da ji bomo spodrezali korenine. Bolezen ne izbira med severom in jugom, tudi ne med razvitimi in manj razvitimi, ampak kvečjemu med prosvetljenimi in neukimi.

Mathias Rust, Waldheim

Če že ugotavljamo, da je bilo leto 1987 pod vtisom zgodovinskega srečanja voditeljev dveh

velesil v Združenih državah Amerike, potem se je letos tudi veliko govorilo in pisalo o dogodkih, neposredno ali posredno vezanih na obe velesili.

Reaganov stolček se je majal, ko se je zvedelo, da so Združene države Amerike tajno prodajale orožje Iranu, denar pa trošile za nasprotnike Ortegovega režima v Nikaragvi. Očitno pogledi vseh članov ameriške vlade na probleme vojne oziroma miru niso bili enotni in je moral nekdo popustiti: poslovil se je ameriški obrambni minister Caspar Weinberger. Ameriko je pretresel padeč dolarja kot posledica velikega ameriškega trgovskega primanjkljaja. Na svetovnih borzah je bila prava norija in šele proti koncu leta se je položaj umiril.

Marsikaj zanimivega pa se je storilo tudi pri vzhodnem velikanu. Sovjetska zveza je po 19 mesecih prekinitev spet začela preizkušati jedrsko orožje. Pravi podvig stoletja pa je 29. maja napravil zahodnonemški dvajsetletnik, športni pilot Mathias Rust, ki je s svojo cesno pristal sredi Moskve na Rdečem trgu. Mathias, ki so ga v Moskvi obsodili na pet let, je povedal, da je to storil v prid miru, vendar je zaradi zasnoposti sovjetske zračne obrambe zletel sovjetski obrambni minister Sokolov. Sploh pa je bila letos Sovjetska zveza znana zaradi svojega programa obnove in sprememb v gospodarstvu, perestrojke. Svojo veliko žrtev je že terjala prenova po sovjetskem vzoru: to je bil moskovski partijski šef Boris Jelcin, ki je menda terjal, da se mora perestrojka uresničevati še hitreje.

Letos so se razen tega zgodile še stvari, ki so bile zanimivejše od običajnih. Predsednik avstrijske republike dr. Kurt Waldheim nikakor ne more oprati s sebe svojega medvojnege madeža, da je bil pripadnik ne tako nedolžne nemške enote v Grčiji in Jugoslaviji. Ameriški pravosodni minister je človeka, ki je bil dolgo generalni sekretar OZN in je živel na ameriških tleh, razglasil za nezaželenega v Združenih državah Amerike. Vrh se je zamenjal tudi na Kitajskem in sedaj je krmilo v rokah Zhao Ziang. Sploh pa se je Kitajska srečala z neprijetnostjo: z uporom in demonstracijami v Tibe- tu.

V berlinskem zaporu Spandau je umrl najstarejši in zanesljivo najdražji ujetnik na svetu, nacistični zločinec Rudolf Hess, ki je bil na nürnberškem procesu obsojen na dosmrtno ječo. Bojda je naredil samomor, ker je bil paznik za trenutek nepazljiv.

Sicer pa se nobena vojna, ki je divjala že leta 1986, letos ni končala. Bijeta se Iran in Irak, s tem, da je udeležencev v tej vojni sedaj več, miru ni v Libanonu, ne v Afganistanu, ne na Filipinih in Kampučiji, ne v Čadu, na jugu Afrike, v srednji Ameriki. Krvavo je na Sri Lanki, politično ozadje pa je imel zanesljivo pokol v Meki, kjer je umrlo 400 iranskih romarjev.

Razviti del sveta, predvsem sedem najrazvitejših držav, je letos stalno sodeloval in se kar precej poenotilo do strategije pomoči manj razvitim. Mogoče se motimo, vendar nastopa razviti svet v pogovorih z manj razvitimi veliko enotneje, pripravlje, kar za manj razvite vedno ne moremo trditi.

Na sceno stopa vlada

Na začetku leta nas je zeblo, veliko snega je padlo in ogromno neevščnosti nam je vse skupaj povzročilo.

Začela se je tudi ustaljena jugoslovanska politična navada v začetku leta, da veliko obljubljam, kako bo vse boljše, kako bomo z voljo premagali vse težave. Nadaljevale so se kritike o nerealnosti in premajhni tržni naravnosti razvojne resolucije.

Izvoz je začel pešati, vlada pa je plače zamrznila. Pestilo nas je pomanjkanje elektrike, povrh vsega pa sta se premog in elektrika podražila. Zahodna Evropa je pristala, da se tudi Jugoslavija vključuje v evropski program Eureka. Dokaj resno

smo se pogovarjali o zamudi pri gradnji elektrojeklarn na Jesenicah. Vlada obljublja, da bo boljše, doživlja kritike, vendar vztraja pri svojem, zato so se že pojavljali predlogi, naj vendarle spozna zmotno politiko in odstopi.

Kosovski problem se je začel zaostrovati, še vedno dokaj optimistično pa smo februarja ugotovili, da je bila januarja inflacija samo 6,6 odstotka. Proti koncu leta je mesečno že dosegala 10 odstotkov. Ljudstvo se je jezi-

Spori, uspehi, razočaranja

Marsikaj izjemnega, neobičajnega se je letos zgodilo v Jugoslaviji.

Med Univerziado v Zagrebu, največjo športno prireditvijo pri nas po olimpijadi v Sarajevu, se je v Zagrebu rodil pet milijardni prebivalec Zemlje. To je bil Matej Gašpar, srečna mamica pa je bila Sanja Gašpar. Čestital jima je generalni sekretar OZN Peres de Cuellar. Sploh je bila Univerziada v središču pozornosti, ne samo zaradi športnih uspehov in novih objektov, ampak tudi zaradi denarja, ki je šel (menda) tudi v druge namene. V Zagrebu se je zbralo nad 5000 športnikov iz 128 držav.

Avgusta je Jugoslavija, v večini primerov enostransko, izvedla za dogodek v makedonski vasi Vevčani. Spor je povzročil vodovod, ki so ga nameravali zgraditi do sosednje vasi Oktisi in še naprej. Upor Vevčanov je zadušila milica.

Veselili smo se uspehov naših smučarjev, posebno skakalcev, pa Bojana Križaja in Mateje Svet, kajakašev, atletov. Bili pa smo tudi razočarani nad nogometaši, ki so doma katastrofalno izgubili z Anglijo in bodo le prek televizorjev spremljali svetovno prvenstvo prihodnje leto v Nemčiji.

Februarja so se jeseniški hokejisti zmagoslavno vrnili iz Beograda, kjer so s 5 : 3 premagali Partizana in postali državni prvaki, uradno že dvaindvajsetič. Na isti dan je minilo 30 let, ko so bili Jeseničani prvič prvaki, tudi zaradi zmag nad Partizanom.

Zapletali in kregali smo se zaradi štafete in njenega odhoda s Triglava. Sporna naj bi bila tudi Prešernova Zdravljica. Bil je špetir po jugoslovanskem okusu in receptu. Za sovražnega je bil razglašen plakat. Bojimo se, da se bomo o štafeti kregali tudi letos.

Živahna je bila naša zunanje-politična dejavnost. Zanj velja ugotoviti, da smo se bolj kot pretekla leta odpirali k razvitemu svetu in k sosedom, kjer je bila pogosta tema razgovora razen gospodarskega sodelovanja in finančne pomoči tudi naše manjšine.

Na udaru je bila SZDL, predvsem v Sloveniji. Najagresivnejši v svojih stališčih so bili tokrat mirovniki, ekologi (v Titovem Velenju je bila demonstracija zoper nameravano gradnjo skladišča jedrskih odpadkov v bližini), smerarji pa je bil tudi moralizator za graditev jedrskih elektrarn v Jugoslaviji. Načrtujemo zaprtje rudnikov v Mežici in Idriji, vedno strožji pa smo tudi do graditve vodnih elektrarn.

Večkrat je bilo vroče v Tržaškem zalivu, kamor so ilegalno zapluli italijanski ribiči in motili naše ozemeljske vode. Nekajkrat je bilo uporabljeno orožje. Državi sta sklenili sporazum o ribolovu, vendar po sodbi naše strani še ne zagotavlja ribolovnega reda v zalivu.

Nobelova nagrajenca

Švedska akademija znanosti in umetnosti je tudi letos podelila Nobelove nagrade. Za mir jo je prejel gvatemalski predsednik Oscar Arias, tvorec mirovnega načrta za srednjo Ameriko. Za književnost pa je Nobelovo nagrado dobil Joseph Brodsky, pisatelj sovjetskega rodu, ki živi v Združenih državah Amerike.

lo zaradi novih in novih podražitev, predlagatelji podražitev pa so nas prepričevali, da je to nujno, da je to zadnjič, da bo vlada stroga pri povzemanju cen, nepopustljiva. Sprejeli smo program tehnološkega razvoja, Mikulić pa je pisal voditeljem razvitih zahodnoevropskih držav,

da smo v težki krizi, da rabimo pomoč in milejšo politiko pri vračanju naših dolgov. Neplačani računi za uvoženo blago iz tujine so se povečevali, vendar smo jih do konca leta le deloma poravnali, pri vračanju dolga pa smo priznali poraz.

Srečali smo se s prvim stečajem delovne organizacije. To se je pripetilo Liku Svinja. Ni šlo brez zapletov: gospodarskih in političnih.

S štrajkom so nas prestrašili cariniki, partija je razpravljala o odgovornosti Fadila Hodže, na Kosovo je odšla posebna enota milice. Prav zaradi Kosova so se začele razprtije v Srbiji in srbski partiji. Nekateri so morali oditi, med drugim predsednik predsedstva Srbije Ivan Stambolić, predsednik beogradske partije Dragiša Pavlović itd.

Zveza komunistov je veliko razpravljala o svoji enotnosti, o enotnosti Jugoslavije. Organizirali smo idejne plenumne, terjali prožnejše gospodarjenje, vendar besede največkrat niso meso postale. V velike težave so zabredle družbene dejavnosti.

Še posebno o dveh stvareh smo letos veliko govorili. Pri obeh je bila glavna igralka vlada.

Nova revija in ustava

Mimo dveh dogodkov slovenskih in jugoslovanskih razsežnosti ne smemo.

Mimo 57. številke Nove revije, ki je bila zaradi nekaterih sestankov ocenjena kot nasprotna našemu samoupravnemu socializmu. Problem smo z dokaj strpnim dialogom rešili.

Takšno pot pričakujemo tudi pri spreminjanju naše ustave. Slovenija vrača 16 predlogov zvezne ustavne komisije, ki po njenem mnenju posegajo v samostojnost republik in presegajo osnovna izhodišča za spremembo ustave. Nasprotujemo preglašovanju in na to smo že večkrat opozorili predsedstva držav in socialistične zveze.

Februarja so bili sprejeti interventni ukrepi, ki so udarili tudi po dobrih gospodarjih, izenačili dobre in slabe, zamrzili plače in sploh udarili po vseh oblikah porabe v družbi.

Novembra pa je bil sprejet protiinflacijski program. Sprjet je bil s preglašovanjem, kar je izničilo tudi nekatere dobre predloge. Dejstvo je, da se s tem programom v bistvu nihče ni popolnoma strinjalo, zato se tudi v prihodnje leto prenašajo zahteve po realnejšem, na znanih stveni osnovi narejenem programu.

Agrokomercov greh

Velikokladuški Agrokomerc je dober del leta buril Jugoslavijo, pa tudi na tujem so veliko pisali o največji finančni malverzaciji v povojni Jugoslaviji. Iskala se je odgovornost in se še naprej išče. Računali smo, koliko Agrokomercovih menic brez kritja je bilo spušenih na jugoslovanski denarni trg. Padale so kronane glave, med njimi dve glavni: pod ključ je moral prvi mož Kladuše Fikret Abdić, vseh funkcij in časti pa je bil rešen tudi drugi mož države Hamdija Pozderac. Od političnih dolžnosti se je poslovil tudi njegov brat Hakiija, pa še mnoge bi lahko naštel. Posledice tega greha se bodo še vlekle, prav tako pa razprave, kako vrniti denar. V Sloveniji, ki je bila še posebej po bančni plati krepko vpletena v to afero, glave še niso padle.

Leto 1987 je bilo značilno zaradi mnogih stavk. Štrajkali smo tudi v Sloveniji. Posebno odmeven je bil štrajk v Litovskem. Štrajkali smo tudi na Gorenjskem. Val nezadovoljstva je burtnil v druge republike, posebno v Makedonijo, kjer je šlo na ulice več tisoč ljudi. O stavkah smo bili primorani odkriteje govoriti kot o realnosti našega socializma.

Letos slavimo 200 letnico rojstva Vuka Karadžića, v Sloveniji smo proslavili 70 letnico smrti neupravičeno pozabljenega Janeza Evangelista Kreka, v Mariboru pa smo končno postavili spomenik pesniku in generalu Rudolfu Maistru. Spomnili smo se 50 letnice prihoda Tita na čelo partije, slavili pa smo tudi 40 letnico priključitve Primorske k Jugoslaviji. Slovenski govornik je bil predsednik predsedstva SFRJ Lazar Mojsov.

Skozi leto 1987 se je spre- hodi! Jože Košnje!

Leto tragedij in nesreč

- V začetku leta je Evropo (tudi nas) zajel val zelo hudega mraza. Ocenjujejo, da je bilo v Evropi zaradi mraza najmanj 170 žrtev.
- V bližini belgijske luke se je prevrnil trajekt Herald of Free Enterprise. Posledice brodoloma so bile zastrašujoče: 300 mrtvih.
- Strahoviti novembrski požar v londonski podzemni železnici je terjal 30 življenj in najmanj dvakrat toliko ranjenih.
- Več sto ljudi je izgubilo življenje v nesreči južnokorejskega potniškega letala, ki je letelo na progji med Bagdadom in Seoum. Ostanke letala so našli v neki reki. Letalo je med letom uničil peklenski stroj. Povzročitelje tragedije, ki so predhodno izstopili, so našli: enemu je uspelo pravočasno vzeti strup, drugega pa so rešili.
- Najhujša pomorska nesreča pa se je zgodila blizu filipinske obale. Najmanj 1400 ljudi je umrlo, ko sta trčila potniška ladja in tanker. Le 26 ljudi so rešili.
- Žalostne reči so se dogajale tudi v domovini.
- Ledena plošča je 27. januarja v Ljubljani ubila 79 letnega pešca Jožeta Zemljaka. Led je padel s strehe na možakarja in ga ubil. Kljub opozorilom ledu odgovorni za stavbe niso spravljal s streh. Zvedeli smo, da je led tudi v Kranju enemu padel na glavo, vendar brez težjih posledic.
- V Doljevcu, na cesti Niš - Skopje, sta trčila vlačilec in avtobus. 24 je bilo mrtvih, večinoma staršev in otrok, ki so se vračali s počitnic.
- Zemeljski plaz s hriba Ruardi v Zagorju je bil uničujoč. Uničil je pet stanovanjskih hiš in nekaj gospodarskih objektov. Za zdaj ga jim je uspelo umiriti.
- V paračinski vojašnici je Aziz Kelmendi s puško ubil štiri speče vojake, nekatere pa ranil. Potem si je morilec sodil sam. Dogodek je pretresel Jugoslavijo.
- V livarni štorske železarnar se je zgodila huda nesreča. Prevrnili se je kotel s 50 tonami taline. 5 delavcev je bilo smrtno opečenih, precej pa je bilo ranjenih.
- Avgusta je nad Bovecem strmoglavilo motorno letalo iz Maribora. Po ugotovitvah komisije je letelo prenizko in se zaletel v električno žico. Umrlo je pet ljudi.
- Leto bo rekordno po žrtvah na cesti. Vsaj za Slovenijo to velja. To je resno opozorilo za nujnost večje skrbi za prometno varnost, prav tako pa za razlog, da hitreje gradimo sodobnejše ceste in prekrške ostreje kaznujemo.

Gorenjska: nova elektrojeklarna

Nič posebnega, bi dejali na prvi pogled. Valovi krize v Jugoslaviji so krepko butali na Gorenjsko in v marsičem oslabilili njen položaj. Pešanje izvoza in proizvodnje, izgube, Telematika, grožnja nezaposlenost, zapleti pri gradnji nekaterih objektov kot avtocesta in blejska obvoznica, pa prekinitev dela, druge oblike nezadovoljstva, so nekatere značilnosti.

Vendar nekaj glavnih značilnosti: odprli smo novo jeseniško elektrojeklarno in ugasnili zadnji plavž na Jesenicah, pospešeno, kljub težavam gradili predor pod Karavankami in se pripravili na gradnjo avtomobilske ceste. Propadel je jeseniški samoprispevek, v nekaterih tovarnah so ukiniteli tozde in se posrežneje organizirali. Modernizirali smo tudi jeseniško železniško postajo. Tržičani so dobili nov vrtec, Kranj pa ima vse pripravljeno za gradnjo zimskega bazena. Cesto do Žirov smo odprli, vendar še povzročajo probleme, v Ribnem je bil odprt nov hotel, v Podnartu stanovanja, v Kranju novo poslopje Gorenjskega tiska. Onesnaževali smo okolje, najhujše pa je bilo v reki Kokri. Elektriko je dobila zadnja hiša v kranjski občini, v Kokri. Na Gorenjsko je prišel vlak Bratstva in enotnosti, jeseniški komunisti pa so predlagali sklic izrednega partijskega kongresa.

Bili smo uspešni športniki in organizatorji športnih prireditev. Planica pa ima spet najdaljši polet na smučeh v zgodovini: Fijas je poletel 195 metrov.

Predstavniki prijateljskih mest o problemih jugoslovanskega novinarstva

Zakaj v uredništvih svetijo luči pozno v noč

Zemun, decembra — Ko smo se predstavniki sredstev javnega obveščanja iz prijateljskih mest: Kranj, Hercegnovi, Zemun, Osijek in Banja Luka (manjkali so Bitolčani), peljali pozno zvečer mimo znane beograjske novinarske hiše, mi je stanovski kolega iz Zemuna bolj v šali kot zares dejal, da v beograjskih uredniških zadnje čase svetijo luči tudi pozno v noč — ne samo zaradi obilice dela, temveč tudi zavoljo politične diferenciacije v uredniških vrstah. Misel, ki mi jo je prišepnil, je bila dobro izhodišče za izmenjavno stališče oziroma za pogovor o aktualnih problemih jugoslovanskega novinarstva — o problemih, ki jih ni mogoče ločiti od okvirov splošne jugoslovanske gospodarske, družbene, moralne krize, od procesov demokratizacije, ki so v nekaterih okoljih hitrejši in v drugih počasnejši, ter od različnosti, tako pomembne značilnosti jugoslovanske stvarnosti.

Domačin, gostitelj iz Zemuna, je takole komentiral naše razmere: če hočem zvedeti resnico, spoznati, kaj se pravzaprav dogaja v državi, moram vzeti v roke časopise vseh šestih republik in dveh avtonomnih pokrajin. O dogodkih v Vevčanah v Makedoniji je bilo na desetine različnih različic, prav tako o stavki labinskih rudarjev in o nedavnem štrajku delavcev ljubljanskega Litostroja, zelo različne so bile tudi prve informacije o menični aferi stotletja, kot nekateri imenujejo fikretovsko in hakijevsko ravnanje v velikokladuškem velikanu. Nekako razumljivo je, da ima vsako okolje svoje stališče o določenem problemu (različnost v stališčih izhaja tudi iz razlik v gospodarskem, družbenem in kulturnem življenju, iz zgodovine in tradicije...). Ni pa mogoče prezreti, da so razlike tudi pri poročanju, pri opisovanju dogodka, slikanju stanja — torej tudi v novinarskih izdelkih, ki ne vsebujejo mnenj, stališč, ocen. V enem jugoslovanskih časopisov smo prebrali, da je vojak Kelmendi iz povsem neznanih razlogov v vojašnici v Paračinu ubil štiri vojake, v drugem je isti dan in v enako dolgem poročilu pisalo, da gre za umor z nacionalističnim ozadjem. Bralec, ki je slučajno dobil v roke oba časopisa, je bil ob takšnem poročanju nekoliko zm eden. Pa ne le to: prepričan se je lahko, da ima beseda objektivnost pogosto več pomenov. Laže je kri-

tizirati »tuje« politike kot domače Ali je mogoče jugoslovansko novinarstvo deliti na ljubljansko, beograjsko, zagrebško itd., na slovensko, srbsko, makedonsko..., na režimsko in alternativno. Beograjec Tomislav Pervan, glavni in odgovorni urednik informativnega biltena občine Zemun (lista s pet tisočnaklade) je ob tem opozoril na še eno dokaj pomembno (negativno) značilnost jugoslovanskega novinarstva: srbski novinarji na primer kritizirajo slovenske politike, slovenski pišejo z »zadržkom« o srbskih, makedonski ne najlepše o črnogorskih... Zveze, ki smo jih navedli le za ponazorilo, kažejo na to, da je lažje kritizirati drugo republiko in njene politike. Novinarjem se v takšnih in podobnih primerih ne more nič zgoditi — nihče jih ne kliče na odgovornost, nihče jim ne grozi, da bodo leteli iz službe... Veliko težje je po mnenju Pervana kritizirati domače okolje in njene politike. Nekateri, ki so to poskušali, so, vsaj za Srbijo velja tako, plačali visoko ceno. Podobno je tudi na drugih ravneh: novinarji lokalnih časopisov so na primer pogumnejši pri kritiziranju zveznega kmetijskega ministra kot pri pisanju o slabostih v kmetijski zdruzi v njegovem kraju.

Ko gre za republiške razsežnosti, je glavni krivec za številne probleme in zaplete slabo medsebojno poznavanje. Težko je pisati slovenskemu novinarju o Kosovu, če niti za trenutek še ni

občutil tamkajšnjega življenja in njegovih posebnosti. Velja tudi obratno: novinarju, ki niti malo ne pozna naše miselnosti, naših navad, našega načina življenja, je težko pisati o Sloveniji in Slovencih. Izmenjava informacij med republikami in pokrajinama je nezadostna in prepočasna, ne tako redko pa tudi nismo pripravljene drug drugega poslušati, se pogovarjati strpno, z razumevanjem in s spoštovanjem vseh razlik. S politiki »padajo« tudi uredniki in novinarji. Še ena srbskih izkušenj, ki pa, vsaj tako je bilo slušati na pogovoru, velja tudi za druge republike. Večina uredništev je tesno povezana z določenimi političnimi »ekipami« ali s posameznimi politiki. Dokler so njegovi zaščitniki na oblasti, je tudi urednikom zagotovljen stolček. S politiki pa »padajo« tudi uredniki in novinarji, ki so nekritično prenašali njihova stališča, se šli karierizem in podobno. (Takšnih primerov bi lahko kar precej našli v Srbiji oziroma zadnje čase predvsem v beograjskih uredništvih.) Nova, predvsem mlajša generacija urednikov in novinarjev je v tem oziru že samostojnejša in verjame le v profesionalnost ter v svobodo tiska in javne besede.

Nekatera skupščinska in druga gradiva še vedno nosijo pečat državne tajnosti, čeprav o stvari čivkajo že vrabci na strehi ali jo prinašajo najbolj vaška sredstva javnega obveščanja onkraj

državne meje. Novinarstvo je resda veliko pripomoglo k odpiranju nevdržnih tabu tem in k spodbujanju javnega dialoga, vendar smo tudi pri nas še vedno priča primerom, ko politična vodstva odločajo, ali bo šla novica v tisk ali v eter danes, jutri, pojutrišnjem ali šele čez dva tedna. Najbolj drastičen primer je navedel stanovski kolega iz Zemuna, nekdanji sodelavec beograjske televizije. Ob izbruhu kontrarevolucije na Kosovu so v redakciji še pred začetkom osrednjega večernega dnevnika prejeli vest o dogodkih v avtonomni pokrajini, že čez nekaj trenutkov pa so bili na vroči telefonski zvezi srbski in kosovski politiki, ki so prepričevali urednike, naj ne delajo

ti javnost o tem, kar se dogaja v Zmaju, v Galeniki, v Ikarusu...?« so se spraševali predstavniki prijateljskega Zemuna. Odgovor ni preprost. Uredništva tovarniških časopisov ne razpolagajo vedno z vsemi potrebnimi informacijami, pogosto so tudi pod pritiskom vodstva, ki že v resnici vidi senzacionalizem in želi probleme čimdlje prikriti pred javnostjo. Je zato nenavadno, da o problemih v delovnih organizacijah prej pišejo novinarji iz občinskih, regionalnih ali republiških glasil in da šele potem popusti cenzura vodstva?

Še beseda, dve o senzacionalizmu v jugoslovanskem časopisju. Senzacionalizem je bil prisoten, je in bo — že zaradi tega, ker je težko postaviti mejo

MISLI DUŠANA RADOVIČA, PRILJUBLJENEGA SRBSKEGA PESNIKA IN LJUDSKEGA NOVINARJA, O NOVINARSTVU IN POLITIKI:

»Kako danes prepričati nekoga, da je nesposoben, če je bil uspešno nesposoben trideset in več let.«

»Resnice so danes vse bolj glasne zato, ker so tisti, ki jih morajo slišati, vse bolj stari.«

»Novinarji se izživljajo. Njim je najlepše, ko je nam najtežje. Oni se veselijo naših napak in neumnosti. Mi smo neumni, ker grešimo; od tega imajo korist samo novinarji.«

panike, češ da se bodo razmere v nekaj dneh normalizirale. Pa se niso!

O takšnem in podobnem molku je pred nedavnim razmišljal na straneh sobotne priloge Dela tudi Boris Bergant, predsednik Društva slovenskih novinarjev. Takole je zapisal: »S tem, ko o bolniku molčimo, lahko le prispevamo k bolnikovi smrti. Bolezen pa je mogoče zdraviti le z demokratičnimi zdravili.« Vodstva prikrivajo resnico pred javnostjo V posebej težavnem položaju so predvsem uredniki in novinarji tovarniških glasil. »Kako obvesti-

med tem, kaj je senzacionalno in kaj ni. To je vedno subjektivna ocena, nekateri zanesljivih meril ni. Senzacionalizma bi tudi bilo manj, če bi v novinarstvu bolj uveljavili strokovnost, profesionalnost, toda s tem smo že dregnili v splošni jugoslovanski problem: pri nas je vsakdo za vse sposoben — politik je lahko gospodarstvenik (in obratno), sociolog direktor kmetijskega kombinata, ključavničar predsednik SZDL... Vsakdo je torej lahko tudi novinar.

C. Zaplotnik

Bomo spomladi na Koroškem pokopali dvojezično šolo

Tudi dunajska ušesa so gluha

Dunaj, 19. decembra — Protestni žvižgi so napolnili dunajske ulice, ko so demonstranti v naluvo zapuščali trg pred uradom avstrijskega kanclerja Vranjtzkega. Odgovor zastopnika vlade, ki je sprejel desetčlansko delegacijo Slovencev, komitejev in organizacij za obrambo dvojezičnega šolstva na dvojezičnem ozemlju Koroške, je bil: osnova za novo šolsko uveditev ostaja koroški pedagoški model, ki predvideva ločitev otrok v nižjih razredih ljudskih šol na slovenske in nemške oddelke, ta model pa so 18. novembra sprejeli tudi voditelji treh vodilnih avstrijskih strank. So po celovškem Vranjtzkega, da nikakor ni za rešitev brez soglasja manjšine.

»Vendar upamo na ugodno rešitev. Če bo zvezni parlament ločitveni model predvidoma spomladi sprejel in ne bo pristal, da se sporazum strank ukine in dovolji nadaljevanje dela posebne pedagoške komisije pri zveznem ministrstvu za pouk, umetnost in šport, ki je utihnila zaradi nasprotovanja članov iz koroških deželnih strank argumentom stroke, in bo še naprej gluha za strokovne predloge, bomo demonstrirali naprej. Na cedilu so nas pustile vse stranke, kar kaže, da imajo v vseh odločilno besedo desničarji, zavezniški svobodnjakov in Heimattiensta. Socialisti niso nič boljši, čeprav se imajo za nam naklonjene. Odrpili smo vrata internacionalizaciji koroškega šolskega vprašanja. Imamo zagotovila, da bodo naš problem obravnavali na komisiji za človekanske pravice pri OZN, ki bo zasedala v Ženevi, naš glas je prišel do evropskega sveta in evropskega parlamenta, odločnejšo besedo podpre pa pričakujemo in terjamo od Jugoslavije. Saj je to tu-

di njen problem, saj je podpisnica avstrijske državne pogodbe. Vedno več podpore imamo v Avstriji in to ohrabljuje,« je med drugim pripovedoval poslovodni tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev Hubert Mikel. »Prihodnjič bomo šli pa v Beograd,« je deloma v šali, pa tudi resno dejal znanec iz Smihela Adolf Krivograd, ki je šel s hčerka Veroniko in Majdo iskat slovensko pravico na Dunaj. »Nemške šole o Slovincih sploh ne govorijo, ne povedo, da smo tukaj. Otrokom stalno dopovedujemo, naj bodo ponosni. O tem debatiramo doma, krepimo zavest, saj se naši nasprotniki najraje znesejo nad tistim, ki je šleva, brez ponosa. Otrokom pravim: če ti kdo reče čuš, mu odgovori italijansko, angleško in on bo izpadel butec, ne ti. Pedagoški model Koroške je sramota za pedagoge. Ne razumem jih, da ne spoznajo, da se bodo otroci ločenih razredov tudi zaradi hujskanja staršev sporekli, razšli in to bo imelo strahotne posledice za sožitje v deželi. Že sedaj je po vaseh dosti grupiranja. Slovenci ne gremo v nemška društva, nemškogovoreči, čeprav so tudi taki, ki se imajo za Slovence v zasebnem življenju in znajo slovensko, pa zaradi lagodja, nočejo v naša društva. To so najhujši nemčurji. Dogaja se, da otroci, ko odrastejo, očitajo svojim staršem, zakaj jih niso naučili slovensko. Mar ni to zadosten razlog, da znamo oba jezika. Kako važna je dvojezičnost, priznavajo ljudje, ki znajo samo en jezik.«

Skrite pasti ločevanja

»Današnji odziv na našo demonstracijo nas ohrabljuje, da

Dr. Marjan Šturm, tajnik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem

javnost ne bo kar tako sprejela ločitvenega modela. O našem položaju bo za evropske razmere narejena posebna študija,« pojasnjuje tajnik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Marjan Šturm. »Kaj je bistvena past ločitvenega modela, ki je navidezno za nepoznavalca simpatičen, napreden. Na Koroškem je med letoma 1945 in 1958 veljal obligatorni (obvezni) dvojezični pouk za vse učence v prvih treh razredih ljudskih šol.

Leta 1955 je bila podpisana državna pogodba in nasprotniki Slovencev so že upali dvigniti glavo. Dosegli so, da se je leta 1959 dvojezični model spremenil in kasneje še spreminjal, vedno na našo škodo. Starši, ki želijo za otroka tudi pouk v slovensčini, morajo pred pričetkom šolskega leta otroka prijaviti pri ravnatelju šole. Vsi učenci so v enem razredu. Prvi del vsake ure je pouk v nemščini, nato pa se za dvojezičnost prijavljenim otrokom snov razloži še slovensko, nemškogovoreči otroci pa medtem počno kaj drugega. Prijavni princip ima že kalli pritiska na otroke in predvsem na starše. Samostojnejši in od nemških delodajalcev manj odvisni starši otroke upajo prijaviti k dvojezičnemu pouku, drugi pa ne. To je splet političnih in socialnoekonomskih okoliščin. Primer: v Medvedjem dolu leta 1959 ni bilo niti ene prijave k dvojezičnemu pouku, čeprav je bila to slovenska vas. Očetom je dajal kruh protislovenski gozdni veleposestnik in grozil z odpustom, če bo kdo prijavil otroka k dvojezičnemu pouku. Prijave k pouku so vseeno naraščale, leta 1980 dosegle presenetljivo veliko število in nacionalisti so dvignili glave. Začele so se parole: za nemškega otroka ni dobro, da se uči skupaj s Slovincem, učenje slovensčine je pritisk na večino, nemščina in dežela sta ogroženi pred slovensko pošastjo. Mi smo

Fric Kert, učitelj iz Pliberka

reagirali strokovno, angažirali strokovnjake, ker smo verjeli Celovcu in Dunaju, da bo odločila strokovna in politično modra presoja. Predlagali smo zboljšanje sedanjega dvojezičnega modela: strokovnost učiteljev, znanje obeh jezikov, boljše opremljenost šol. Zmagala pa je celovška ločitvena politična linija, ki je dosegla vrh v sporazumu vodstev strank o ločevanju. Strokovna komisija potem več niti sklicana ni bila.

Novi model ima po Šturmovih besedah cilj osamiti slovenske otroke, povečati njihovo, starševsko in učiteljevo podrejenost, spodbuditi ločevanje tudi v življenju ter v končni fazi spodrežati korenine slovenski gimnaziji v Celovcu. Veliko staršev že sedaj pravi, da v ločene razrede otrok ne bodo prijavljali. Že se

Jože Markec, kaplan iz Št. Jakoba

daj je dvojezičnost mogoča samo v prvih treh razredih v 61 dvojezičnih ljudskih šolah na Koroškem, v četrthih razredih pa je slovensčina izbirni predmet.

»Bistvo ločitvenega modela je naslednje: če je v razredu, ki naj bi bil po novem zmanjšan s 30 na 20 učencev (tudi s ciljem ločevanja in oblikovanja več ločenih razredov) sedem učencev prijavljenih k dvojezičnemu pouku, se razred razdeli na dva dela: na nemškega in slovenskega, kar je v bistvu tudi napeljevanje k narodnostnemu konfliktu. V slovenskem razredu bi pouk potekal slovensko, z enim učiteljem, v razred, kjer pa ne bi bilo sedem prijavljenih otrok, pa bi prišel v razred asistenčni učitelj, samo nemškogovoreč, ki bi imel nalogo ob dvojezičnem učitelju poučevati samo nemške otroke. Sedajni dvojezični učitelj pa bi učil samo nekaj Slovencev. Kaj bi naredili s tem: nemški učitelj bi dobil že zaradi tega, ker bi poučeval več otrok, glavno besedo, bil bi vodja šole in strogi kontrolor slovenskega učitelja, ki je ponavadi tudi narodnoubudiljski aktivist. Nad nami bi bila torej dodatna kontrola. Prav lahko bo dokazati, da slovenski pouk nič ne velja in je v šoli brez pomena. Gre za prevlado nemškega pouka, za getizacijo, za metode, ki so večini sveta tuje. Mi pa vztrajamo na dvojezičnosti, na skupnem pouku pod skupno streho, na sožitju in razumevanju. V tem ni le naša prihodnost, ampak priložnost za obogatitev sožitja v državi. Na nikakršno ločitev ne pristajamo, pa naj bo delitveno število osem, devet ali deset. Hočemo skupno šolo.«

J. Košnjek
Slike: F. Perdan

Z vlakom po dunajsko pravico

Krivogradovi iz Smihela

ŠE ZADNJE PRIPRAVE

Bife za goste

Če boste imeli za silvestrovo povabljenih več gostov, si omislite kar domači bife. Tako si bo gospodinja najbolj olajšala delo in tudi sama bo lahko z njimi praznovala. Ogibajte se takega bifeja, ki predstavlja prav kulinarčno razstavo, ampak zmožnostim in času primerne. Danes bo vsak razumel, da so časi bogatih in prebogatih silvestrskih večerij mimo. Naložite nekaj ovalov z narezki, v peharčkih zavijte v serviete narezan kruh, skodelice s kislimi pripravki, francosko solato in podobnim, dodajte še krožnike s pecivom, potico, slanin pecivom, in pa seveda krožnike in pribor za toliko oseb, kot vas pač bo na večerji.

Za večino gospodinjstev, posebno pa še mladih, ima bife še to prednost, da zanj ni treba kompletnih jedilnih servisov. Bife prenese različno posodje in kozarce. Tudi različnost v materialu nič ne moti. Keramična skleda za pecivo bo prav lahko dekorativna posoda pocelana ali kovinski plošči za narezek, barvani kozarci pa prijetno dopolnilo belim pocelanim krožnikom. Treba je le spretno roke z okusom in smislom za barve in oblike.

Ob zabavni samopostrežbi, ko gostje niso vezani samo na svojo sedež, temveč se lahko gibljejo, se veliko prej razvije razpoložljivost in pomenek. Gostom tudi ni treba, da se točno drže ure prihoda, če to ni izrecno zaželeno. Kadar pridejo, ne motijo, bife jim je na razpolago, lahko si postrežejo. Po končani zabavi je pa tudi manj pospravljanja, tako po stanovanju, kot v kuhinji.

Kaj bomo ponudili, načrtujemo naprej. Šele ko smo preračunali, koliko nas bo vse skupaj stalo, začnimo nakupovati. Izdatki nas ne smejo vreči za nekaj mesecev iz ravnotežja in nam zagreniti večer. Rajše manj, a to z dobro voljo, pa tudi lahko veselo in prijetno.

Če bomo pa le kuhale...

Veliki Pellaprat, prvi kuhar sveta na eni od strani svoje obširne kuharske knjige navaja tudi svoj predlog za silvestrsko večerjo. Vas zanima? Kaj pogledimo: windsorski narogov medaljon za predjed, fazanova močna juha, listov filea Nabuchu, puranje prvi Timurlenk, krompir Marie Luise, endivija s paradizniki, božični parfait in za posladek drobno pecivo. Me se takšne večerje zagotovo ne bomo lotile; prvič bi bila predlaga, drugič pa tudi prekomplificirana.

Marsikatera bo za ta večer kupila piščanca. Da bo tokrat vsaj malo drugačen, da nadevamo. Saj ne bo zahteval veliko dela, potem se bo pa tako v pečici pekel.

Nadevan piščanec

Za 4 do 6 oseb potrebujemo 1 1/4 kg težkega piščanca, sol, zamemalko juhe, žlico maslobe, 1 žemljo ali enako količino belega kruha, nekaj žlic mleka, žlico masla ali margarine ali smetane, 1 jajce, zelen peteršilj ali drobnjak, ščep popra in malo muškatanega oreščka.

Kruh narežemo na kocke in ga pokapamo z mlekom. Maslo umešamo z rumenjkom, poprom, soljo in muškatinim oreškom. Dodamo še sesekljan peteršilj. Iz beljakov napravimo trd sneg. Kruh, krema in sneg rahlo zmešamo. Piščancu na prsnem delu privzdignemo kožo od vratu do reber in ga nasolimo. S pripravljenim nadevom napolnimo praznino pod kožo in odprtino zašijemo. Nadevanega piščanca postavimo v vročo pečico in ga med pečenjem polivamo s sokom. Enkrat ga obrnemo na drugo stran in proti koncu pečenja na hrbet, da se prsna kot lepo zapeče. Zrežemo ga z ostrim nožem tako, da je pri vsakem kosu nekaj nadeva. Zraven ponudimo riži bizi (dušen riž z grahom, gobami in parmezanom).

Naj vam predlagamo le še sladico?

Sadna solata

Za 4 osebe potrebujemo: 100 g marelic, 4 rezine ananasa, 2 pomaranči, 200 g borovnic, 100 g češenj, 4 žlice sladkorja, 4 žlice sadnega likerja.

Marelice, pomaranče in ananas narežemo na koščke. Dodamo borovnice, češnje in sladkor. Polijemo z ananasovim sokom in likerjem ter rahlo zmešamo. Previdno stresemo v steklene skledice in potresemo še z olupljenimi, praženimi in sesekljanimi mandeljni. Večina sadja bo seveda iz konzerve ali iz zmrzovalnika. Če nimate na voljo vsega, vzemite kakšno drugo sadje, tudi dobra, olupljena in na drobno narezana jabolka so lahko dobra v solati, le da takrat ne moremo brez stepene smetane na vrhu.

Grog

Če bodo mrzli dnevi, bo tako nam kot obiskovalcem med prazniki dobro del grog, pijača, ki zagotovo pogreje.

Kozarce oplaknemo z zelo vročo vodo in vanje damo rezino limone, pretaknjeno z dvema nageljnovima žbicama, žličko sladkorja, košček cimeta, pol kozarca ruma in pol kozarca vrele vode.

Na hitro premešamo in postrežemo.

Kako pregnati mačka?

Maček je seveda nujen spremljevalec prazničnih dni, ko nadevamo z vsem mogočim, odreči pa tako ali tako ne moremo. No, svetujemo vse mogoče, a če pozabite na vse, spomnite se le radenske, donata. Mineralna voda bo zagotovo pomagala.

Vinko Reven, nekdanji učitelj in računski režiser

Plača je bila prekratka za hrano v vaški gostilni

Žiri, 23. decembra — Nekaterim ljudem je sojeno, da menjajo poklice in službe, drugim, da odidejo v pokoj tam, kjer so začeli. Vinku Revnu je lastni iščoč, nemirni duh, v povojni obnovi in graditvi, žejni odločnih, sposobnih, delovnih ljudi, našel odličnega zaveznika.

Odkar so družino naprednega žirovskega šuštarja 1941. leta nemci izselili v Smederevsko Palanko, je tedaj komaj desetletni kratkohačnik Vinko Reven prežgadol odrasel. In ko se je vrnil v svobodno rodno Žiri, ni bilo več pravega časa za mladostno izživljanje. Pridnih rok je povsod manjkalo. Vinko je začel pri Elektru, nadaljeval v Alpinu, se nato preselil v jeseniško Železarno.

Tiste čase so bili posebno iskani izobraženi ljudje, tudi učitelji. Ker jih je manjkalo, so se morali novi pač na hitro seznaniti s skrivnostmi poklica. Vinko Reven je v Kranju končal eno taki skrajšanih učiteljskih.

• Za kredo ste prvič prijeli 1951. leta v Lučinah. Potem ste učili še v Gorenji vasi, Tržiču, Lešah. kraje ste menjali po tako imenovanih dekretih. So bili zelo neprijetni?

»Posebno samski učitelji res nismo mogli izbirati. Dobil si odločbo, zapakiral kovček in šel. Za leto, dve, morda tudi samo par mesecev, potem spet drugam. Takrat nisem veliko razmišljal, ali me nekaj vleče ali ne. Bili so drugačni časi, ljudje smo bili drugačni. Delali smo bolj zaradi veselja kot denarja.«

• Kako ste zaslužili?

»Zelo slabo. spomnim se, da sem v Lučinah dobil 3200 dinarjev, medtem ko mi je vaški gostilničar samo za hrano zaračunal 3400 dinarjev. Seveda sem predsedal v cenejši kuhinjo. Res pa je, da smo učitelji tedaj imeli 'dodatek na podeželje'. Stanovanja in kurjava sta bila zastojna.«

• Podobno kot prva ljubezen, je običajno najboljša tudi prva služba.

• Zba. Kakšni spomini vas vežejo na Lučine?

»Prijetni, čeprav me je bilo sprva strah, predvsem kombiniranega pouka. A otroci so bili pridni, poslušni, sploh je bil učitelj med ljudmi v tistih časih, ko je bil ob župniku največkrat edini izobražen človek v vasi splošno. Učenci pa so bili različni. Nekateri so že znali pisati in brati, ko so prestopili šolski prag, nekateri so razvojno precej zaostajali. Takrat jih še niso pošiljali v posebno šolo. Spomnim se dečka, ki je bil že štiri leta v prvem razredu, ko sem ga dobil. V številnih družinah, zlasti iz Črnege vrha, kjer so kuhali žganje iz divjega krompirja, je bil doma alkoholizem, ki je poneumljal tudi otroke.«

• Že sami ste dejali, da ste bili učitelji osamelci izobraževalci v vasi. Zatorej se vaš delavnik najbrž ni končal v razredu?

»Učitelj tudi zunaj šole ni slekel svoje kulturno prosvetiteljske kože. Sam sem v Lučinah režiral otroške igre, vodil krajevno knjižnico, bil predsednik mladine...«

• Po petih letih ste se šole »naveličali« in se na žirovski občini zaposlili kot računski režiser.

»Ne, da sem se šole naveličal, a iz Tržiča me je vlekel nazaj v Žiri, pa še plača je bila na občini boljša.«

• Kot računovodja ste med drugim računali tudi plače za občinske delavce in žirovske učitelje. Menda je šlo precej hitreje »peš« kot danes z računalniki?

»V Žireh je bilo šest šol: osnovna šola, nižja gimnazija, čipkarska šola, glasbena, šola v

Brekovicah in v Račevi. Vodje šol so poslali plačilne liste, naker sem izračunal prispevke. Za vseh šest šol in še za občino zdravno, kjer nas je bilo dvanajst redno zaposlenih, je bil dovoljen samcat prenosni nalog, in to za vse prispevke. Danes morajo ob plačah izpisati za celo boršo nalogov.«

• Večino delovnih let ste prebili v računovodskih pisarnah: na občini Žiri, občini Logatec, stanovanjskem obziru kasnejšem gradbeno-komunalnem podjetju Logatec pa spet v žirovskem Poliksu in Klavarju, od koder ste 1982. leta stopili v invalidski pokoj. Računovodsko stroko, posej torej dobro poznate. Kaj menite o njem?

»Da bi bila nujna temeljita racionalizacija. Administrativni birokratski aparat se že tri desetletja nenehno razrašča na vseh nivojih, od zveznega, republiškega, občinskega do pokra-

jinskega. Vedno novi, spremljajoči se zakoni in predpisi namreč tudi v tovarnah namočijo žili režijo, ki pa je nujna, če želimo zadostiti vsem zakonskim zahtevam. Bilanco, na prim. smo vsako leto delali drugače, vsako leto bolj zapleteno, a očitno še preskromno v podatkih, pa so najrazličnejše institucije kar naprej pošiljale najrazličnejše obrazce, ki jih je bilo težko izpolniti. Kup dela in papir brez pravega haska! Tudi z uslovnitvijo sisov smo administracijo samo povečali in podražili zaradi njih ni na občinah manj ljudi. Birokracija je naših najhujših rak ran naše družbe.

• Učiteljski stan ste sicer brezno okusili (če ne štejemo rih let upravnštva doma učescev industrijske čevljarke v Žiri), pa vendar: kaj menite današnji šoli, današnjem učitelju?

»Reforma osnovne šole trideset letja in ne bo končana, dokler bodo v vsak predmet učili nove in nove vsebine, naravno da bi predmetnik in učna načrta doživeli, pustili samo tisto, kar bodo učenci resnično rabili, nadaljnem šolanju in življenju več časa pa namenili za utrjevanje znanja. Pogledajte, zaradi polibice snovi danes otrok sproti puhti iz glav, 80-letni starčki pa zdrdajo poštevanje ali pesmico, ki so jo guli v šolskih klopetih.

Mislím, da učitelji dandana niso tako zagnani kot smo bili mi. Vsaj večina, kolikor jih lahko vidim, ne. Zastonjarsko delovanje šole, v društvi, organizacijah jih ne zanima, mika jih honorar. Res je, da imajo še vedno slabše plače kot v tovarni (čeprav neprimerno boljše, kar smo jih dobivali mi), a to ne otehta njihove prejemajne zagotosti.«

• Kje boste dočakali novo leto?

»Doma. Ko človeka grabijo, je ta in bolni, ko je iztrošen, je najlepše doma, v miru in plem.«

Torej srečno in zdravo!

H. Jelovčan

V navzkrižnem ognju lovske puške, krojaških škarij in gostilniškega kozarčka

Na obisku pri Antonu Zupancu — Skalarju

Pravijo, da ni pravega lovskega krsta v Bohinju, če ni zraven Antona Zupanca, po domače Skalarja, ali če se še bolj ozremo k njegovemu izvoru: Hrvatovega Tončka iz Srednje vasi. Toliko jih ima za lovskim klubom, da jih mu še zlepa ne bo zmanjkalo. Njegova iskričnost in pripovedni dar sta se kovala v Hrvatovi gostilni, kjer se je rodil 1929. leta. Poleg gostilne so imeli še trgovino in krojaštvo, tako da je moral na vseh koncih priskočiti na pomoč. Tudi kravo je ponavadi pomolzel Tonček. Izučil se je za krojača, da bi nadaljeval tradicijo, čeprav ga ta poklic ni preveč veselil. Nekaj časa se je učil pri očetu, tri leta pa v Radovljici. Mojster je bil dovtipen človek, bil je lovec, pevec in še marsikaj; tako da je pri njem dosti pridobil tudi po kulturni plati.

Ko sta doma delala skupaj z očetom, sta bila bolj kot kolega in prijatelja. Med delom sta se pogovarjala o mnogem. Kar kresale so se stare lovske zgodbe, krojaške in gostilniške anekdote ter dragocene poklicne in druge življenjske izkušnje. Lovsko kri je podedoval po očetu, oboja s stricem sta »raubšicala«. Oče je bil tudi sila ročno spreten človek. Kljub temu da je bil invalid, je moral zidal. Sam je izdelal tudi žimnice za »hotel« na Uskovnici, kakor so domačini rekli Hrvatovi planinski koči, ki je imela osem sob za prenočevanje.

Ob sobotah popoldne so zaprli gostilno in oče se je prelevil v brivca in frizerja. Tudi čevlje je sam naredil otrokom. Naučil se je od Pavčevega »šoštarja«, s katerim sta skupaj hodila v »šte-

ro». Oba sta z vsem krojaškim in čevljarškim orodjem šla k hiši, kjer so ju naprosili in tam ostala po več dni. Popravila sta vse staro in naredila tudi kaj novega, če so imeli denar. V »šterah« je bilo še posebno prijetno zaradi Pavčevega »šoštarja«, ki je bil velik humorist, pa tudi sicer se je pri vsaki hiši dogajalo kaj zanimivega. Znanega češniškega amaterskega igralca Branca je »šoštar« kot fantiča kar z željebim pribil za krilce h klopi pri peči, ker jima je v svoji otroški igri nagajal in mešal sukanec.

Os Hrvatovega gostilniškega življenja pa se je pravzaprav vrtele okrog podjetne mame Ele, ki je bila iz Trnovega v Ljubljani. Fran S. Finžgar, ki je bil nazadnje tudi Trnovec, jo je obkrajkrat poročil. Imela je trgovsko šolo in je med prvo svetovno vojno prišla v službo v Bohinjsko Bistrico. Po moževi smrti se je drugič poročila in tako je bilo

vsega skupaj šest otrok. Bila je zelo bistra žena, dobro je obvladala nemščino in za silo tudi madžarščino. Gostilniško vzdušje je znala držati v pravem ravnovesju. Uspelo ji je pomiriti »duhove« in se pošaliti ob pravem času. Če je zmanjkal kakšen igralec kart, je tudi tam priskočila na pomoč.

Dolgoletni gost in prijatelj dobre kapljice je bil stari Erlah, ki je bil Blejec. Ta je bil vrati vpil: »Jela, dej mi ga en štek'le!«

Potem pa se je obrnil k svojim somišljenikom, ki so že sedeli za mizo, in dodal: »Mal ga je dob'r, da se pamet pr'dene.« Nekoč se mu je »glazek« prevrnil, zato je zavzdihnil: »Žih'r vrjameš, da b rajš vidou, č' b se turm (cerkveni stolp) pod'rou.« Lahko pa si mislimo, da se v Hrvatovi gostilni niso samo šalili. Za vedrim obrazom matere Ele so bile tudi velike skrbi, še posebno med vojno. Nemci so jim požgali »hotel« v Uskovnici, doma pa so imeli pod streho ranjence iz partizanske bolnice. Pri njih so bili bolj na varnem, ker nihče ni pričakoval, da bi v gostilni, kamor so prihajali tudi Nemci, skrivali partizane. Mamino znanje nemščine je še kako prišlo prav.

Oče in Tonček pa sta šivala kape za Gradnikovo brigado. Sestra Dragica je v Jesenic pošljala zdravila za ambulanto E, domačin Dolenjčev Tonej, ki je bil strojevodja, pa jih je z vlakom pripeljal do Bistrice. Ob nemških preiskavah sta s kurjačem vso partizansko pošiljko vtaknila v abeznostno vrečo in za kratek čas porinila v peč. Tonček je sestro in bratom hodil vse to iskat. Na Bistrico so hodili tudi po časopis Karavankenbote, ker

je bil oče poverjenik, tako so laže izmazali mimo nemške bunkerja pri savskem mostu.

Toneja Zupanca sedaj srečamo pri delu na Lipu, kar je m naporno kot krojaško delo, segalo daleč v nočne ure, najje je bilo pred prazniki, požrlo vse vikende, pa še plačano ni bilo tako, kot se spodobi. Če krojač vse ure, ki jih porabi šivanje, zaračunal tako kot nekateri drugi obrtniki, nihče ne hotel toliko plačati. Pa tudi ljudeje si v svoji nečimrnosti večas izmišljajo nemogoče stvari. Nkoč se je kot upravnik krojaške delavnice celo skrtil neki »re mentni« ženski, ker ni bila »tuba« narejena do določenega tuma. Kako je trpel za zavker bi ga bila lahko ugledala je med oblekami na čebelnjiskala svoj kostim!

Nekoč pa je med likanjem ko zaverovano skozi okno opogval ženske, ki so klepetale, da zažgal ovrtnik.

Njegova najdaljša, maratonska krojaška tura pa je trajala nepretrgoma celih dvanajdes ur. Dobro, da je rojen pod to zvezdo, da ne rabi veliko spaln. Neki ženin namreč ni mogel biti poročne obleke, zato se je zadnjem hipu zatekel k njemu. Tako je urezal in šival, dokler bila obleka narejena. Zato čudno, da je obesil krojaštvo v klin in z njega rajše snel lovske puško. Ljubše mu je čepeti kakšno skalo kot pa za šivalni strojem in občudovati divjad bohinjski naravi. Vse pogosto vabi s seboj tudi stiringstetna ga sina Jaka, ki mu je letos ničkolikokrat navdušeno pomagagal opazovati divjega petelinca.

Mnogokrat tarnamo, da lega v grob zadnje bohinjske korenoln čudovitih pripovedi in dragocenih izkušenj. Vendar nam ni treba preveč bati, dokler bodo med nami taki ljudje, kot je Anton Zpanc, ki zna ceniti ohranjanje in množiti stare bohinjske zaklade.

Marija Cveto

TV SPORED

PETEK

1. januarja

03.40 V senci groze, TV nanizanka
04.10 Parada planetov, sovjetski film
05.45 Čudež v Margensu Creeku, ameriški film

TV Zagreb I. program

8.35 Poročila
8.40 Prihod dedka Mrza, oddaja za otroke
9.10 Novoletni otroški program JRT
12.15 Dunaj: Novoletni koncert, prenos
13.35 Garmisch-Partenkirchen: Smučarski skoki, vključitev v prenos
15.30 Ovcar, ameriški film
17.00 TV dnevnik
17.15 Zakon v Los Angelesu, serijski film
18.05 Kvizoteka
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Zabava vas 7 mladih
21.05 Danes skupaj
22.30 TV dnevnik
22.50 Večer na Kopaoniku

SOBOTA

2. januarja

7.50 Video strani
8.05 Ključkeve dogodovčine
8.20 P. Zidar - L. Troha: Utonilo je sonce
8.50 Radovedni Taček: Smrček
9.05 Pamet je boljša kot žamet
9.10 Koncert za UNICEF
10.10 Rumenko na Kitajskem, film
11.25 A. Glazunov: Baletna suita
11.40 Čarobna mitnica, ameriški risani film
13.05 Video strani
13.20 Ljotica domačih
15.20 Tri krat tri
16.00 J. Aldrige: Moj brat Tom, 3. del avstralske nadaljevanke
16.45 Sport v letu 1987
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Knjiga
19.11 Propagandna oddaja
19.16 Iz TV sporedov
19.24 Zrno
19.28 Propagandna oddaja, ura
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
20.00 Propagandna oddaja
20.05 Artice horulae
21.05 Pojmo v dežju, ameriški film

22.45 M. Laurence: Vrnitev v paradiz, 10. del avstralske nadaljevanke
23.30 Iz Silvestrskega programa TV Koper in TV Skopje
01.45 Video strani

Oddajniki II TV mreže

07.20 V senci groze, TV nanizanka
07.50 Risanka
08.15 Muppeti gredo v kino, igrani film
09.45 Peter Veliki, 2. del serijskega filma
11.20 Dr. Dollittle, risani film
13.45 Smrkci, risani film
15.05 Dallas, ameriška nadaljevanke
15.55 Vročica sobotne noči, ameriški film
18.00 Peter Veliki, 3. del serijskega filma
19.30 TV dnevnik
20.00 Mali koncert

Oddajniki II. TV mreže

8.55 Poročila
9.00 Danes za jutri in igrani film
12.00 Zabavnoglasbena oddaja, ponovitev
12.30 Zabavno športni mozaik
16.00 Zabavnoglasbena oddaja, ponovitev
17.25 Sport v letu 87
19.30 TV dnevnik
20.00 Zgodovina izumov, poljudnoznanstveni film
20.55 Poročila
21.00 Video klub
21.45 Morje, ljudje, obale, reportaža
22.15 Glasba beatlesov v izvedbi simfoničnega orkestra RTV Zagreb
23.00 V senci groze, TV nanizanka

TV Zagreb I. program:

8.25 Poročila
8.30 Hit parada
9.15 Zabavno propagandna oddaja, ponovitev
10.00 Novoletni tobogan
11.00 Zabavno propagandna oddaja
12.30 Novoletni program TV Zagreb
17.30 Koncert iz dvorane Lisinski
18.15 Svet v letu 1987
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.15 Zabava vas...
21.30 Ljubimec velikega stila, ameriški film
23.05 TV dnevnik
23.15 Rock odeon
00.25 Heroji in pomočniki, film

12.55 Innsbruck: Smučarski skoki, prenos
16.10 Video strani
16.25 J. Aldrige: Moj brat Tom, 4.-zadnji dan nadaljevanke
17.15 Bila sem nevesta po pošti, ameriški film
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Naj 87
19.16 Propagandna oddaja
19.19 Iz TV sporedov
19.24 Zrno, ura
19.28 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 M. Vitezović: Vuk Karadžić, 9. del nadaljevanke TV Beograd
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Zdravo
22.35 Svet v letu 1987
23.20 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

8.55 Poročila
9.00 Danes za jutri in igrani film
12.00 Zabavnoglasbena oddaja, ponovitev
12.30 Zabavno športni mozaik
16.00 Zabavnoglasbena oddaja, ponovitev
17.25 Sport v letu 87
19.30 TV dnevnik
20.00 Zgodovina izumov, poljudnoznanstveni film
20.55 Poročila
21.00 Video klub
21.45 Morje, ljudje, obale, reportaža
22.15 Glasba beatlesov v izvedbi simfoničnega orkestra RTV Zagreb
23.00 V senci groze, TV nanizanka

PONEDELJEK

4. januarja

9.45 Video strani
10.00 T. Mann: Čarobna gora, ponovitev 1. dela nemške nadaljevanke
11.40 Video strani
17.15 Video strani
17.30 Radovedni Taček: Pes, 1. oddaja
17.45 Soba 405, otroška serija TV Beograd
18.15 Kraigherjevi nagajenci
18.45 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Obzornik
19.13 Propagandna oddaja
19.19 Iz TV sporedov
19.24 Zrno
19.28 Propagandna oddaja, ura
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja

20.05 J. Krantz: Mistralova hči, ameriško-francoska nadaljevanke
21.05 Propagandna oddaja
21.10 Dinar
21.50 TV dnevnik
22.05 Presej poželenje, glasbeno-plesna oddaja
22.35 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

18.00 Beograjski TV program
18.55 Premor
19.00 Indirekt, oddaja o športu
19.30 TV dnevnik
20.00 Argumenti, zunanje-politična oddaja
20.45 Poročila
20.55 Maupassantove novele
21.55 Portreti književnikov: Marguerite Yourcenar
22.40 Poezija
23.10 Mali koncert

TOREK

5. januarja

9.45 Video strani
10.00 Mozaik
Šolska TV:
Kemija: Kolidni sistemi
Naravoslovje: Kriza
Obrambna vzgoja:
Sodobna letala in
helikopteri
11.05 Angleščina XXX.
11.35 Video strani
16.15 Video strani
16.30 Mozaik-šolska TV, ponovitev
17.30 Pamet je boljša kot žamet
17.35 Studio je vaš
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Obzornik
19.13 Propagandna oddaja
19.19 Iz TV sporedov
19.24 Zrno
19.28 Propagandna oddaja, ura
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 M. Pavlovič-D. Albahari: Zadnja zgodba, drama TV Beograd
21.35 Propagandna oddaja
21.40 Osmi dan, oddaja o kulturi
22.20 Propagandna oddaja
22.25 TV dnevnik
22.40 Video godba
23.25 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

18.00 Tuji jeziki
18.30 Mostovi
19.00 Rezerviran čas
19.30 TV dnevnik
20.00 Obiskujemo slovenske muzeje in galerije - danes Mestni muzej Ljubljana

20.45 Žrebanje lota in premor
21.00 Zabavni terek
22.30 Izobraževalna oddaja

SREDA

6. januarja

10.10 M. Pavlovič - D. Albahari: Zadnja zgodba, ponovitev drame TV Beograd
11.40 Oddaja o kulturi
12.20 Mostovi
12.50 Propagandna oddaja
12.55 Bischofshofen: Smučarski skoki, prenos
15.30 Video strani
15.45 Oddaja o kulturi
16.25 Mostovi
16.55 Tuji jeziki - Angleščina XXX
17.25 S. Rozman: Oblaček pohajček, 1. del
17.40 C. Colodi: Ostržek, predstava SMG, 1. del
18.15 Nadarjeni otroci: I - Bach in Tae Kwon - DO, poljudnoznanstvena serija LJ
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.01 Obzornik
19.13 Propagandna oddaja
19.19 Iz TV sporedov
19.24 Zrno
19.28 Propagandna oddaja, ura
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 Film tedna: Popoldne pasjega dne, ameriški film
22.05 Mali koncert: Mojca Zlobko - harfa
22.20 Propagandna oddaja
22.25 TV dnevnik
22.40 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

17.20 TV dnevnik
17.40 Otroška serija
18.10 Izobraževalna oddaja
18.40 Številke in črke - kviz
19.00 TV kolektor
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Beograd: Pep v košarki-Partizan: Aris, prenos
21.30 Poročila
21.35 Dokumentarni večer

21.35 Umetniški večer
23.15 Evropska super liga v namiznem tenisu - YU:ČSSR, posnetek

ČETRTEK

7. januarja

9.45 Video strani
10.00 Mozaik - šolska TV
Poklicno usmerjanje:
Poklici v računalništvu
Orodja prihodnosti:
Procesno računalništvo
11.00 Dvojno življenje Matije Pascala, ponovitev italijanskega filma
13.25 Video strani
16.10 Video strani
16.25 Mozaik - šolska TV, ponovitev
17.30 Pisma iz TV klubuka
18.15 Slovenski ljudski plesi: Koroška
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Obzornik
19.13 Propagandna oddaja
19.19 Iz TV sporedov
19.24 Zrno
19.28 Propagandna oddaja, ura
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 Tednik
21.05 Propagandna oddaja
21.10 T. Mann: Čarobna gora, 2. del nemške nadaljevanke
22.55 TV dnevnik
23.10 Jubilejna teveteka
23.15 Video strani

Oddajniki II. TV mreže:

17.20 TV dnevnik
17.40 Otroška oddaja
18.10 In tudi letos, izobraževalna oddaja
18.40 Številke in črke, kviz
19.00 TV kolektor
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Beograd: Pep v košarki-Partizan: Aris, prenos
21.30 Poročila
21.35 Dokumentarni večer

PONEDELJEK, 4. januarja:

Prvi program
4.30 - 8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Glasbena lepjenka - 8.40 Izberite pesmico - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.05 Rezervirano za... - 11.05 Živalski karneval - 12.10 Pod domačo mareljo - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba - 13.30 Od melodije do melodije - 14.05 Ponedeljkov križemkraž - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Vrtljak želja - 18.25 Zvočni signali - 22.30 Zimzelene melodije - 00.05-4.30 Nočni program - glasba

TOREK, 5. januarja:

Prvi program
4.30 - 8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 8.35 Igraj kolce - 9.05 Z glasbo v dober dan - 9.35 Napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - 14.35 Iz mladih grl - 15.30 Dogodki in odmevi - 18.00 Sotočja - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 21.05 Radijska igra - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.30 Slovenski pevci zabavne glasbe - 22.50 Literarni nokturno - 23.05 Mozaik lahke glasbe - 00.05-4.30 Nočni program - glasba

SREDA, 6. januarja:

Prvi program
4.30 - 8.00 Jutranji program - glasba - 8.30 Instrumenti se vrstijo - 9.05 Glasbena matineja - 10.05 Rezervirano za... - 11.05 Danes smo izbrali - 12.10 Pod domačo mareljo - 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba - 14.05 Mehurčki - 17.00 Studio ob 17.00 - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 22.50 Literarni nokturno - 23.05 Jazz za vse - 00.05-4.30 Nočni program

ČETRTEK, 7. januarja:

Prvi program
4.30 - 8.00 Jutranji program - glasba - 8.35 Koncert za mlade poslušalce - 9.05 Glasbena matineja - 10.05 Rezervirano za... - 12.10 Pojmo in godemo - 13.30 Od melodije do melodije - 14.05 Za mlade radovedneže - 15.55 Zabavna glasba - 17.05 Vrtljak želja - 00.05-4.30 Nočni program - glasba

NOVO V KINU

Vrnitev Navaho Groma je italijanski avanturistični film. Pripoveduje o mlademu Indijancu Navaho Gromu, ki se v rezervat, iz katerega je odšel po boju s sprijenim pomočnikom šerifa in rasisti, zdaj vrača kot policaj. Pomočnik šerifa mu odtakne uboj, ki ga je izvršil sam, da bi mu preprečil razkrije preprodajalcev drog, s katerimi je sam povezan.

Maščevalec je ameriški akcijski film, ki govori o Shiru in Rayu, ki sta najboljša policijska agenta v Phoenixu. Vse primere rešujeta na poseben način, izpostavljata pa se velikim nevarnostim. Zgodi pa se, da se na njihovem oddelku znajde izdajalec. Ko Ray to spozna, pokliče na pomoč Shira, toda ko ta pride, najde prijatelja že mrtvega. Sledilo bi seveda maščevanje, toda šef Shira prepove nadaljnje iskanje in ga pošlje na dopust v Singapur. Toda kmalu mu je jasno, da ga je tja postal namenoma...

Jason živi - VI. del pa je spet ameriški film groze. Nekajkrat je junak Jason že umrl, toda skrivnostna nadnaravna sila ga vedno znova vrača življenje in moči, in Jason gre spet na svoj krvavi pohod. Tokrat je njegov cilj mladinski tabor, ki je bil grobnica njegovih žrtev. Toda, tokrat mu ne uspe...

Matineja: v nedeljo, 3. januarja, bodo ob 10. uri v kinu Center v Kranju predvajali Srečo na vrhovi.

KINO

RADOVLJICA

1. januarja: amer. barv. film PONOURELI VLAK ob 18. uri, ital. barv. pust. film NOVI BARBARI ob 20. uri, 2. januarja: hongk. barv. film MAFIJA PROTI NINJI ob 18. uri, amer. barv. film PONOURELI VLAK ob 20. uri, 3. januarja: ital. barv. pust. film NOVI BARBARI ob 18. uri, hongk. barv. film MAFIJA PROTI NINJI ob 20. uri, 4. januarja: amer. barv. film PONOURELI VLAK ob 20. uri, 5. januarja: ital. barv. pust. film NOVI BARBARI ob 20. uri, 6. januarja: hongk. barv. film MAFIJA PROTI NINJI ob 20. uri, 7. januarja: amer. barv. film KDO BO UBIL MOJO ŽENO ob 20. uri

BLED

1. januarja: amer. barv. film KOBRA ob 18. uri, amer. barv. film

KINO

OBUPNO IŠČEM SUZANO ob 20. uri, 2. januarja: amer. barv. film EKSPERIMENT PHILADELPHIA ob 18. uri, nem. barv. film DEKLE ZA UŽIVANJE ob 20. uri, 3. januarja: amer. film OBUPNO IŠČEM SUZANO ob 18. uri, amer. barv. film KOBRA ob 20. uri, 4. januarja: hongk. barv. film MAFIJA PROTI NINJI ob 20. uri, 5. in 7. januarja: amer. barv. film PONOURELI VLAK ob 20. uri, 6. januarja: ital. barv. pust. film NOVI BARBARI ob 20. uri

BOHINJ

2. januarja: amer. barv. film KOBRA ob 18. uri, amer. barv. film OBUPANO IŠČEM SUZANO ob 20. uri, 3. januarja: amer. barv. film EKSPERIMENT PHILADELPHIA ob 18. uri, nem. barv. film DEKLE ZA UŽIVANJE ob 20. uri, 7. januarja: ital. barv. pust. film NOVI BARBARI ob 20. uri

ŠKOFJA LOKA

1. januarja: amer. barv. film COTTON CLUB ob 17.30 in 20. uri, 2. in 3. januarja: amer. akcijski film ŽIVETI IN UMRETI V L. A.

KINO

ob 18. in 20. uri, 5. in 6. januarja: franc. komedija VEČERNA OBLEKA ob 18. in 20. uri, 7. januarja: amer. akcijski film IŠČE SE ŽIV ALI MRTEV ob 20. uri

ŽELEZNIKI

1. januarja: amer. akcijski film ŽIVETI IN UMRETI V L. A. ob 18. in 20. uri, 2. januarja: amer. drama SILKWOOD ob 17.30 in 20. uri, 3. januarja: amer. drama COTTON CLUB ob 17.30 in 20. uri, 6. januarja: amer. akcijski film CYBORG ob 20. uri

POLJANE

2. januarja: amer. drama SILKWOOD ob 19. uri, 3. januarja: amer. barv. akcijski film CYBORG ob 17.30 in 20. uri, 5. januarja: amer. akcijski film IŠČE SE ŽIV ALI MRTEV ob 19. uri

ŽIRI

2. in 3. januarja: amer. akcijski komedija NEUMNA DETEKTIVA ob 20. uri, 5. januarja: franc. kanad. erotični film JOY - VESELJE ŽIVLJENJA ob 20. uri

SVET DOMA PETRA UZARJA TRŽIČ

razpisuje prosta dela in naloge VODJE RAČUNOVODSTVA

Pogoji: ekonomist - finančnik

2 leti delovnih izkušenj v finančnem poslovanju izpolnjevanje pogojev po 57. členu družbenega dogovora o kadrovski politiki v občini Tržič

Kandidati naj vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov Dom Petra Uzarja Tržič - razpisna komisija.

Kandidat bo izbran za dobo 4 let.

O izbiri bomo kandidata obvestili v 10 dneh po sprejetju skiep sveta doma.

SOZD ZDRUŽENI PROIZVAJALCI STROJNE OPREME
DELOVNA ORGANIZACIJA p. o.

LJUBLJANA n. sub. o.

INDUSTRIJA KOVINSKE OPREME IN STROJEV - KRANJ

64001 KRANJ - JUGOSLAVIJA

Delovnim ljudem srečno in uspešno novo leto 1988

Anica Demšar je pred tremi poletji izbrala

»Šička« se je preoblekla v kmetico

Dolenja Brda, 25. decembra — Anica Demšar je zrasla na kmetiji v Srednji vasi pri Poljanah. Oče je že zgodaj umrl in tako so bile s sestro in materjo dolga leta same za vse dela, tudi moško. Anica je rada delala zunaj. Zelo rada pa je (čudo prečudno) tudi hodila v šolo.

Njena ljubezen je bila matematika. Torej se je po štirih gimnazijskih letih v Škofji Loki odpeljala naprej v Ljubljano. Diplomirala je iz pedagoške matematike s fiziko.

Za šolski kateder je stopila pred slabim desetletjem. Tedaj je bila v Loki še klasična gimnazija. Tri leta kasneje, ko je srednje šolstvo zajela slovita preobrazba, je preselila na kovinarsko, zraven pa tri leta poučevala še v sosednjem Centru slepih.

Rada sem imela matematiko. A skoraj vsako leto se je tako napletlo da sem učila domala več fizike kot matematike. Fizika pa mi ni prav posebno »ležala«. Tudi sicer sem imela v šoli probleme. Prvo polletje je običajno še nekako šlo, v drugem pa sem bila sama že utrjena, otroci pomladno razpoloženi za nagajanje. Zandar nisem, za šale, s katerimi bi osvajala mladež, tudi ne pretirano, tako da se včasih nisimo ravno najbolje ujeli. ...

Anica Demšar je pred tremi poletji obesila šolo na klin. Zmagala je druga ljubezen.

»Slavko iz Dolenjih Brd se je hodil ženit k nam. Dolgo sploh ni povedal, po kaj pravzaprav hodi. Tako menda vasujejo sramežljivi poljanski fantje. Ko sva se končno le razumela, sva se poročila. Preselila sem se v Dolenja Brda.«

Ostala je doma. Kmetija je velika okrog šestnajst hektarjev; blizu sedem hektarjev je obdelovalne zemlje. V hlevu je trenutno enajst glav goved. Nekaj mleka oddajajo. Kadar krave dobro molžejo, ga vozi v dolino enkrat eden, drugič drugi kmet, zdaj, ko ga je malo, ga spotoma pobere sosed. Cena mleka je postala tako smešno nizka, da se drugače pot sploh ne bi splačala.

»Dela je na kmetiji vselej dovolj, posebno v hribih je treba imeti kar precej kondicije. Sama zadnje leto nisem bila preveč za rabo. Hčerka Mira je stara šele tri mesece, prej pa sem tudi morala vso nosečnost mirovati, da sem jo obdržala. Še dobro, da je tašča kar krepka in zdrava. Mož se je ravno v soboto v gozdu ponesrečil. Hlod ga je zadel v hrbet. Na srečo si ni poškodoval živcev, tako da ne bo kakšnih hujskih posledic.«

Ko jo gledam, vso zadovoljno z dekletcem v naročju ob kmečki peči, z rožasto ruto na glavi, privezano nazaj, poslušam njeno počjo poljansko govoricu, komaj verjamem, da je bila kdaj »šička«, ki je pubertetnike »mrevnila« z matematičnimi ugankami in fizikalnimi poskusi.

»Zadovoljna sem in če le ne bo prehude stiske z denarjem, ne bom šla več v službo. Po mestu mi ni dolgčas. V Loko je iz Dolenjih Brd kar dolga pot. Do Srednje vasi je dva kilometra strmega klanca, po drugi, bolj položni poti prek Gorenje vasi, je najmanj dvakrat dlje. Avta ne vozim, torej bi morala peš do avtobusa ali prisediti h kateremu od sosedov. Skratka, učiteljski poklic bi mi zdaj vzel preveč časa, da bi potem zmogla še breme domačega kmečkega in gospodinskega dela.«

Edino po matematiki se ji kdaj pa kdaj stoji. A slo lahko poteši kar doma; v sosedstvu se bo vedno našla kakšna »brihtna« glavica, ki ne bo razumela iksov in ipsilonov, ulomkov in korenov, Pitagorovega izreka. Anica bo torej z veseljem spet »šička«

H. Jelovčan

France Cvenkel

Učitelj, ki piše o lovstvu in varstvu narave

»Tovariš Cvenkel, ni malo ljudi, ki menijo, da lovci ne počno nič drugega, kakor da streljajo divje živali in tako uničujejo naravo. Kaj pravice k temu?«

Ti zdajšnjega lovstva ne poznajo. Že ob ustanovitvi Slovenskega lovskega društva, pred 80 leti, si je naše lovstvo med temeljne naloge zapisalo: Vsak lovec mora biti tudi varuh narave; kdor divjad ne lovi in je tudi ne štiti in ne goji, naj si ne lasti imena — lovec. Pri nas je že leta 1921 Deželna vlada Slovenije prav po zaslugi lovcev sprejela prvo »naredbo« o varstvu redkih živali in rastlin. Večkrat so naši lovci v nezavidljivem položaju, saj z ene strani pritiskajo kmetovalci in gozdarji, da divjad dela škodo in jo je zato treba pobiti, z druge strani pa naravovarstveniki kažejo na lovca kot uničevalca divjega živalstva. Osnovno načelo pri izvajanju lova je: Odstreliti preslabotno divjad, ki ne ustreza za nadaljnjo krepko razmnoževanje in zdrav razvoj vrste. Odstreliti tudi preštevilno divjad, ki res povzroča škodo v kmetijstvu in gozdarstvu. Vsaka avtohtona vrsta živali pa ima pravico do obstoja, zato lovec nima pravice poseči tako globoko z odstrelom, da bi ogrozil njen obstoj. Zato mora lovski pripravnik opraviti strov lovski izpit iz več predmetov, med katerimi je obvezno tudi varstvo narave. Za svoje napake je vsak lovec lahko tudi kaznovan, za večji prekršek tudi z izključitvijo.

»Človek preprosto ne more razumeti lovca, ki pravi, da je prijatelj divjih živali, a jih strelja oz. ubija. Kje je tu takoimenovana lovška etika?«

»Življenje je treba jemati takšno, kakršno je. Ne kakor tista gospa, s katero sva se srečala nekega jutra. Ko me zagleda s puško na rami in z ustreljenim zajcem v roki, vsa začudena reče:

— Nisem vedela, tovariš ravnatelj, da ste tako brez srca... Preden sem ji odgovoril, sem jo vprašal:

— Kam pa vi, gospa, navsezgodaj s krožnikom pod pazduho?

— K mesarju. Rekel je, naj pridem dovolj zgodaj, če želim dobiti telečji srček in jetra.

Zdaj sem ji odvrnil:

— Kajne, gospa, kako sva oba brez srca...

K tej anekdoti je potrebno dodati še naslednje: Točno, pri lovu teče tudi kri. Za prenakaterega je to nasprotujoče si dejstvo: kako to, da moreš ubiti, kar imaš rad? Kmet, vrtnar, gozdar in še kdo to ljubezen razumejo. Kmet ima rad svojo živino, najbrž vsako kravo posebej, četudi jo na koncu da v zakol. Vrtnar ima rad rože, jih goji in neguje, a tudi potrga in poreže. Gozdar ima rad gozd in posamezno drevo v njem, a ga tudi poseka. Tudi otrok, ki si natrga cvetlice, da si naredi šopek, ima rad cvetice. In ne le živali, tudi rastline so živa bitja! — Toda, kjer je dober kmet — živinorejec, je živina. Kjer je dober vrtnar, so rože. Kje umno gospodari gozdar, je lep gozd. In kjer upravlja lovišče pravičen lovec — je divjad.

Branko Blenkuš

Letos je bilo o kmetijstvu popisanih na tone papirja in sprejetih desetine sklepov, razmere pa so se celo poslabšale

Za eno pivo v gostilni pet litrov mleka

Kranj, december — Direktor KŽK — jeve temeljne organizacije Radovljica Jože Avsenek je prejšnji torek na seji radovljiškega izvršnega sveta nemočno dejal: »Še najmanj bi imeli izgube, če bi hleve zaprli in delavce poslali domov.« S temi besedami je nazorno prikazal trenutne razmere v kmetijstvu, še zlasti v govedoreji, ki je na Gorenjskem prevladujoča kmetijska dejavnost. Bikov in krav se ne splača rediti. Po zadnjih izračunih bi morala biti odkupna cena mleka 377 dinarjev za liter, kmetje in posestva pa dobe zdaj za liter mleka s 3,6 odstotka toličce (brez premij) okrog 240 dinarjev. Podobno je pri prireji mesa. V Kmetijsko živilskem kombinatu Gorenjske imajo pri vsakem kilogramu goveda okrog 600 dinarjev izgube, sicer pa so v Zadrugi zvezi Slovenije izračunali, da bi morala biti odkupna cena mladega pitanega goveda 2.863 dinarjev za kilogram. Takšno ceno tudi predlagajo, naj bi začela veljati s 1. januarjem.

Kilogram umetnega gnojila je prvič v povojni zgodovini (vsaj tako so povedali v KŽK — jevi temeljni organizaciji kooperantov Radovljica) dražji od litra mleka. Koruza, ki je tako pomembna sestavina močnih krmil, stane uradno 160 dinarjev za kilogram (tolikšna je namreč njena zaščitna cena), na sivem trgu pa še enkrat več. Pri mleku ni bilo nikoli sivih cen in jih tudi ne bo, kajti to je »hitro pokvarljivo blago«, s katerim se ne da špekulirati. Drugače je pač s koruzo: to je mogoče za nekaj mesecev zakleniti v kašče in potem počakati na boljše čase (beri: na večje povpraševanje in na višje cene!).

Zadružniki najjavljajo protestni shod

Zdi se, da so kmetje še letos verjeli in upali, da se bodo razmere v kmetijstvu spremenile. No, zdaj ko je leta že domala konec, ugotavljajo, da ni bilo nikogar, ki bi zanje povzdignil glas v palači federacije, da je stanje še slabše kot v začetku in na sredini leta. Je zato čudno, če je v bohinjski zadrugi trinajst kmetov že prenehalo oddajati mleko, da se je v škofjeloški zadrugi število kmetij, ki oddajajo mleko, v enem letu zmanjšalo s 750 na 630, da farme in kmetije izkazujejo izgubo, da se je odkup mleka na Gorenjskem v zadnjem četrtletju zmanjšal za več kot desetino, da so Slovenijo pred kratkim pretresli prvi kmečki štrajki in da je upravni odbor Zdruga zveze Slovenije v sredo sklenil: »Ne zaupamo ukrepom in rešitvam, ki jih predlaga in sprejema zvezna vlada. Zato moramo ob sprejemanju razvojnih načrtov za prihodnje leto vztrajati, da se uveljavijo tržne zakonitosti, da se s 1. januarjem uveljavi pravo oblikovanje cen mleka in mesa in da se zagotovi pokrivanje izpadlega dohodka povprečno uspešnim pridelovalcem mleka in mesa v republiki. V nasprotnem primeru bomo pripravili protestni shod in na ta način opozorili na nevarnost sedanjih razmer v živinoreji, ki jih samo s stališči in obljubami ni mogoče« (povzeto po Delu).

O kmetijstvu verjetno še nikoli ni bilo toliko govorenja kot prav letos. Spomnimo se: o trenutnih razmerah v tej dejavnosti in o njenem nadaljnjem razvoju so razpravljali komunisti slovenskega in zveznega centralnega komiteja, pa delegati republiške skupščine in kajpak vsi tisti, ki so poklicno zadržani za kmetijstvo in reševanje kmetijske problematike. Popisanih je bilo na tone papirja, sprejetih na stotine stališč in na desetine ukrepov, pa vendarle: slika kmetijstva ob prelomu starega v novo leto je kaj žalostna, da ne rečemo — bedna.

Kljub zamrznitvi različne cene

Slovenski (gorenjski) kmetje ob vsem tem še nečesa ne morejo razumeti. Čeprav je zvezna vlada zamrznila cene kmetijskih pridelkov (in tudi drugih izdelkov) do konca maja, so v Makedoniji na svojo pest, bržčas zaradi pomanjkanja, dvignili ceno mleka na drobno na 560 dinarjev za liter, medtem ko porabniki pri nas plačujejo zdaj 370 dinarjev. In če upoštevamo, da je povprečna slovenska plača še enkrat višja od makedonske, je jasno, da Slovenci pijejo mleko dvakrat ceneje kot Makedonci.

Naj se sliši še tako nemogoče in neverjetno: hrana se je realno pocenila. Leta 1983 je bilo mogoče s povprečnim osebnim dohodkom kupiti 719 litrov mleka, lani že 920, letos pa že krepko čez tisoč litrov. Je torej življenjska raven prebivalstva res že tako nizka, da je treba s »socialnimi cenami« (nekaterih) kmetijskih pridelkov štiti standard in slabšati polo-

žaj živinoreje? Namesto odgovora dajemo v razmislek naslednje številke: lani so v Kranju prodali 1,3 milijone litrov mleka, 2,1 milijone litrov mineralne vode, 4,4 milijona litrov piva in 1,2 milijona litrov vina!

Govedoreja ni jugoslovanski problem

V Beogradu že zmanjkje mleka, podobno je v Makedoniji. Zvezna vlada za zdaj obvladuje položaj z uvozom mleka z Madžarske in iz drugih držav. V tujini kupljeno mleko je sicer cenejše kot domače, nekatera podjetja si na ta račun kujejo masne dobičke, a kam to vodi, je vsem bolj ali manj znano — domačo živinorejo bomo dotolkli, spravili na kolena. Janez Tavčar, glavni direktor Kmetijsko živilskega kombinata Gorenjske, je to slikovito komentiral: »Govedoreja ni jugoslovanski problem, to je problem Slovenije in dela Hrvatske. Povsod drugod so živino tako ali tako likvidirali.« Trmasti Gorenjci za zdaj še vztrajajo, vendar je vse več znakov, ki opozarjajo, da bo tudi njih volja do poklicnega, strokovnega in intenzivnega kmetovanja minila. Misel »zase bomo že dovolj pridelali, zakaj bi za druge delali z izgubo, je med njimi vse bolj prisotna.

Nekaj posledic takšnega odnosa do kmetijstva smo že omenili, druge še bomo. Kmetijski strokovnjaki bežijo v druge, bolj plačane dejavnosti. Med mladimi upada zanimanje za kmetovanje. Znan je primer fanta iz ene hribovskih kmetij na Škofjeloškem. Končal je kmetijsko šolo v Kranju in se nekaj časa trudil na domači kmetiji pa je obupal in si poiskal delo v hotaveljekem Marmorju. Petindvajset kmetov in kmetič z območja škofjeloške kmetijske zadruge se je letos zaposlilo — o razlogih ni treba posebej razglabljati. Če so se kmetje še pred tremi leti veselili novega zakona o pokojninskem — invalidskem zavarovanju, ker jim je dal možnost, da so se s pravicami in obveznostmi izenačili z delavci, so zdaj vse bolj nejevoljni: ne davek ne druge dejave niso tolikšno breme za kmetije kot prav prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Kmetice spet postajajo gospodinje

»Na najslabšem so kmečke žene.« pravi-ta Mira Primožič in Boža Pintar iz škofjeloške kmetijske zadruge. »Že tako so bile praviloma v nižjem zavarovalnem razredu kot kmetje — gospodarji, večinoma v tistem, ki jim je še zagotavljal leta za pokojninsko osnovo; v zdajšnjih razmerah pa so prav kmetice tiste, ki preki-

najo zavarovanje ali znižujejo zavarovalne razrede. Da je stanje še slabše, to predvsem mlajše kmetice, ki s tem di izgubijo pravico do porodniškega pusta. Hkrati ko smo delavkam v zdravnem delu upravičeno priznali daljši rodniški dopust, smo zaradi hude krize kmetijstvu kmetici vzeli pravico do rodniškega dopusta ne zakonsko, vendar v praksi.«

Koliko kmetov in kmetič bo letos žalo zavarovanje, bo znano do 31. marca, ko je čas za spremembe, že zdaj pa mogoče reči, da jih bo veliko več kot to, še posebej zato, ker se že sliši, da do prispevki za zavarovanje več kot krat višji od letošnjih. Lani je bilo tre za četrti zavarovalni razred plačati 412 soč dinarjev, prihodnje leto bo (neur-

no) od milijona do 1,1 milijona dinarjev. Če gre za »čisto« kmetijo, kjer sta »za slena« oba, mož in žena, je treba znes pomnožiti z dva, s tem pa že pridemo številke, ki je ob majhnem ostanku hodka preveliko breme že za veliko, spodarsko dobro stoječo kmetijo. V viš zavarovalnih razredih so predvsem kmetje in kmetice, ki so tik pred upokojitvijo. V škofjeloški zadrugi sta v najvišjem, sedem, le dva. Njun letošnji prispevek pokojninsko in invalidsko zavarovanje bil skoraj 2,3 milijone dinarjev. Koliko prihodnje leto? Bosta še vzdržala?

»S kmeti se igramo kot z lutkami.« prabila Mira Primožičeva iz škofjeloške kmetijske zadruge. »Občutek, da ti kmetija ne zagotavlja socialne varnosti, namreč vse bolj kot prijeten. Kmetice se spričo razmer v kmetijstvu zavestno odreke pokojnini. Spet pravijo, tako nekaj, da so gospodinje, čeprav so kmetice v pravem pomenu besede.«

Denar prelagamo iz kupa na kup

Porentova kmetija na Sv. Duhu pri Škofji Loki je velika, gospodarsko dobro stoječa; zemlje je deset hektarov, v hlevu okrog štirideset glav živine, od teh šest najsti molznic... Na leto odda 60 tisoč litrov mleka, v klavnico sedem ali osem goved, pomemben vir dohodka predstavlja tudi drevesnica in pridelovanje krompirja. Pa vendarle: gospodar Jan je letos znižal zavarovalni razred s šestega na četrtega, žena Minka je »šla« s stega na prvega. »Ko sva dobila prvo polnočno, sva se odločila,« je dejal gospodar Janko. »Glavni razlog so cene. V mesu in mleku ni dohodka, lani je bilo tudi pri krompirju slabo. Letos smo si mislili, da je cena v redu in da bo tudi nekaj zaslužka, vendar je vse zvedeno, ko smo zvedeli za ceno umetnih gnojil. Več kot polovico dohodka od krompirja smo namreč namenili za nakup gnojil. Na leto jih porabimo petnajst ton, tona približno 250 tisočakov, potem pa zračnajte! V sedemdesetih letih smo dobili liter mleka dva kilograma krmil, zdaj razmerje že domala obrnjeno. Denar prelagamo iz kupa na kup, komaj je sprotno vzdrževanje strojev in objektov. Če ne bi imeli drevesnic, letos ne bi mogli obnavljati hiše.«

»Ne morem razumeti človeka, ki zbral dovolj denarja za nakup avtomobila, vrednega več kot deset milijonov narjev, ob tem pa se mu zdi preveč, da za 200 kilogramov težkega prašiča odda 400 tisočakov. V Kmečkem glasu so prebrali, da s povprečno slovensko plačo še nikdar ni bilo mogoče kupiti toliko mleka in mesa kot letos. Ljudi smo naredili, da imajo poceni hrano,« je dejal Janko Porenta. Žal v škodo kmeta in kmetice.

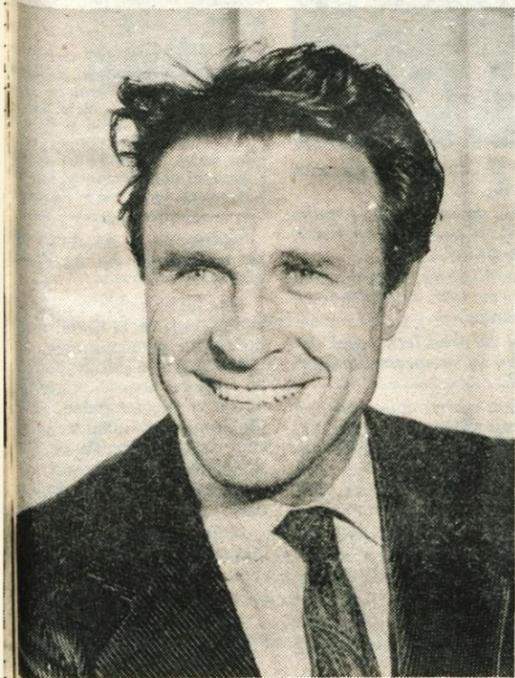
C. Zaplotnik

DOLFE VOJSK, podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije

Dno je neskončno

Če želimo živeti s svetom in v svetu, moramo najti mednarodna merila, pomembno je, kaj si drugi mislijo o nas, sploh ni pomembno, kakšna je naša notranja resnica, kako si jo razlagamo sami sebi.

Ljubljana, 24. decembra — Ob vstopu v novo leto smo za pogovor prosili Dolfeta Vojska, dolgoletnega direktorja begunjskega Elana, ki je zdaj že drugo leto podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije, kjer »pokriva« področje ekonomskih odnosov s tujino. Znan je kot iskričast sogovornik, zlahka je bilo moč pogovor zasuka-
ti v stran od števil in odstotkov, ki jih pišemo vse leto, in ujeti nekaj preprostih misli o našem gospodarskem trenutku. Preprostih, v dobrem pomenu te besede, žal moram to poudariti, kajti pri nas so nekatere lepe besede vsled zapletenega govorenja in skrivanja prave resnice, dobile slabšalen prizvok.

Kako vas kot direktorja izjemno uspešnega Elana sprejemajo v gospodarski zbornici, boljše rečeno v gospodarskih krogih?

Vsi, ki me srečajo, so radovedni, kakšen sem, kajti, če si znan, imajo ljudje že neko predstavo o tebi. Rad pa bi rekel tole, kar zadeva delo, se nisem spremenil, delovni odnos nisem spremenil, v jugoslovanskih razmerah narediš napako samo enkrat, ko začneš delati, veliko jih je, ki te napake niso naredili. Marsikdo si namreč to delovno mesto predstavlja kot uživanje funkcije, v resnici pa delam prav toliko kot prej, včasih še več. Res pa je, da je učinkovitost manj, hočeš nočeš se preminjajo v ekstenzivno rastanje, zato je obremenitev veliko večja, zadovoljstvo pa manjše.

Dober praktik ste, če lahko tako rečem, so vaša mnenja spoštovana?

Občutek imam, da me v gospodarskih krogih jemljejo resno, če pogledam na minule leto, mislim, da se s svojimi misljenji in argumentacija nisem diskreditiral, da nisem navadno »lupetal«, kar nekateri že bili, da so ohranili svoj položaj. Tudi v tovarse zanj nisem bal, nikoli nisem nastopal s pozicije strahu svoj položaj.

Prav pred kratkim sem se zvezil, ko sem bral Delo in nisem se spomnil na svojo in jugoslovansko usodo. Leto 1980 nisem na zboru kolektiva v Elanu rekel, da se bomo vsi ustali, če bomo šli po tej poti in anovana naloga je, da se ustanovimo zadnji, ne prvi. Že naslednji dan so k meni prileteli govorni tovariši, ki so mi podali, da so me tri skupine izvarne prijave, ker je delovni kolektiv nezadovoljen z mojimi izjavami, da povzročim nemir med ljudmi, da take izjave nikamor ne peljejo. Sedmih letih zdaj berem v členu članek z naslovom: Počasi bomo vsi ustavili. Pa se ne razburja, nihče ni

vznemirjen, ljudje ga še preberejo ne.

Mislím, da nimamo prave marksistične osnove, Marx je na kratko rekel: filozofi so svet različno razlagali, gre pa za to, da ga spremenimo. Mi ga nismo pripravljene spreminiti.

Je torej malo upanja za spremembe?

»Malo, naši voditelji nimajo prave volje, v svojih interpretacijah so preveč povprečni, morali pa bi biti pred povprečnejši. Vsaka družba je heterogena, sestavljena iz različnih delov, režim, voditelji, ki ne delujejo v smeri in v prid najbolj naprednega dela družbe, temveč pristajajo na povprečnost, na dekadenco, je ne vidijo naprej, temveč nazaj.«

Kje je bistvo konfliktov, na gospodarski ali politični ravni?

Osnova je seveda gospodarska, interpretacije pa so politične. Ker so stvari spolitizirane, se ne razrešujejo na gospodarski, temveč se prenašajo v politiko, v glavah je cela vrsta pregrad, namesto gospodarskih imamo politična merila, namesto svetovnonazorskih nacionalistična. Hudo mi je zaradi te zaslepljenosti, hudo, ker vsi mislimo, da je osnovni problem Jugoslavije nacionalizem, kar je daleč od resnice. Prava resnica je naš odnos do sveta oziroma odnos sveta do nas. Saj sploh ni pomembno, kakšna je naša notranja resnica, kako si jo razlagamo sami sebi, če hočemo živeti s svetom in v svetu, potem bomo morali najti svetovna merila. Konvertibilno je, kaj si drugi mislijo o nas, ne kaj si sami o sebi.

Koliko je upanja, da se bo spremenila devizna zakonodaja?

Mislím, da zelo malo. Ne ukvarjamo se pač z realnimi kategorijami, temveč gre za to, kdo bo koga, kdo bo nacio-

nalno prizadet, celo glasovanje v zvezni skupščini je spolitizirano. Saj tudi drugi niso pretirano navdušeni nad tem, kar se je v zvezni skupščini že zgodilo in kar bo iz tega sledilo. Toda, ne gre za to, temveč kdo bo koga, kdo bo komu dokazal, da je bolj pameten.«

Toda, takšn prepripi nas vodijo le navzdol?

Še se lahko igramo, kakorkoli pravimo, da smo na dnu, dno je lahko neskončno, definira ga odnos do sveta. Odmi-kamo se od sveta, ne le ekonomsko, huje je, ker se odmi-kamo od evropskega načina mišljenja. Naše poslovanje je postalo takšno, da nas tam sploh ne razumejo več, govori-mo dva različna jezika, ki nam še doma ni razumljiv, kadar smo prizadeti. Pri nas lahko mirno gledaš poslovnemu partnerju v obraz in mu obljubiš, da bo čez štirinajst dni dobil material ali denar, potem pa mu rečeš: ja, poslušaj, kjer ni, še bog ne more vzeti. In ne plačaš. To se nam zdi normalno, takšne parole celo trosimo po svetu, pravimo: vzemi tistemu, ki ima.«

Kakšna miselnost je to, od kod izvira?

Izhaja že, kolikor poznam zgodovino, iz Aleksandra Velikega, srednjeazijska je, kakorkoli bi jo drugače imenoval, bi zvenelo nacionalistično.«

Tudi na Slovenskem smo se nanjo hitro navadili?

Seveda, nenaravno je, da bi se kdo iz moralnih razlogov naprezal bolj kot je potrebno, ne samo delavno, tudi miselnost, da bi bil bolj natančen, vsteno kot od njega pričakujejo. Tega ni moč pričakovati, če ga družbeno okolje ne sili v to, manj naporna je ležernost. Če si dober takšen kot, Peter in Pavel, je to seveda lažje, bolj svobodno, ne v političnem smislu, temveč človeško svobodno. To pa ni prava svoboda, ker jo na koncu čaka ekonomska nesvoboda, ki prinese tudi politično nesvobodo.«

Vse skupaj zveni zelo črnogled?

Tega ne pripovedujem zaradi črnogledosti, še zdaleč nisem takšen. Mislím, da ima vsak človek, vsaka družba, vsak narod možnost, da stvari spremeni. Kajti, če ne bi bilo tako, potem slabše razviti od nas ne bi imeli nobene možnosti, da nas prehite. Poglejte Južno Korejo, ki je startala daleč za nami in nas prerasila. Najti mora le tvorno moč, motivacijo, da se vsakdo potru-di, da se razmere izboljšajo, da se zaveda stare resnice, da brez dela ni jela. Spreminja se le vsebina in pojmovanje dela. Švedi pravijo: mi smo tako leni, da moramo kar naprej nekaj gruntati, da dobro živimo. In res na račun svojih miselnih dognanj dobro žive. Prepričan sem, da ni jugoslovanske tovarne, ki bi se vrtela brez njihovega izdelka, če drugega ne, je pa to kakšen ven-

til. Povedati hočem, da je danes treba prodajati znanje, meglo. Nekaterim jugoslovanskim tovarnam je to uspelo, med drugimi tudi Elanu.«

Toda premalo jih je, da bi nas iz temnega rova popeljale k svetlobi.

Vprašajmo se raje, kdaj bomo sploh krenili k izhodu, zdajle rinemo po stranskem rokavu, v slepo ulico.«

Nas lahko popeljejo mladi?

Jasno je, da je generacija, predvojna, partizanska, kakorkoli jo že imenujemo, svoje naredila, politično je reagirala, bila je monolitna, toda strokovno ni bila podkovana, zato je zatolkla naslednjo generacijo, mojo. Ker znanje ni bilo potrebno, je neznanje naš atribut. V mislih nimam formalnega, temveč poslovno neznanje. V svetu obstajajo merila, če bi deset naših direktorjev, ki so obletali ves svet, ki imajo deset, dvajset let direktorskih izkušenj, posneli na film v njihovem pogajalskem nastopu in ga primerjali z direktorji zahodnih firm, bi zlahka ugotovili naše neznanje. V pogajalskih nastopih zgolj izkušnje ne zadoščajo, potrebno je predznanje in dar za to, ter seveda temeljita pripravljenost za konkretni primer.

Voz lahko naprej potegnemo le mladi, načeloma stari do 35 let, izjeme seveda so, lahko je nekdo mlad tudi pri sedemdesetih. Mladi, ki jih ni strah, ki bodo razumeli to nujno. Dati jim moramo čim več znanja, ne mislim formalnega, temveč usposobljenost za delo, delovne navade.«

Gospodarska zbornica jih zadnja leta pošilja na usposabljanje v ZDA, da spoznajo tamkajšnji poslovni svet?

Že drugo leto, prej ni hodil nihče, za prihodnje leto pripravljamo še skupino za Nemčijo. Upajmo, da bodo razmere takšne, da nam ne bodo počasi vsi pobegnili.«

Se jim bo srednja generacija umaknila?

Mislím, da bo za mlade v bodoče več prostora, stari bodo v resnici morali iti, zaradi starosti, nekateri pa bodo omagali, ker bo pritisk od spodaj premočan, ker bo to relativno dno pritiskalo tako močno, da bodo krivi za vse, še za tisto, za kar objektivno ne morejo biti krivi. In bolj malo jih bo, ki bodo na položaje želeli zaradi kariere, dolžnost in obveznost bo za karieriste prevelika. Mislím, da se bodo izmed mladih prebili dobri, da ne bo več prostora za šarlatane, za satelite, ki se zdaj štilijo vsepovsod.

Nikakor ne mislim, da moja generacija sestavlja sami tepci, vselej so dobri in slabi ljudje, vprašanje je le, kdo se lahko uveljavi. Žal bo moja generacija izpadla kot neumna.«

Torej res niste črnogledi?

Poznam veliko dobrih, mladih ljudi, ki jih ni strah, ki imajo ideje, ki žele stvari spremeniti. Pred kratkim sem takšni skupini spregovoril v šoli na Brdu, petkovo popoldne je bilo, pa se jim ni nikamor mudilo, pogovor smo celo podaljšali, spraševali so naravnost, brez zavor. Kasneje sem izvedel, da so krepko vrteli tudi druge. Ni jih strah, potrebujejo le nekoga, ki jih bo malce privezoval k tlom.

M. Volčjak

Naš gospodarski trenutek

Rekli so:

Franc Dolhar, ekonomski tehnik: »Gospodarski trenutek v Jugoslaviji je, če rečem na kratko, zelo zapleten. Prevelike so razlike med plačami in cenami. Bojim se, da bo po protiinflacijskem paketu taka eksplozija cen, ki jo ne bo znal nihče zaustaviti. Marsikaj je tudi odvisno od znižanja inflacije, od tega, če jo bo vladi uspelo zaježiti.«

Jelica Žalig – Grce, novinarka: »S tako ekonomsko politiko, kot je, hočejo uničiti še tiste, ki sedaj še kolikor toliko dobro delajo. Trenutno gospodarsko stanje v Jugoslaviji se mi zdi dobesedno grozljivo. Ljudje nimajo več nobene volje za delo, ne vidijo več svetle prihodnosti, ne vidijo perspektive. Mogoče je prednovoletno vdušenje porinilo na rob takšna razmišljanja, vendar pa je mnogo ljudi, ki že na svoji koži čutijo posledice naše ekonomske politike.«

Jože Komljanec, avtomehaničar: »O trenutnem gospodarskem stanju in o naši bodočnosti ne mislim nič dobrega. Tisti, ki sprejemajo tako pomembne gospodarske odločitve pa naj bi razmišljali kot dober kmet. Če enkrat naredi napako, če ne poseje pravega zrnja, potem drugič ne bo več naredil iste napake.«

Milan Arh, vodja hotela Bellevue v Bohinju: »Samo tole. Mislím, da vsi preveč tarnamo in premalo delamo.«

Cene Resman, tajnik TD Bohinj – Jezero: »Trdim sledeče: s pravo gospodarsko politiko bi lahko turizem v Jugoslaviji reševal vse ostale gospodarske panoge. Kmetijske pridelke in nato izdelke bi lahko prodajali v naših obratih, v naših restavracijah. V tako bogati Jugoslaviji nas je lahko sram, ker ne pridelamo dosti hrane, ker moramo celo mleko uvažati. Zato naj v Beogradu kar pijejo vodo, če nimajo mleka!«

Dušan Blažin, organizator športne rekreacije: »Mislím, da je to, kar se dogaja v gospodarstvu Jugoslavije, prava katastrofa. Ne ve se, kdo pije in kdo plača. Pravzaprav ve se, kdo plača, mi vsi.«

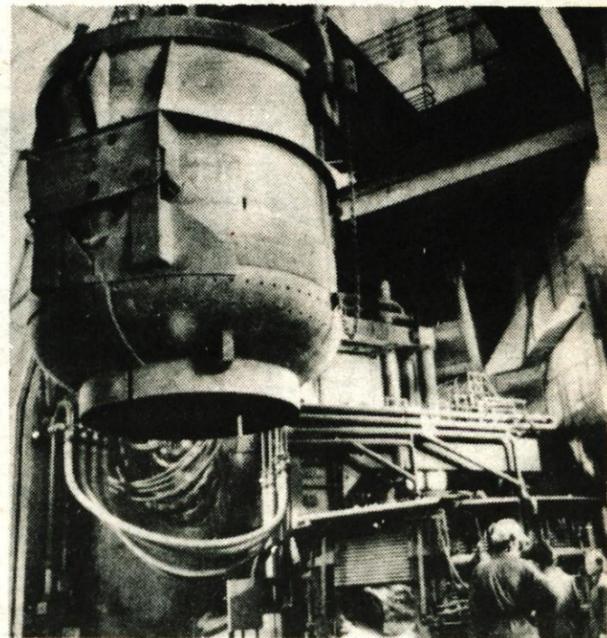
Irena Tavčar, trgovka: »Položaj našega gospodarstva se vidi tudi v trgovini, saj ljudje veliko varčujejo tudi že pri hrani. Ne da kupujejo manj hrane, kupujejo celo manj mleka in kruha, kupujejo najcenejši polbel kruh. Mislím, da se nam v bodočnosti ne obeta kaj dobrega. Posebno nam mladim je težko, ko se pripravljamo, da bi si kupili stanovanja, da bi imeli družino. Vse je tako drago, plače pa so slabe.«

Tomaž Mavec iz Radovljice: »Protiinflacijski program me je razočaral, saj je slab in neučinkovit. Za zdaj ni znakov, ki bi obetali boljše čase. Nasprotno: kriza se še poglablja. Ne vem, kdo je kriv za takšno stanje – jaz zanesljivo ne. Doslej ga še nisem toliko polomil, da bi vplival na poslabšanje razmer v gospodarstvu in družbi, edino študij se mi je nekoliko zavlekel.«

Janez Trček iz Radovljice: »Jeseniška Železarna, kjer sem zaposlen, ima izgubo. To me skrbi. Med delavci je vse več negotovosti, ali bomo še dobivali redno plačo ali ne. Sprašujete, kdo je kriv za zdajšnje razmere v državi. Nikdar nisem imel občutka, da bi bil kaj kriv, večkrat pa se počutim prevaranega – ne samo jaz, temveč vsi tisti, ki delajo pridno in pošteno.«

Brane Horvat iz Radovljice: »Jugoslavija se je v sedemdesetih letih preveč zadolžila, živela je na veliki nogi, zapravljala več, kot je ustvarila. To nas zdaj tepe. Davek plačujemo vsi, tudi tisti, ki tedaj še vedeli nismo, kaj pomeni beseda dolg. Gospodarstvu želim, da bi čimprej ozdravelo; še najbolj pa bi bilo, da bi se to zgodilo že v naslednjem letu.«

Andrej Ržišnik iz Koritnega: »V Ljubljani študiram arhitekturo, v Sloveniji sem šele tri leta, prej pa sem živel v Zvezni republiki Nemčiji. Krize ne občutim, vsaj v žepu ne, na vsakodnevne podražitve pa sem se že navadil. Zdi se mi, da je protiinflacijski program narejen na hitro in premalo strokovno. V Nemčiji bi program dali delati trem znanstvenim ustanovam, potem pa bi se vlada odločala. Mislím, da so Slovenci dovolj pridni in delavni in da to ni razlog za krizo; zdi pa se mi, da so pri spreminjanju razmer premalo odločni.«

Ive Šubic, nekdanji partizan, ki ne vojskuje več, slikar, umetnik, ki dobiva bitke s čopičem in trdim delom

Freske moje doline

Škofja Loka — Nekdaj so imele hiše na Poljanskem pravi likovni pečat. Ta lepa navada ostaja v tej, pa tudi v sosednji Selški dolini, živa tudi naprej, pomaga pa ji živeti slikar Ive Šubic.

So ljudje, ki jih ne bi niti vsa bogastva tega sveta naredila srečne. So pa tudi taki, ki že zjutraj občutijo radost, da bodo lahko segli po delu, se z njim zlili v ustvarjalni tok, brez katerega bi sicer življenje prinašalo le puste, sive brezoblične dni; med take srečneže sodi tudi Ive Šubic. Zanj se dan lepo začne, če lahko že zjutraj sede k stolu, na katerem je še od prejšnjega dneva vpeta slika. Morda je to tihožitje, portret ali krajina, karkoli je že. Če je dan svetel in sončen, je še posebej zadovoljen, saj brez dnevne svetlobe ne meša po oljnih barvah. Če pa je dan temen in mora tudi visoko v sedmem nadstropju loške stolpnice, kjer stanuje, prižgati luč, se svojih čopičev niti ne dotakne. Toda ne izgublja časa z jezjo nad pičlo jesensko zimsko svetlobo, ne postava ob oknih z imenitnim razgledom na škofjeloške strehe z gradom v ozadju. Obrne se k mizi, kamor sicer vedno sedi ob večerih in se loti ilustracij. Prav zdaj je to ena od knjig o pionirjih — partizanih za založbo Borec.

Vmes ga sicer pogosto kličejo po telefonu. Vstaja brez naglice, nerad, ker ga motijo v zbranosti, a vendar prijazen, se dogovarja brez ovinkarjenja, dolgega premošljanja. Znova se napoti k delovni mizi, širokopleč, da bi se zdaj pri petinšestdesetih lahko na hrbtno prenešal vreče moke po Divjakovem mlinu, od koder izvira generacija Šubicev. Mlin pa ni več mlin, ni več rak, zasuli

so jih že pred leti, ker je vlaga vdiralna v hišo. Mlinskih kamnov tudi ni več, on, Ive, in brate so si kakšnega vzeli za spomin na domačo hišo. Te kamne so včasih na večer še tolkli, potem pa se pogreli na peči. Toda Ive, najstarejši, je že našel kje kak kos papirja in svinčnice, pa je risal na mizi ob petrolejki, dokler ni oče vzel svetilke in je bilo treba leč.

Rod Šubicev je od nekdanj slovel po talentih. So vaše nagajenje doma zgodaj odkrili?

»Kar dovolj zgodaj. V osnovni šoli mi je moj učitelj vedno dajal barvaste svinčnice, pa sem doma vedno kaj risal. Nekeč sem pri našem kozolcu pobral odvržene tube oljnatih barv, kjer jih je pustil nek ljubljanski slikar. Ta je hodil s svojo družbo na počitnice v Poljane in je rad slikal blizu naše hiše. Po njegovem stolu sem si v drvarnici sam naredil slikarsko stojalo in se na istem mestu pri našem kozolcu prvič spoprijel z oljnatimi barvami. Slikar me je zalotil in ves navdušen hitel v hišo mojemu očetu pripovedovat, kakšen talent ima pri hiši.«

Pa ni bil le ta slikar »kriv«, da so Iveta potem le poslali v šole. Kar nekaj ljudi je prepričevalo starše. Ni bilo ravno lahko v tistih časih pa pri tako številni družini šolati »malarja«. Pa je vendarle moralo biti tako. Še vedno ima v spominu tisto nedeljo popoldne, ko mu je mati v star očetu nahrbtnik pripravila nekaj perila in pri-maknila še hlebec kruha, da ga je grel v hrbet vsa trinajst kilometrov dolgo pot do Škofje Loke. Mama in teta sta ga

spremili do Volbenka in gledali za njim, ko je koračil po prašni cesti v šolo, v življenje. Koračil je po ovinkasti cesti ob Sori, pod gozdom mimo travnikov, se včasih ozrl nazaj, da bi kot v sak pravi Poljanec še videl tja do Blegoša. Hodil je mimo domačij, kjer je na mizi ležal hlebec kruha in pehar krh-ljev, pa morda še steklenica sadjevca. Vpjal je podoba svoje doline in jo kasneje je tolikokrat znova in znova risal v toplih rjavih tonih, takih kot je zemlja na poljanskih njivah ali poljanski gozd, kadar mu jesen že odvzame zelenilo. Vze, je s seboj podobe ljudi z obrazi, ki sta jih razorala skrb in težaško delo. Pa vendar je v globinah teh gub še ostalo nekaj topline, hudomušnosti, mehko-be, nekaj tistega, kar ni le garanje, skrb, žalost, trpljenje, molitev ali pa vse to skupaj. Vzel je s seboj navezanost na poljanske domačije, da bi ga takrat tako kot danes za-bolela izguba vsakega doma, ki se je moral ali se bo še moral umakniti novi cesti, novim blokom, industriji, napredku, novemu času, ki briše, spre-minja, dodaja.

Ive Šubic, ali zato, da bi ta lepa dolina ohranila še nekaj svojega, poljanskega, ne odrečete, kadar vas poprosijo za fresko na hiši, gospodarskem posloplju, alpskem znamenju?

»Nekdaj skorajda ni bilo hi-

še v dolini, da ne bi imela kaj poslikanega. Dobro se spominam, da me je tik pred vojno prosil kmet iz Volče, naj mu narišem fresko sv. Florijana in sv. Jurija na gospodarsko posloplje. Še zdaj je taka kot takrat, malo je sicer zaprašena zaradi makadamske ceste v bližini. Takrat se nisem poznal te tehnike, moral sem vprašati strica v Ljubljani.«

Tako se je začelo. Ta nenavaden svet, kjer so ljudje od nekdanj krasili hiše od zunaj, kjer je živelo in še živi slikarjev domala v vsakem zaselku, v vsaki grapi in po vrhovih, ohranja željo po slikah, freskah tudi še danes. Poljanska vstaja, zdaj kot znamenita freska v Poljanah, je dolgo vzemirjala slikarja, predvsem kot motiv, preden se je v svojih izjemnih dimenzijah preselila na zid sredi Poljan. Takrat stá s hčerjo, ki postaja posebno

pri freskah njegova desna roka in še več, sodelavka, ki bo z veseljem nadaljevala očetovo in ostalih Šubičev tradicijo, tri tedne garala na steni. Zdaj ga vzemirja kmečka puntarija na Tolminskem, zamisel nosi že nekaj let v glavi in spomladi jo bo prav gotovo v Tolminu tudi naslikal. Septembra letos je pred svojo hišo v Poljanah postavil alpsko znamenje s podo-

bami štirih letnih časov — jesen je podoba njegove matere. Še posebej rad pa Ive Šubic omenja fresko sv. Florijana na gasilskem domu v koroških Selah, ki jo je skupaj s hčerjo naslikal letos aprila. Odkrili so jo z vsemi protokolarnimi ceremonijami predstavnikov obeh pobratenih občin, župnik v Selah, ki je v lepi slovenščini kot vsi drugi govoril zbranim, pa je fresko tudi »požegnjal«.

»To je edina moja freska, ki je požegnana,« se smeje Ive Šubic, ki se sicer izogiba dela na sakralnih objektih. »Enkrat sem nekje na Poljanskem narisal v freski hudiča, pa so moji nekdanji sotorci zagnali tak hrup, da se zdaj raže izogibam vsemu takemu vznemirjanju

javnosti, samo da imamo mir.« No, to pa še ne pomeni, da noče s svojo večino obnavljati fresk v cerkvah, ki so kulturno zgodovinski spomeniki. Na prošnjo Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine SRS bo enkrat v naslednjih mesecih obnovil freske v cerkvi na Jecrci. Takšno naročilo ni nič nenavadnega, saj je že dolgo znano, da se med slikarji na Slovenskem le Ive Šubic ukvarja s tako imenovano pravo fresko. So še drugi slikarji, na primer Izidor Male, toda on uporablja kazein. Zaenkrat se ni bati, da bi ta lepa umetnost, ki jo slikarji nasploh sicer poznajo, a je ne uporabljajo radi, zamrla. Hčer in nečaka, oba je vpeljal v skrivnosti te slikarske tehnike, pa še veselje ima. Kmetije in druge hiše v Poljanski dolini bodo tako še lahko dobile naslikane freske s takimi in drugačnimi zaščitniki, motivi.

Kaj mislite, Ive Šubic, kakšnega zaščitnika pa bi izbrali za motiv freske, če bi vas naprosili, da tako pomagata družbi in državi izplavati iz krize?

»Nič ne bom komentiral; kar bi izbral, bi dvignilo prah in sploh — kdo ve, če bi kaj pomagalo,« se zna prav po poljansko izmotati.

Mož, ki je v svojo umetnost vnesel toliko značilne kmečke motivike, ki je v svojem slikarstvu ljudem izpod Blegoša zarisal poseben prostor, tako značilen, da skoraj vsakdo nezmotljivo spozna, »to je pa Ive Šubic«, ne mara okoli sebe pretiranega hrupa. Od časa do časa se predstavi s pregledno razstavo, kot je bila nedavna v škofjeloški Groharjevi koloniji. Do naslednje take ali malce drugačne razstave bo verjetno nastalo še kaj, kar bo vredno pridrati že zdaj ogromnemu umetnikovemu opusu. Naj bodo to še nove, a spet drugačno videne Kolone, Počitki, podobne, ki v ljudeh bojevnih nikoli več ne ugasnejo, v umetnikih pa še sploh ne, čeprav za stenami stanovanja — ateljeja živijo drugačen, sedanji čas. Naj bodo to spet podobe njegovih ljudi s hribov pod Blegošem, blago ironične, morda tudi malo žalostne, vsekakor pa polne tistega značilno Šubičevega notranjega sveta in doživljanja, kar vse mora pripovedovati nenehno in vedno znova, kot reka v strugi, ki teče in ne odteče. Ali pa bodo to spet nove knjižne ilustracije k dosežanjim okoli stotim? Gotovo pa bo še kakšna freska s prijaznim patronom, ki bdi nad hišo, letino in sploh nad to lepo dolino, vredno, da jo znova in znova slikajo, ne le Ive Šubic, pač pa tudi vsi ostali slikarji, ki jih je rodila.

L. M.

Slike: G. Šinik

Vlado Kreslin

To ni političen song, to je pesem za ples

Včasih sanjam, da sedim na tleh, travne bilke, pesek v laseh. Kar naenkrat se zamenja čas, starejši sem, a imam otroški obraz... poje Vlado Kreslin v eni svojih pesmi. Kar je staro, se novo zdi. Pesmi, kot so Od višine se zvrtili, To ni političen song, Črna kitara, Je v Šiški še kaj odprtega in številne druge so del osebne izkaznice Vlada Kreslina.

Kakšni so začetki, prvi poskusi, prve glasbene izkušnje?

»Glasba me je spremljala že od malega. Doma v Beltincih, v Prekmurju, sem že začel igrati v ansamblu, najprej sem bil bobnar. Ko sem prišel v Ljubljano študirat na Filozofsko fakulteto, sem bil nekoč na vaji ansambla Zodijski, tam sem ves čas nekaj brundal in rekli so mi, naj zapojem. Bili so navdušeni in tako sem začel peti. Potem sem bil še v drugih ansamblih in skupini Horizont, ki je precej nastopala tudi po Gorenjskem. Kasneje sem začel nastopati sam in od takrat je najbolj znana pesem Dan neskončnih sanj, ki sem jo pel na Slovenski popevki. Tudi po odsluženju vojaščini sem spet pel, napisal sem Spet doma, pa Črna kitara.«

Misliš, da imajo več uspeha pesmi, ki so napisane po resničnih dogodkih?

»To ne. Ker, če se dobro zlažeš, je prav tako dobro, kot če poveš resnico.«

Pel si že pred leti, poješ danes. Kako so se spreminjali poslušalci?

»Razlika izpred dvajsetih let in današnji nastopi je velika. Takrat ni bilo takšne medijske invazije na čutila poslušalcev, kot je danes. Pred dvajsetimi leti smo Beatlese poslušali na radiju Luxemburga, če smo slučajno dobili postajo, danes pa že vsaka stara mama gleda video spote. Danes lahko nastopaš samo, če si v špici. Najboljši rokerji so postali udomačeni zabavljači. Glasba je trgovina, roba, takrat to še ni bilo.«

Najmanj deset jih je, klečijo pred teboj, še več jih sanja tvoje ime, najmanj deset jih je, bežijo za teboj, še več jih išče tvoje srce. A ne zanašaj se na lepe oči, ne zanašaj se na svoje lepe oči, ker sovražnik ne spi, pred vrati stoji in se ti smeji.

Se s svojimi pesmimi, z obnašanjem prilagajaš tej robi?

»Ne, nočem se prilagajati in na živce mi gre, če mi kakšen manegar, kar se mi dogaja zadnje čase, razlaga, da sem sicer dober na odru, vendar bi moral še to tako in tako... Tega ne morem sprejeti, kajti na odru sem tak kot je vseh meni, ne pa tak, kot bi bilo morda vseh publiki.«

Večino Slovencev te pozna po pesmi Črna kitara. Kljub številnim drugim je ta še vedno najbolj znana.

»To je pesem, napisana po resnični zgodbi. Pri nas v Prekmurju je še vedno precej ciganov, ta

kitara je še zdaj pri nas doma in jo igra moj oče.«

Misliš, da imajo več uspeha pesmi, ki so napisane po resničnih dogodkih?

»To ne. Ker, če se dobro zlažeš, je prav tako dobro, kot če poveš resnico.«

Pel si že pred leti, poješ danes. Kako so se spreminjali poslušalci?

»Razlika izpred dvajsetih let in današnji nastopi je velika. Takrat ni bilo takšne medijske invazije na čutila poslušalcev, kot je danes. Pred dvajsetimi leti smo Beatlese poslušali na radiju Luxemburga, če smo slučajno dobili postajo, danes pa že vsaka stara mama gleda video spote. Danes lahko nastopaš samo, če si v špici. Najboljši rokerji so postali udomačeni zabavljači. Glasba je trgovina, roba, takrat to še ni bilo.«

Najmanj deset jih je, klečijo pred teboj, še več jih sanja tvoje ime, najmanj deset jih je, bežijo za teboj, še več jih išče tvoje srce. A ne zanašaj se na lepe oči, ne zanašaj se na svoje lepe oči, ker sovražnik ne spi, pred vrati stoji in se ti smeji.

Se s svojimi pesmimi, z obnašanjem prilagajaš tej robi?

»Ne, nočem se prilagajati in na živce mi gre, če mi kakšen manegar, kar se mi dogaja zadnje čase, razlaga, da sem sicer dober na odru, vendar bi moral še to tako in tako... Tega ne morem sprejeti, kajti na odru sem tak kot je vseh meni, ne pa tak, kot bi bilo morda vseh publiki.«

Kakšni ljudje hodijo na te koncerte, na koncerte Marjana Krpana?

»Zelo različni. Na enem izmed koncertov zadnjič v Piranu je bil na primer Miran Mikuš pa Karlo Petan, pa tudi veliko drugih malo starejših poslušalcev. Na drugih koncertih so štirinajstletniki, petnajstletniki. Ko smo imeli koncert v Tivoliju pa so bili poslušalci od petnajstega do petdesetega leta.«

En korak v levo stran, en korak v desno stran, en korak za akor, drugi za reakcijo. Bela barva je za sneg, črna barva je za mrak. Ni razloga za preplah, saj vsi smo kaj je strah. To ni političen song, ni političen song, kar ni, jo, ni res, to je pesem za ples.

Zaposlen si na RTV. Misliš, da se pri nas ne da živeti od glasbe?

»Jaz ne bi mogel, v tej mladosti pa tudi ne bi hotel. Kajti če hočeš biti profesionalce, se moraš prilagajati publiki, saj je tako majhen trg. Vsi pravijo da igrajo za široke mase, zato ker jih imajo poslušalci radi. Ne vem pa, kaj bi igrali, če bi jih imeli ti poslušalci malo boljši okus.«

Kakšen glasbeni okus imajo mladi pri nas?

»Slab, večina slab. Če greš v diskoteko, vidiš, kaj imajo najraje. Ole, ole in tako naprej. Če je to okus, je pa res groza.«

Kakšno glasbo igrate v vašem ansamblu, za kakšen okus?

»Igramo pesmi, ki so vedno vseh tako poslušalcem z dobrim in slabim okusom. To so pesmi, primer Šiška, Se je čas, Od višine se zvrtili. Za druge, ki imajo malo boljšega, pa so Političen song, Črna kitara, pa še kakšna.«

Ko pišeš pesem, ali že veselo jo boš rad pel, da bo imela med poslušalci velik odziv?

»O tem, kaj bodo rekli poslušalci, ne razmišljam to, da jo bom rad pel, pa se mi je zdelo primer pri Višini, pri Političnem songu. Prav pesem Političen song je nastala na pobudo v ansamblu, ko so rekli, naj napišem kaj v stilu la, la, la, kaj takaj, da bodo poslušalci radi peli. O tem pa sem kot odgovor napisal, da to ni političen song, da pišem pesem za ples.« V. Stanovnik

IZ ZGODOVINE NOB

Ivan Jan

Na poti v Dražgoše

Na vsak način se je bataljon moral izvit, prebiti iz klešč. Toda — kam, v katero smer? In štab je kljub navidezni brezizidnosti našel rešitev. Dejansko — ukano! Niso se usmerili kam navzgor, temveč prav potih navzdol in v okrilju noči prečkali Soro pri Seferju, za Lubnikom pa so spet prešli v Selško dolino. Edino tam ni bilo sovražnika, ki je zjutraj udaril po izpraznjenih vrhovih.

Boji v Poljanski dolini so bili domala po teži podobni onim v Dražgošah. Tu pričajo okupatorjeve žrtve, saj jih je padlo okoli 60, na partizanski strani pa 8. To so bili: Ciril Demšar, Vinko Dolenc, Jože Koruza, Franc Maček, Janko Miakar, Miha Pušavec, Božo Ručigaj in Ivan Šubic. K njim pa je treba šteti tudi Jožeta Dolenca in Jožeta Jereba, imeli pa so tudi 7 ranjenih.

Na Pasji ravni, kjer je bilo najhujše, je padlo največ policistov. Zmrznjene niso več utegnili pokopati, zložili pa so jih 12 na kup in nanje namestili desko, na katero je domiseln komandir Jaka Bernard z ogljem napisal:

TAKO SE BO ZGODILO VSA KEMU, KI BO Z OROŽJEM STOPIJAL NA SLOVENSKO ZEMLJO!

O izgubah v teh bojih pa je oborožitvena inspekcija XVIII. vojaškega okrožja poročala med drugim takole:

»... Razmere so zahtevale uporabo močnih policijskih sil in tudi vojske. V poslednjih dneh pre-

teklega leta je prišlo do večjih bojov, v katerih s obe strani imeli mnogo mrtvih in ranjenih... Vendar pa nam tolp ni uspelo obkoliti in uničiti... imajo spretno vodstvo... vedno najdejo kako luknjo...«

In skozi to »luknjo« se je prek Soro izvilo okoli 260 borcev.

Po umiku Cankarjevega bataljona iz Poljanske v Selško dolino so se zaradi izgub in neuspeha razjarjeni policisti lotili golorokih prebivalcev. Divjali so po hišah, zamen išoč »bandite«. Tako so na primer na Valterskem vrhu 29.12. ubili kmeta Janeza Demšarja, po domače Jakobca, in njegovega hlapca Janeza Šubica, hišo z ustrelenim gospodarjem pa zažgali. Zgrabili in postrelili so jih še več. Policisti so tiste dni besneli in ne le ubijali, temveč ljudi tudi mučili. Ko so 3. januarja 1942 v zvezi z vstajo v Begunjah streljali talece, so bili med ustrelenimi tudi Poljanec. Tako kmet Janez Peternel iz Vinharij, Brdar po domače, in njegov sin Miroslav, pa Metod Čelik, Anton Dermota z Visokega, Franc in Janez Košir z Bukovega vrha in Martin Potočnik, prav tako z Bukovega vrha. Groza, ki jo je povzročil je povzročalo to nacistično nasilje, se je širila po okolici in dosegla tudi Selško dolino.

Nekaj kasneje so v dolini aretirali okoli 150 tisoč mož in fantov, ki so se vrnili iz uporabnih vrst. Nekaj so jih postrelili med talci, nekaj pa odpeljali v taborišča smrti.

Od Koširja na Valterskem vrhu, kjer je bilo poveljstvo bataljona, je ponoči na 28. decembra odšlo še okoli 260 borcev. Čudno se jim je zdelo, da se pomikajo navzdol, a zaupajo so poveljstvu, kjer so bili tudi ljudje kot Stanko Zagar, Janko Gregorčič, Jaka Bernard... Hčer dila so previdno, kajti računali so, da je tudi spudaj, ob Soro, kaka policijska zaseda. A je niti bilo. Umik je uspel. Nemoteno so dosegli Sopotnico za Lubnikom, potem so hodili in hodili utrujeni in premraženi preko Sv. Tomaža in čez Selško Soro na hrib Sv. Mohorja, kjer so se začasno nastanili po hlevih v Zabrekvah.

Imeli pa so tudi 7 ranjenih, ki so sicer še mogli hoditi. Nekaj so jih poskrili še na poljanski strani, nekaj pa so jih zaupni tovariši oddali v oskrbo. Tomazini — Kocjanovi nameni v Laškem nad Bukovčico. Kocjanova mama s svojo družino jih je rada sprejela v skrajno zavetišče, kjer je bilo že nekaj ranjenec in ozebljih partizanov. Zavetišče pri Kocjanovih je bilo prvo tako vrste na Gorenjskem sploh. Zdaj jih je bilo tam 10.

Več jeze kot smeha

Kranj, 24. decembra — Ob koncu leta smo vajeni, da delamo račune za nazaj, da se spomnimo na lepe trenutke, da skušamo čimmanj misliti na ponesrečene dneve. So pa stvari, ki jih ne moremo pozabiti. Ene so, pri katerih smo se nasmejali, druge, ko smo tudi pošteno zakleli. Tudi naši sogovorniki imajo različne izkušnje:

Nežka Gorjanc iz Planine: »Najbolj sem se v minulem letu jezila zaradi draginje, sedajle ob novem letu pa smo vsi malo boljše volje.«

Boban Ivanovič iz Kranja: »Mislim, da v preteklem letu ni bilo nič takega, zaradi česar bi bil posebno dobre volje, pa tudi nič me ni posebno razburilo.«

Ema Šibrle iz Kranja: »Letošnje leto so me večkrat zjezili fantje, ki se ne znajo prav obnašati. Najbolj zanimivo pa je bilo, ko sem bila na praksi v Živilih. Tam smo se veliko nasmejali.«

Božena Bradeško iz Kranja: »Kar je bilo letos veselja ga je bilo v družini, s hčerama. Jezili me pa, da zaradi privatnega okoriščenja propadajo velika podjetja.«

Albina Kump iz Kranja: »Najbolj huda v minulem letu sam bila takrat, ko sem zvedela, da nam bodo vzeli pokojnino. Smejem pa se navadno pri kavici.«

Marija Volf iz Ljubljane: »V minulem letu ni bilo časa takega, zaradi česar bi se lahko pošteno nasmejala. Večkrat sem bila jezna, najbolj pa sem se hudovala nad cenami.«

Zdenka Pavec iz Kranja: »Dobre volje sem velikokrat, rada se smejem. Pošteno huda v minulem letu nisem bila, le večkrat sem slabe volje, če se mi ne uresniči kaj, kar prej načrtujem.«

Julka Zlatič iz Vogelj: »Po naravi sem optimist, vedno dobre volje in veliko se smejem. Kar me jezi pa je, da je vedno manj poštenih ljudi.«

Janez Dolinar iz Škofje Loke: »Mislim, da v zadnjem času ni podobnega vzroka za veselje, razburil sem se pa letos najbolj, ko sem izvedel za afero Agrokomerc.«

V. Stanovnik
Foto: G. Šinik

ODMEVI

Zaradi vse večjega števila pisem in odmevov prosimo vse, ki nam pišejo, naj ne bodo predolgi. Prispevki naj ne bi bili daljši od dveh tipkanih strani (60 vrstic). Predolge bomo prisiljeni skrajševati.

Uredništvo

NASPROTUJEMO NASILJU NAD NARAVO IN LJUDMI!

Zaradi groženj, ki smo jih dobili ekologi in ekološki ter zaradi močnega psihoterorja proti meni od leta 1984 do 1987 na Jesenicah, sporočam, da pod takšnimi pogoji ne morem kot delegat krajevne skupnosti sodelovati v svetu za varstvo okolja SZDL Jesenice, ki je resnici na ljubo farsa, in v katerem ne bodo člani, ki so za to strokovno usposobljeni ali ki se zavzemajo za reševanje ekoloških vprašanj, temveč bo to še en nominalni organ, ravno tako kot sekcija, ki ni smela sprejeti niti enega sklepa proti onesnaževanju, npr. s področja industrijskih ekoloških obremenjevanj, dalje avtoceste skozi Jesenice oz. karavanskega predora, problema uničevanja gozdov, dalje humanekološkega problema v bivalnem okolju, še posebej propad mesta. Spomnimo se samo na žrtve v zvezi z rušenjem starega mesta, ki smo ga ekologi in ekološki s težavo prepričali. Name je bilo v zvezi s tem izvršeno celo davljanje na jeseniški železniški postaji, 21. 6. 1986, za kar se UNZ Kranj ni opravičil, temveč grozila. Položaj je nespremenjen. Vsi ti nasilniki, ki so na položajih že dvajset let, čeprav je vsakemu laiku jasno, da je to, kar delajo protizakonito, celo avanzirajo. Trditve, da je ekologija le moda in da na Jesenicah ne vidijo nič narobe, so neprimerne v našem času. Dosedanji predsednik SZDL Kalan Lojz ni izvršil niti sklepa, da bi se sekcija redno sestajala (enkrat od leta 1984 do 1987). Uslužbenec SOB Jesenice Stanko Smolej pa je prepovedal oziroma zavrnil registracijo ekološkega društva, še prej pa je ustrezen sklep poslal tudi bivši funkcionar na SZDL Mirko Rabič, češ da po ekološkem društvu in svetu na Jesenicah ni potrebe. Iz vseh gornjih organov smo bili ekologi in ekološki izključeni, prav tako je jasno, da nimamo zaenkrat niti osnovnih človeških pravic. Iz tega sklepamo sledeče: če so ti nasilniki, katerim je nastle sredstvo, cilj pa ekstremizem, toliko sovražni in nočejo prenehati z dosedanjim praksom, potem je vsaka strokovnost tukaj obsojena na neuspeh.

Dr. Marek Lenardič
Humanekolog
Moste 34
Žirovnica

Dodajamo stališča predsedstva občinske konference SZDL Jesenice z dne 25. aprila 1985:

1. Predsedstvo ocenjuje, da se tako po samem imenu društva kot po programu dela ne more opredeliti o tem, ali bo to društvo ekološko ali ljubiteljsko društvo. Iz seznama podpisnikov sooč, razen iniciatorja, nihče ne spada v tovrstno skupino strokovnjakov.

2. Ne glede na to, da je področje dela izredno pomembno z vseh vidikov, sodimo, da program dela ne zagotavlja ljubiteljske naravnosti društva, temveč gre za mnogo širše »strokovne« zadeve, kar bi vsekakor pomenilo namero profesionalizacije nekaterih opravil, kar v tem trenutku ne podpiramo. To bi zahtevalo znatna finančna sredstva, ki pa jih v občini za to dejavnost nameravamo skozi financiranje KS.

3. Ob vsem tem sodimo, da se iniciatorji (če seveda imajo interes) aktivno vključujejo v delo ustreznih organov oz. telex v KS (Komisija za varstvo okolja), v Sekcijo za varstvo okolja pri POK SZDL Jesenice in druga društva, ki z delom dejavnosti tudi pokrivajo to področje. Navsezadnje tudi preko delegatskega sistema v zborih SOB, kadar le-ti obravnavajo tovrstne naloge in probleme ali z delegatskimi pobudami.

Razlogov za ustanovitev Sveta pri POK SZDL Jesenice ni, kajti sodimo, da sekcija, ki obstoji, daje mnogo širše in demokratične

možnosti razreševanja problemov vsem ljudem.

4. Tudi v primeru, da se še vedno vztraja pri pobudi za ustanovitev društva (seveda na drugih osnovah in izhodiščih), predsedstvo sodi, da je potrebno program dela konkretizirati tako, da bodo iz njega razvidne vse možnosti delovanja širšega kroga delujočih ljudi in občanov, ki bi se vključili v delo društva.

Sodimo, da so v tem smislu nekatere točke programa, zlasti pa 3. in 4. in npr. 7., zelo splošne.

5. Na osnovi vsega ugotovljenega, OK SZDL Jesenice, oz. ustreznih organ ne more izdati ustreznega soglasja, ki je potreben v smislu uresničevanja Zakona o društvih. Pri tem predsedstvo sodi, da je KO za družbene organizacije in društva ustrezno postopal in da je neodgovorno od pobudnikov, ki so po izjavi tov. Marek Lenardiča, dne 16. 6. 1985 opravili občni zbor oz. ustanovili društvo.

6. Stališča naj se posredujejo vsem podpisnikom oz. zastopnikom iniciatorjev za ustanovitev društva tov. Marek — u Lenardiču.

Iz obrazložitve Sekretariata za notranje zadeve občine Jesenice, ki je 29. avgusta 1985 zavrnilo vpis Ekološkega društva Jesenice v register društev:

Ekološko društvo Jesenice je z vlogo z dne 18. 6. 1985 obvestilo sekretariat za notranje zadeve Občine Jesenice o ustanovitvi društva na ustanovnem občnem zboru, ki je bil dne 16. 6. 1985 na Jesenicah in zaprosilo za vpis društva v register društev. Društvo, s sedežem na Jesenicah, je bilo ustanovljeno za območje Krajevni skupnosti Mirka Roglja — Petka, Staneta Bokala in Cirila Tavčarja v mestu Jesenice.

V postopku po tej upravni zadevi so bile ugotovljene nekatere pomanjkljivosti glede na določbe Zakona o društvih in 4. člena Pravilnika o registru društev (Uradni list SRS, št. 5/75), in sicer: Iz zapisnika ustanovnega občnega zbora ni razvidno število navzočih in ugotovitev, da je občni zbor sklepčen ter da sta bila izvoljena overovatelja zapisnika. V zapisniku tudi ni sklepa o tem, da se društvo ustanovi. Seznan ustanovitelj ni vseboval datuma in kraja rojstva ustanoviteljev. Društvo ni predložilo izkaza, iz katerega bi bilo razvidno, da je bila o programski zasnovi in o pravih društvu organizirana razprava v pristojnih organih Socialistične zveze delovnega ljudstva. V pravih društvu je z nalogami društva presežena meja območja delovanja. Pravila so bila predložena v dveh fotokopijah, na katerih ni originala podpisa predsednika in manjka podpis tajnika društva.

Ekološko društvo je bilo z dopisom z dne 24. 7. 1985 na navedene pomanjkljivosti opozorjeno in mu je bil določen rok 30 dni po prejemu opozorila za uskladitev s predpisi, vendar društvo v določenem roku ni razvalno po pripombah in pomanjkljivosti ni odpravilo ter uskladilo pravil.

NAŠ DODATEK

Zgodba je torej stara, toda prav nič ni izgubila na aktualnosti, čeprav se je dr. Marek Lenardič šele zdaj odločil, da jo pove javnosti, razloge sam najbolje pozna. Njegovo pismo smo prejeli, ko smo pripravljali ekološko prilogo, ki je izšla v petek, 25. decembra, prihranili smo ga kot odmev nanjo. Zakaj? Da bi si jeniški nasprotniki ekologije lahko prebrali misli, ki so jih napisali in izrekli ugledni strokovnjaki in družbenopolitični delavci in se zamislili nad svojim ravnanjem. Kajti ekološka priloga je zelo jasno povedala, da ekologija ni neko parcialno vprašanje, temveč bistveni dejavnik našega nadaljnega razvoja, skratka ekonomsko in politično vprašanje. Če tega ne bodo doumeli, se bojim, da bodo kaj kmalu postali še večja ovira našega nadaljnega razvoja.

M. Volčjak

Svetlana Makarovič

Žarek svetlobe mojim mladičkom

Svetlana Makarovič, vsem znano ime in obraz.

Najmlajši navdušeno prepevajo o kakaduju, črnem mucu in važnem jezju, večji s kosovirjem potujejo po domišljiji, odrasli mešanik občutkov reagiramo na strupeno ost Dajdamskih portretov, potarejo nas Pelin žena, Srčevac, Vojskin čas... Ura pogovora je remalo, da bi prišli do dna tej izjemno nadarjeni, vsestranski umetnici, ki s poezijo in načinom življenja izpričuje svoj odnos do mračnega, zlovesčega sveta, ki mu vlada nasilje; ki svoje pesniško pero nemalokrat sočno in strupeno našpiči zoper laž in sprenevedanje; ki ima ob vsem tudi tanko uho za dušo »naših mladičkov«...

Živite na Gorenjskem, Svetlana Makarovič. Kako da tu ne nastopate?

Doslej se še nisem utegnila dosti spraševati o vzrokih, ker veliko nastopam drugje. Ponavadi pa je vzrok ta, da me ne povabijo.

Spominjamo se sodelovanja s kranjskim lutkarjem Cvetom Severjem pred leti. Kakšne sardove je rodilo?

Odkar sta šli najini poti vsak sebi, oba večidel nastopava sama. Njega bolj zanimajo živi, sočni teksti, mene veseli seči po izvornih besedilih. Leta se nisva videla. Ne vem, kaj zadnje čase počne.

Menda se ukvarja z »drugičima« Jankom in Metko.

Da. Travestija klasičnih pravljic je nekakšen novi trend v svetu. Da je ogromno možnosti, da poveš zraven tudi kaj svojega. Nekaj podobnega pripravljam jaz s Puškinovo Pikovo damo, kjer bom prelepo, nedolžno Lizo postavila kot negativno figuro. Ne kot preganjano nedolžnost, temveč kot parazitata.

Pesnica ste, igralka, pisateljica, pevka svojih songov, ilustratorica lastnih slikanic... Še kaj?

Kaj bi se še našlo. Glede na to, da moji stalni sovražniki že zdaj ponavljajo, da sem prepotentna, kar zamolčeva, kaj sem še.

In kaj ste najbolj?

Prav gotovo pesnik.

Začeli ste kot igralka...

Da. Zdaj nisem več igralka, vsaj ne v klasičnem smislu. Ne bi več mogla govoriti besed, ki niso prišle iz srca. Z leti se nekateri ljudje navadijo lagati, nekateri pa se navadijo govoriti to, kar čutijo.

Je v tem vzrok, da ste dali slovo »uradnim« odrom?

Vzrok je prav gotovo želja po pristnosti, razlog pa je bolj banalen. Zelo težko se vključim v kolektiv, če ta ni zelo zagnan, zagret za delo. Zato na gledališkem področju sodelujem le z »ad hoc« skupinami, z izbranimi ljudmi, ki so vztrajni, ki imajo odnos do dela, ki so naravnost špartanski. Če se na primer vaja začne ob štirih, to v resnici pomeni ob pol štirih, da se ogreva, dela govorne vaje... Na tej osnovi je deloval tudi moj Kabaret. Ko se je začelo zvezdnitvo, nekaj, kar ni rodilo v skupino »ad hoc«, sem jo razpustila.

Kaj pomeni delati sam, prednost ali muko?

Delo je pristnejše. Po drugi strani pa je vnanj treba vložiti vso dušo in sposobnosti. Prav je, da človek da od sebe vse, kar zmore. Delo, ki ga nekdo z veseljem opravlja, ne glede na to, kako naporno je, bi moralo biti

pravilo naše družbe, ne pa da je ljudem služba tlaka, prisilno delo. Ko delo končaš, se sicer sesuješ od izčrpanosti, vendar ti da občutek, da nisi živel prazno. Ali če se spomnim misli nekega pesnika: če si samo eno solzo obrisal enemu človeku, nisi živel zaman.

To je moralna plat vašega dela. Kaj pa materialna?

Tudi od umetnosti se da solidno živeti, pod pogojem, da si zelo pridni. To je edino prava beseda. Kar na primer zaslužim z eno slikanico, vložim v proizvodne stroške naslednje. V svoji založbi si lahko privoščim celo, da so moje knjige poceni in dostopne. Imam tudi čudovite sodelavce, med njimi radovoljško tiskarno — knjigoveznico.

Pišete za otroke in odrasle?

Moje pravo delo je poezija, kakršna je v mojih pesniških zbirkah. Ta je za majhen krog ljudi, za tiste, ki so pripravljene sprejeti vednost o krutosti življenja na tem planetu. Takih je malo. Večina ljudi hoče imeti lahkotne, zabavne, vesele pesmi, da ob njih ni treba veliko razglabljeti.

Te pesmi so mrakobne, zlovesče, vaše otroške pesmi pa vedre, razigrane.

Zlovesčnost vam oporekam. Pesnik mora predvsem odražati vtis o svetu, ki ga obdaja. Ta je zlovesč, prihodnost človeštva je zlovesča. Svet, v katerem vlada vojna in nasilje, je meni zlovesč. Zato je ta poezija odsev tistega, kar jaz o tem svetu mislim. Poezija je moj prispevek miru, v katerega pa ne verjamem več, ker se mi zdi, da smo zašli predaleč, v peklenko pojmovanje oblasti.

Ljudska pesem izumira

Ko sem se v poeziji naslonila na ljudsko pesem, je bilo to iz nostalgije po izumirajoči ljudski kulturi. V teh časih se še bolj zavedam, da le avtentična kultura lahko reši narod, ne pa uspešno gospodarstvo ali lisičja politika. Zato se po svojih močeh borim zoper razne bavorske vplive v godčevstvu, zoper kič in plehke tekste, ki jih pojo pod imenom »domače« glasbe. Izdelki cenenege kiča celo izpodrivajo ljudsko kulturo. Zato sem vesela, če naletim na ljudi, ki še znajo peti stare slovenske pesmi, na skupine, ki goje to ljudsko izročilo. Zdi se mi, da se ta kultura najbolj izgublja prav na Gorenjskem.

Slovinci bi morali ceniti elitnost

Kadar vidim knjigo, ki ima oslovka ušesa ali je umazana od prstov, sem vedno vesela, ker vem, da se ta knjiga bere. Kakor mi je vedno malce tesno pri srečanju ob knjigi, ki kar počí od novosti.

Mislim, da bi morali razlikovati med knjigo za branje in knjigo kot estetskim predmetom. Luksuzna knjiga, vrhunsko oblikovana, izdelek visoke kulture naj bo draga, a naj izide tudi v žepni inačici, da jo je moč najti v knjižnici in brati. Slovinci bi morali vzgajati tako, da bi cenili elitnost, da bi pol leta varčevali zato, da bi si kupili knjigo in ne — usnjeno sedezno garnituro.

ODMEVI

D. Z. Žlebir

Mar mohant res rešuje šolski stalež?

Bolj star je, bolj smrdi

Koprivnik, decembra — Ze star pregovor pravi, kjer ni dima, ni ognja. S tem mohantom mora biti nekaj podobnega. Ko so novembra na Koprivniku na srečanju ocenjevali, kaj vse so letos naredili, so skupaj s tistimi, ki so kakorkoli sodelovali pri delu, hudomušno modrovali, da bi morda mohant lahko popravil današnje številke.

Danes je na Gorjušah in Koprivniku na Pokljuki po uradnih podatkih okrog 420 prebivalcev v tej bohinski krajevni skupnosti v radovoljski občini. Včasih, pred vojno jih je bilo najmanj še enkrat toliko in desetčlanska družina ni bila nobena posebnost. Takrat je bilo na Koprivniku štiri do pet učiteljev, šola je bila dopoldne in popoldne polna otrok. Zdaj jih je komaj za razred.

Takrat, novembra, ko so ocenjevali letošnje akcije, je v sroč-

nam in prijetem ter na trenutke tudi zbadljivem pogovoru predsednik skupščine krajeve skupnosti **Janez Korosec** stanje nekoliko komentiral: »Tale mohant, ki smo ga danes dobili s Podjelja, bomo morali za naprej sami delati in ga redno imeti tudi pri nas. Potem se nam ne bo zgodilo, da nam bo v letu dni devet krajanov umrlo, rodila pa se bosta le dva.«

Stavim, da velika večina ne ve, kaj je to mohant. Celotno ime bi težko razložili. Tisti, ki ga poznajo, pa se

običajno hudomušno nasmejejo, če nanese beseda nanj. Menda je bil nekoč Podjelčan iz Bohinja, kjer je mohant doma, na sodišču v Radovljici in ga je potem sodnik vprašal: **Vi ga imate pa malo v hlačah, mar ne?** — »Ne gospod sodnik,« mu je odgovoril. »V malho sem ga dal.«

Mohant, če povemo brez leporečja in slepomišenja, smrdi. In bolj je star, bolj smrdi. In čim bolj smrdi, toliko boljji je. Tisti, zares ta pravi, dovolj staran, je kar nekoliko kristalno prozoren. Za takšnega, bi se poznavalci, sladkosciji, včasih tudi stekli, cena pa mu zraste kar do neverjetnosti.

Pravijo, da ima nekaj v sebi in da je dober tako za moške kot za ženske. Deluje, da zelo hitro in ga je zato menda najboljše zaužiti zvečer, kakšno uro, dve, preden se odpravite k počitku. Zaspali ne boste, počivali pa tudi ne. Skoraj zagotovo pa se boste zjutraj zbudili dobre volje. Prvi hip marsikomu vzame sapo. S pečenim ali kuhanim neolučenim krompirjem pa kaj hitro dražljivo »zadiši«. Pravzaprav moraš vonj ob takšni večerji kar izključiti in potem zares tekne.

Beseda je torej o svojevrstni specialiteti, ki je doma v Podjelju in doma v Brodu. Mohant je namreč sir iz posnetega ali polposnetega mleka. Vonj, svojevrsten okus in tudi svojevrstno zdravilno moč dobimo z načinom in postopkom obdelave. Zares pravega zna danes

narediti na Koprivniku **Brežanova Julka**, ki je sicer doma v Podjelju in se je na Koprivnik primožila.

Posneto mleko je najprej treba segreti do 32 stopinj, mu potem dodati sirišče, in ko se očisti, ga je treba ožeti in potem podobno kot zelje nabiti v posodo in jo neprodušno zapreti. Zoreti pa mora potem na primerni temperaturi in vlagi dopre pol leta. Letos ga je Julka spomladaj nekaj naredila bolj za pokušino. Vsi ga imajo radi, oba sinova in mož.

»Ne verjamem, da je res tisto o moči in o povečanem prirastku zaradi mohanta. Res pa je, da je prav zaradi svojevrstnega načina kvašenja in zorenja mohant zdravilen. Najbrž je nekaj na tem, da so Bohinjci, ki so ob oddaji mleka dobivali nazaj le posneto mleko in delali iz njega mohant, živeli pa nasprotno skromno, dosegljivo visoko starost. Stoletniki takrat niso bili posebnost,« je pred dnevi razlagala Julka.

Mohant torej najbrž ne bo tisti, ki bo rešil šolski stalež na Koprivniku. Popostril pa bi lahko tisti del ponudbe, ki bi obogatila bohinski turizem. Povpraševanje po mohantu je namreč že danes tolikšno, da bi ga za drag denar lahko vsega prodali.

A. Žalar

Popularne melodije

Na gorenjskem valu

Sobotni popoldnevi bodo ob poslušanju Lokalne radijske postaje Triglav Jesenice odslej še bolj zanimivi. Z decembrom so namreč v svoj program vpeljali oddajo, ki bo na sporedu ob sobotah od 16.40 do 18 ure. V »Sobotnem popoldnevu« se bosta izmenjale vsak drugi teden vrstili lestvice narodnozabavnih viž in zabavnih melodij, poslušalci pa bodo glasovali za najprijeteljnejše.

Lestvice narodnozabavnih melodij, ki jo s pomočjo poslušalcev ureja Franci Černe, še nima imena (pošljite predloge!). Skladbe z največ glasovi se bodo uvrstile na prvih pet mest, na predlog uredništva bosta predstavljene dve dodatni skladbi. Oddaja bo predstavljala novosti, pa starejše nepozabne skladbe, ljudske vokalne pesmi, utrinke, misli, pregovore.

Zabavno lestvico, imenuje se **Vročih pet**, ureja **Lojze Juh**, nanjo pa se uvrščajo najboljše skladbe slovenske, jugoslovanske in tuje produkcije. Tudi tu bodo ob skladbah z največ glasovi uvrščali dve novi na predlog uredništva. Svoje mesto bodo med vročimi petimi dobili tudi domače, gorenjske skupine, vstopnica v oddajo je kvaliteten tonski posnetek.

Sponzorja, Fužinar Jesenice in Merkur Kranj, bosta za nagrade pri sodelovanju prispevala plošče in kasete. Glasovanje bo po telefonu 82-654 in 81-682 in pisno na naslov, Radio Triglav Jesenice, Cufarjev trg 4, Jesenice.

Drago Papler

KJE SO, KAJ DELAJO

ZNANI GORENJCI

STANE TAVČAR POPOTNIK NA KOLESU

Kranj, decembra — Ko smo ob 40 letnici Gorenjskega glasa brskali po arhivskih izvodih, smo našli tudi na vest, da se je pred 30 leti vrnil z zanimivega potovanja na daljni Sever znani kranjski svetovni popotnik Stane Tavčar.

»Še vedno ste eden tistih redkih Kranjčanov, ki je vsako jutro še pred šesto, poleti ali pozimi na kolesu?«

»Res je. Kolo mi še danes veliko pomeni. To je moje prevozno sredstvo v službo. Veliko prednosti ima; na primer pri gorivu, parkiranju, pa lastno energijo ti nekako krepki.«

»Veliko ste z njim prepotovali po tujini?«

»Od 1953. do 1957. leta sem kot turist z njim prepotoval razdalje od Kranja do Dunaja, Rima, Londona, Pariza, Carigrada, Ankare, Smirne in Aten, vse do daljnega Københavna, Osla in Stockholma. Po ravnini je šlo veliko lažje kot v švicarskih Alpah. Pa tudi ceste takrat še niso bile takšne kot danes. Vendar me je kolo vedno navduševalo in zvest sem mu bil, dokler mi ga ni v Kranju v Prešernovi ulici niso nekoč ukradli.«

»Potem ste presedlali na moped.«

»To so bila pa že daljša potovanja v dežele Bližnjega vzhoda, do Egipta, Libije, Tunizije. Srečal sem se s Saharo, bil v Izraelu in na Sinaju, pa v Libanonu, ki so mu takrat rekli tudi arabska Švica. Z mopedom sem bil ob vznožju egiptovskih piramid in dvakrat v Jeruzalemu. Skupaj sem tako s kolesom in z mopedom prepotoval 66 tisoč kilometrov in spoznal 38 držav. Ni mi žal in vesel sem, da je moj način potovanja kasneje dobil toliko posnemalec.«

»Imate najbrž veliko spominov.«

»Veliko spominov in na tisoče barvnih diapozitivov, ki sem jih tudi že pokazal na številnih popotniških predavanjih. 2192 predavanj sem imel do danes po doma mala vseh krajev v Sloveniji.«

»Kaj pa cilji in želje danes?«

»Da bi se dolgo lahko pritisikal na pedala kolesa; torej, da bi mi zdravje služilo. Rad pa bi kolkotir toliko uredil bogate spomine, predvsem slikovno gradivo, s teh poti. Razmišljam o posebni razstavi. Mislim, da bi bila lahko zelo zanimiva. Ko zdaj pregledujem vso to bogato gradivo, na trenutke sam skoraj težko verjamem, kako mi je v sorazmerno kratkem času uspelo, da sem toliko prepotoval.«

Najbrž je bilo pri tem veliko volje in tudi iznajdljivosti. Pa prav gotovo tudi kanček sreče. Želim mu, da bi bila sreča in zdravje še naprej Stanetova sopotnika.

A. Žalar

Ureja: Vine Bešter

NOVOLETNI ŽURI

Ob praznovanju Novega leta ima svoje posebno mesto tudi **glasba**. V veliki večini pomeni ta dan za marsikatero glasbeno skupino trenutek, ki ga je potrebno kar najbolje **vnovčiti**. V tem predvsem prednjačijo predstavniki **»novokomponirane glasbe**, ki za svoje nastope zahtevajo in večinoma tudi dobivajo za naše razmere prav **»simpatici» honorarje**. Znani hoteli in različna zabavišča pač hočejo zagotoviti gostom zabavo »na nivoju«, cena pa pri tem marsikdaj ni pomembna. **Prestžiž**...

Zgornje razmišljanje bi nekako veljalo za glasbenike tipa **Oliver Dragojevič, Magazin, Mišo Kovac, Lepa Brena** in podobne, če pa si na kratko pogledamo položaj v Sloveniji, je nekoliko drugače.

Narodnozabavnim skupinam gre pri novoletnih zabavah, kar se tiče finančne stimulacije nekako najbolje. Zakaj tolikokrat omenjamo denar? Iz preprostega razloga, **iz ljubezni** do glasbe bi verjetno le malokdo postopal po odru na Silvestrovo...

V popularni glasbi gre v teh dneh najboljše **kemercialno** usmerjenim glasbenikom. Vsem tistim, ki

prodajajo svoje kasete in plošče v, za domače razmere, velikih nakladah, **Veseljaki** so pač v novoletnih urah seveda najbolj zaželeni, če pa poleg svojih skladb, skupine preigravajo tudi **»uspešnice**, ki kraljujejo na različnih glasbenih lestvicah je zadevščina še toliko bolj zaželena.

Rockerji bodo v teh dneh bolj ali manj počivali, ki nabirali moči in želje po čim več nastopih v prihodnjem letu. Ko smo že pri koncertih, lahko mirno zapišemo, da je bila letošnja koncertna ponudba, glede na ostala leta, malce boljša, sicer pa več o tem v eni januarskih številki.

Za spremembo na ostale časnike, bomo mi pisali o tem, kje in kako je kdo koncertiral za Novo leto **kasneje** in vse skupaj opremili z ocenami samih glasbenikov. Za danes samo nekaj narodnozabavnih novičk: **Marela** bo za Novo leto v velenjskem hotelu Paka, **KRT** v Viru pri Domžalah, **ansambel Mirana Klinca** so v Mengšu, **GORENJCI** pa bodo pri sosedih, v avstrijskem Pinkafeldu.

V. B.

PRIJAZEN NASMEH

SLOVENIJA, PRIJAZNA DEŽELA NA SONČNI STRANI ALP? NE VEDNO

IVANKA ŽMITEK

»Tudi v Bohinju so ljudje, ki so prijazni, ki so vedno prijavljeni pomagati. Ena izmed njih je Ivanka Žmitek. Ko prideš k njej; te sprejme z nasmehom in vljudnostjo, zato radi hodimo na krajevni matični urad v Bohinjsko Bistrico,« je pisala bralka iz Bohinja.

Res je danes po pisarnah in uradih vedno manj prijaznih, vedno manj takšnih, ki imajo

čas za nasmehe, za pojasnila in pogovor s strankami. Toliko je pisanja, toliko formularjev, da se človeku upre, ko vse to izpolnjuje. Če je še malo starejši in če bolj slabo vidi, potem so obiski na uradih lahko prav mučni. Zato bi tam morali delati ljudje, ki imajo radi svoje delo, ki jim ni odvčel pomoč, ki imajo veliko potrpljenja.

»Ze dvaintrideset let delam na matičnem uradu in tudi že dve leti, kolikor mi najka do pokojnine, bom ostala tam. **Devet** najst let sem bila v Gorjah, potem sem se poročila in prišla v Bohinj. Od takrat delam na matičnem uradu v Bohinjski Bistrici. Rada delam z ljudmi, to je služba, ki me res veseli. Vodim matične knjige, vpisujem rojstva, poroke, smrti, vodim prijavnostno — odjavno službo, izdajam različna potrdila. Veliko ljudi pride v mojo pisarno, marsikdo ne ve, kako mora izpolniti obrazec. Veliko težav je tudi pri vlogah za potni list, ko je toliko pisanja. V Bohinju in okolici živi okrog 5.300 ljudi, to pa pomeni zame dosti dela. Vendar rada delam, rada pomagam ljudem,« pravi Ivanka Žmitek.

V. Stanovnik
Foto: F. Perdan

Male gorenjske vasi Gabrovo (2)

Piše: D. Dolenc

Prepovedani »fajercajgi« in saharin

Danes hodijo skozi Gabrovo povečini planinci, sem in tja pride kakšen kupec po živino, prašiča. Včasih pa so tod hodili »dalmatinci« s krošnjami. Našli so se razni mali podjetneži, ki so vedeli da hribovski kmetje nimajo časa hoditi v dolino po nakupih, vedno pa jim zmanjka kakšna drobnarija, ki jo bodo oni zlahka dobro prodali. Na vse so mislili in v svojih krošnjah, ki so jih nosili spredaj, na trebuhu, obešenem na jermenu prek ramena, čez hrbet in se je na drugi strani v pasu spet držal krošnja, so nosili vse mogoče: ogledalca, igle, škarjice, »žajfca« za britje, milo, britvice, parfumske, glavničke, koralde, lasnice, »cvirne, tudi kakšne metre blaga in celo ure, slabše vrste seveda. Ta krošnja je ponavadi imela dvojno dno, v skritem predalu pa so »dalmatinci« prinašali prepovedano blago: vžigalnice, kamenčke zanje in saharin. »Fajercajgi« so bili tisti čas strogo prepovedani, kajti država je imela monopol nad vžigalicami in samo to so se smele prodajati. Prav tako je imela država monopol nad sladkorjem in saharinom tudi strogo prepovedali. Financarji, ki jih je bilo po škofjeloških hri-

Kako lepo je videti ljudi, ki z veseljem delajo na kmetiji: Frankovčeva mlada gospodinja Irma Dolenc se ne ustraši prav nobenega dela. Foto: D. Dolenc

bih vedno polno, so silno pazili na oboje. Andrsov ata se speminja, da sta v bližnji vasi oba, gospodar in gospodinja kadila, pri tem pa vedno uporabljala vžigalnik. In ko sta nekoč prišla v hišo financarja, sta se spozabila in si prižgala z vžigalnikom in se še zadnji čas spomnila, da sta financarjema prižgala z vžigalico.

Nista ju naznanila, vendar bi tudi njima ponudila vžigalnik, bi pa bila verjetno čudna. Sicer pa so financarji vedeli, da po hribih povsod »švercajo«, kajti meja je bila blizu, »dalmatinci« so prihajali vsak teden iz Ljubljane in od drugod, in če ljudje le niso bili prenerodni, niso preveč sitna-

rili. Če so bili dobri z ljudmi, se je tudi njim dobro godilo.

Koledniki so koledovali od ...

Od novega leta pa vse tja do pusta so po hribih hodili tudi koledniki. Vsaj po dva sta hodila skupaj, eden je igral na harmoniko, drugi pa je nosil žakelj ali koš. Pred hišnimi vrati sta zaigrala in zapela, in ko se je gospodinja pojavila na vratih, sta njej in vsem njenim voščila srečno novo leto, zdravo in debelo živino, polne jerbabe jajc, dekletom dobro ženitev in kdo ve kaj vse so še spravili skupaj. Saj denarja navadno ni bilo, toda ponavadi se je v vreči znašla kak-

šna mesena klobasa, pest orehov, hlebec kruha, krofi, kos potice. Tudi v hišo so jih povabili in pogostili. Včasih se je zgodilo, da so koledniki ostali kar v vasi in igrali na prejah za ples. To so bili ponavadi fantje, ki so čez poletje golčvali, pozimi, ko ni bilo dela, pa so se na ta način preživljali. Tudi Gabrovega niso izpu-stili.

Ob novem letu v Gabrovem niso imeli kakšnih posebnih običajev, potico so spekli povsod, kajti orehov tod ne manjka, po pečenki je dišalo, jaslice so naredili v »hiši« in na novega leta dan so si voščili. Frankovčeva mam Lojzka mi še ve povedati, da za božični dan niso hoteli, da bi imeli v hiši vasovalce. Takrat so se držali bolj doma. Ta črna vrata bi dobil na zadnjo plat (od peč vrata) tisti, ki bi se tako spozabil, so pravili.

Harmonika, bas in violina

Tudi na kmetih so se znali včasih poveseliti. Dekleta in fantje iz Gabrovega so hodili tudi v druge vasi plesat, v Sopotnico, k Sv. Lenartu, na Rantuše in drugam, pripoveduje Francka Dolenc. Pa tudi doma so plesali, največkrat pri Andrs. Pri Frankovci je bil oče Francelj odličien muzikant. Najbolj veselo pa je bilo tam od petdesetega do šestdesetega leta, ko so sem gor hodili igrati »Trije tiki« iz Hoste pri Škofji Loki. Harmonika, bas in violina. In ko je s harmoniko pritegnil še Frankovčev ata, je bila tu taka muzika, da so vse

Najstarejša Matijčeva hiša s svojo mogočnostjo pričča o trdnih, dobrih hribovskih gospodarjih.

podplati zasrbeli... Danes ni več tako družabnega življenja, včasih je bilo veliko lepše. Zdaj imajo tudi v Gabrovem v vsaki hiši televizor, radio, hišne veselice jim ne pridejo več na misel.

Lepe bele cerkvice

Z roba vasi je enkrat pogled na škofjeloško hribovje, Ne vem, če se še s katere poti, kot s te, iz Škofje Loke za gradom proti Gabrovem, vidi toliko cerkvice na vrhu hribov: Sv. Ožbölt, Sv. Barbara, Sv. Andrej, Sv. Filip in Jakob nad Logom, vidi se cerkvice z Bukovega vrha in še druge. Tik pod vasjo pa je njihova farna cerkvice, Sv. Lovrenc, ki jo imajo skupaj z Brezničani. Pred kratkih so jo opremili z

elektricnim zvonom. Dobre četrt ure hoje je imel mežnar vsakokrat do nje. Zdaj mu je prihranjena veliko tuda.

Razen asfalta si Gabrovčani nič posebnega ne žele. Za vodo so zdaj poskrbeli sami. Svoj vodovod so imeli že od leta 1895. Tudi to pričča, da so bili to doma dobri, umni gospodarji. Prav letos pa so si naredili nad vasjo novo zajetje. Staro je bilo premajhno, saj je držalo le 4000 litrov vode, novo pa 40.000. Zdaj je ne bo zmanjkalo. Pa to si žele, seveda, da bi kmetijski pridelki dobili svojo ceno, da se bo mleku tudi hribovskim kmetom spet splačalo voziti v dolino, da ga ne bodo kar teletom in prašičem dajali, kot sedaj.

Po svetovnem atletskem prvenstvu za veterane v Melbournu

Imeniten nastop Toneta Kaštivnika in Lada Konca

Kranj, 25. decembra — V Melbournu je bilo letošnje atletsko svetovno prvenstvo za veterane. Med 5000 udeleženci so bili tudi Jugoslovani. Od Kranjčanov sta nastopila atleta Triglava Tone Kaštivnik in Lado Konc. Oba sta v svojih kategorijah dosegla imenitna uspeha. Lado Konc je trinštridesetletni profesor telesne vzgoje na Srednji tehnični šoli v Ljubljani.

Atletika je biser športa. Kdor se že v mladih letih posveti atletiki, je ne zapusti do poznih let življenja. Svojih svetovnih in evropskih prvenstev nimajo samo mladi. Tako prvenstva imajo tudi veterani. Svetovno veteransko prvenstvo je bilo od 28. novembra do 7. decembra v Melbournu v Avstraliji. Med 5000 nastopajočimi so bili tudi Jugoslovani. Dobro zastopstvo je bilo tudi iz Slovenije. Največ sta dosegla Celjana: Nataša Urbančič-Bezjak in Jože Kopitar sta postala prvaka. Kranjčana Tone Kaštivnik in Lado Konc sta v svojih disciplinah uspela, saj sta bila med prvimi. Lado Konc je profesor telesne vzgoje na Srednji tehnični šoli v Ljubljani. Atletiki se je zapisal že v dijaških letih pri Triglavu.

Atlet Triglav iz Kranja sem bil vse do leta 1973. Od tega leta do leta 1977 sem nastopal zaradi šolskih obveznosti pri ŽAK Ljubljana in od leta 1977 do leta 1980 sem bil spet pri Triglavu. Svoj zadnji nastop sem kot deseterbojec imel leta 1983 na državnem prvenstvu. Leta 1985 je bil moj prvi start med veterani na evropskem prvenstvu v Rimu. Med petdesetimi nastopajočimi sem v svoji kategoriji dosegel solidno sedmo mesto. Nato je bilo evropsko prvenstvo v Molmeju na Švedskem. Nastopil sem v teku na 110 m ovire in skoku ob palici. Nato me je doletela poškodba in moral sem odnehati.

V Avstraliji je bilo to moje drugo svetovno prvenstvo. V maju sem nastopil v deseterboju v Kranju in s 4.649 sem postavil nov državni rekord za veterane in to je še sedaj drugi najboljši rezultat na svetu. V Splitu je bilo državno prvenstvo. Državni naslov sem osvojil v metu diska, skoku s palico in na 110 m ovire. Za svetovno prvenstvo sem se pripravil leto in pol. Tone Kaštivnik je bil v svoji kategoriji peterboja peti in to je bil odlični dosežek. Sam sem nastopil v weith throw track pentathlonu. To je inačica meta krogle, diska, kopja in kladiva in metanje 13,5 kg gira. To je krogla na verigi. Izkazal sem se odlično in dosegel četrto mesto. V skoku s palico sem bil s 3,50 m sedmi in v olimpijskem peterboju deveti. V teku na 110 m ovire sem prišel v polfinale in imel deveti rezultat. Lahko rečem, da sem dosegel veliko. Konkurenca je bila res izredna, saj je bilo nad 5000 nastopajočih iz vsega sveta. Na tem svetovnem prvenstvu ni bilo le Bolgarov in Sovjetov, ki nimajo razvite veteranske atletike.

V Avstraliji je bilo zgodnje poletje in res so bili idealni pogoji za nastope. Le nekaj dni smo rabili, da smo lahko zamenjali noč za dan. Avstralci so se izkazali v vseh pogledih. V prvem planu smo bili športniki. Na vse je to naredilo velik vtis, saj je bilo tako kot leta 1956, ko so bile tu letne olimpijske igre. Na teh je maratonec Franjo Mihelič osvojil prvo olimpijsko srebrno za Jugoslavijo. Spoznal sem veliko Avstralije. Avstralija je resnično kontinent bodočnosti. Gredo v korak s časom na vseh področjih. Najbolj viden je napredek pri njihovi arhitekturi. Naj se na koncu zahvalim vsem tistim delovnih organizacijam, ki so nama finančno pomagali za pot. Zahvala JAT — u, Iskri Eru in ZTKO Kranj.

D. Humer

Foto: F. Perdan

Dvajseta mednarodna tekma v smučarskih skokih Alpe Adria

Za točke evropskega pokala v Planici, Trbižu in Beljaku

Ljubljana, decembra — Smučarski skakalni klub Elektrotehna Ilirija iz Ljubljane, SSK Trbiž in SSK Beljak bodo po novoletni Intersport skakalni turneji prireditelji treh skakalnih tekem za evropski smučarski skakalni pokal. To bo v sezoni 1987-88 jubilejna dvajseta prireditev Alpe Adria.

Evropski pokal
20. turneja treh delov Alpe Adria
Slovenija — Furlanija — Julijska krajina — Koroška

Julijske Krajine in Koroške.

Prvo tekmo v Planici na 90-metrski skakalnici bodo organizirali smučarski delavci Elektrotehne Ilirije skupaj s pomočjo delovnih organizacij in seveda ob pomoči Športnega društva Rateče Planica. Častni pokrovitelj tekme v Planici so IS skupščine Slovenije, SO Ljubljana in predsednik Smučarske zveze Slovenije. Prav SZ Slovenije skakalnemu klubu Elektrotehni denarno pomaga za to prireditev, sodeluje pa tudi organizacijski komite Planica.

Planica bo elitno zasledena, saj bo nastopilo nad 110 skakalcev iz šestnajstih držav. Že lani so uvedli novost. Za ekipnega zmagovalca se štejejo vse tri članske zmage. Od naših bo nastopilo triindvajset skakalcev in med njimi tudi tisti, ki že osvajajo točke v svetovnem pokalu. Ni pa odveč zapisati, da je to mlada garda smučarskih skakalcev, ki je hkrati tudi njihov izziv, da se kaj hitro priključijo tistim, ki nastopajo v svetovnem smučarskem skakalnem vrhu.

Prva tekma bo na 90 m skakalnici v Planici v soboto, 8. januarja ob 13. uri. Druga tekma bo na prenovljeni 100 m skakalnici ob 13.30 v nedeljo v Trbižu. Končala pa se bo v ponedeljek, 10. januarja ob 13.30 na 90 m skakalnici v Beljaku.

D. Humer

Izbrali smo letošnje najboljše gorenjske športnike

Lovorike Bojanu Križaju, Katji Lesjak in hokejistom Jesenic

Kranj, 25. decembra — Nad 50 glasovalnih lističev smo poslali slovenskim športnim novinarjem in stalnim dopisnikom za športno rubriko Gorenjskega glasa v tradicionalni anketi za izbor letošnjega najboljšega gorenjskega športnika, športnice in ekipe. Vrnjenih smo dobili 33 glasovnic. Po pet najboljših med posamezniki in med ekipami je izbral vsak in prve smo točkovali s petimi, druge s štirimi, tretje s tremi, četrte z dvema in pete z eno točko. Med moškimi je bila izbira velika, med ženskami pa letos posebno velikih uspehov ni bilo. Prepričani pa smo, da so bili v glasovanju vključeni vsi, ki so med lanskim in letošnjim decembrom največ dosegli.

Med moškimi je bil izid pričakovan. Vsi anketirani so glasovali, lovoriko najboljšega zasluži Bojan Križaj, za ostala najboljša mesta pa je bila konkurenca ostrejša. Negotov je bil izid pri ženskah. V igri so bile Polona Freljih, Mojca Dežman in Katja Lesjak. S šestimi točkami prednosti je zmagala Katja Lesjak. Med moštvu pa so pričljivo najboljši hokejisti Jesenic.

Najboljše bomo javno razglasili in jim izročili lovorike na prireditvi, tako kot vsako leto. Zadnja tri leta smo imeli prireditev v Preddvoru, Naklem in letos spomladi v Trzinu. Pri organizaciji prireditev sodelujemo skupaj s krajem, kjer prireditev je. Naša želja je, da bi bila v začetku prihodnjega leta prireditev v jeseniški, radovljiški ali jeseniški občini. Zato pozivamo morebitne kandidate za organizacijo prireditev, naj se oglašijo. Kjerkoli smo takšne prireditev imeli, je bil to odmeven dogodek.

Hvala za predloge!

J. Košnjek

Bojan Križaj: enkratna slalomska serija

V lanskem sezoni v svetovnem pokalu je bil Bojan Križaj v slalomu zdaleč najboljši tekmovalac. V vseh osmih nastopih slaloma za točke svetovnega pokala je bil vedno v ospredju in v finalu svetovnega pokala v Sarajevu mu je drugo mesto prineslo doslej najboljšo uvrstitev v tem pokalu. Kristalni globus je bil njegov. Ta uspeh je dragocen, saj je Bojan Križaj starosta svetovnega alpskega smučanja. 3. januarja bo praznoval enaintrideseti rojstni dan.

Vsi nastopi sezone 1986-87 so mi prirasli v srcu. V osmih slalomskih nastopih v svetovnem pokalu sem bil vedno uvrščen v samem vrhu. Od sezone leta 1980 do letos imam osem slalomskih zmag. Še posebno sem vesel lanske zmage v Kranjski

gori in januarske letos v Kitzbuhlu, saj mi na tem slalomu do sezone 1987 ni uspelo zmagati. Tudi letošnja sezona na začetku ni bila slaba, saj sem bil med tistimi, ki so že osvajali točke v slalomski uvrstitvi svetovnega pokala. Še posebno bom vesel vsake točke in vsake zmage, če mi bo uspela. A kaj naj rečem za zimске olimpijske igre v Calgaryju. Potrudil se bom, da bom obe vožnji slaloma dobro odpeljal. Vsem Gorenjskem iskreno čestitam srečno leto 1988.

Katja Lesjak: poškodbe ovirajo

Najboljša gorenjska športnica za leto 1987 je alpska smučarka SK Alpetourja Katja Lesjak. Katja Lesjak je študentka

FSPN v Ljubljani, leta 1988 pa bo 14. oktobra praznovala enaindvajseti rojstni dan.

Poškodbe noge se vlečejo čepav sem dobro pripravljena za olimpijsko sezono. Ravno poškodba kolena me je v tem letu vrgla iz reprezentance, ki je tekmovala na svetovnem prvenstvu v Crans Montani. Za to sezono smo se dobro pripravljali v Argentini in nato doma in na ledenikih v Evropi. Še vedno mi je najbolj v spominu bronasta kolajna na mladinskem svetovnem prvenstvu v veleslalomu le-

ta 1985. V lanskem sezoni sem bila pred poškodbo dokaj uspešna. V Badgasteinu sem bila leta 1986 deveta v slalomu in nato v letu 1987 tretja na univerziadi v slalomu. To sezono sem začela dokaj solidno, saj sem na prvi slalomski tekmi v Sestrieru dosegla deveto mesto, kar mi je prineslo sedem točk v svetovnem pokalu. Spet treniram in se pripravljam naprej za tekme svetovnega pokala in upam, da bom lahko tekmovala tudi na olimpijadi v Calgaryju. Vsem tudi sama želim iskreno počutje v letu 1988.

Izidi glasovanja

Moški: 1. Bojan Križaj 165 točk, 2. Grega Benedik 85, 3. Matjaž Zupan 71, 4. Darjan Petrič 54, 5. Tomo Česen 46, 6. Dušan Mravlje 19, 7. Iztok Tomazin 17, 8. Srečo Rehberger 10, 9. Darko Svetina 9, deseto mesto pa delijo s tremi točkami Zvonko Šuvak, Roman Pogačar in Bogdan Jug. Po dve točki sta dobila Edo Hafner in Janez Pintar, po eno pa Goran Kabič in Drago Mlinarec.

Ženske: 1. Katja Lesjak 129 točk, 2. Polona Freljih 123 točk, 3. Mojca Dežman 109, 4. Barbara Mulej 57, 5. Olga Balič 28, 6. Nuša Romih 23 in 7. Zala Kalan 2.

Moštva: 1. Hokejisti Jesenic 149 točk, 2. Padalci ALC Lesce 102, 3. skakalci Iskre Delte Triglava 80, 4. plavalci kranjskega Triglava 60, 5. kolesarji Save 52, 6. alpinistična odprava v ZDA 16, 7. NTK Merkur in rally ekipa AMD Škofja Loka 3, 9. atletska ekipa Triglava in kegljači na ledu Vatrostalna Jesenice 2, 11. Smučarski tekaški klub Triglav 1 točka.

Hokejisti Jesenic: na led za novo zvezdico

V zadnji sezoni so hokejisti Jesenic osvojili dvaindvajseto zvezdico. Zato ni naključje, da so najboljša ekipa Gorenjske za leto 1987.

Letošnja hokejska sezona v prvi zvezni ligi je v polnem teku. V drugem delu prvenstva se Jeseničani spet potegujejo, da bi igrali v končnici prvenstva za državni naslov. S svojo igro spet navdušujejo. Preuzeli so Medveščaka in pokazali, da se ne

dajo. Prepričani smo, da bodo Jeseničani spet v igri dveh nasprotnikov, ki se bosta borila za državni naslov. upamo, da si bodo na svoje železarske drese pripeli že triindvajseto zvezdico. To bo novo darilo k praznovanju štirideset let hokeja na Jesenicah. Srečno in uspešno v letu 1988.

D. Humer

Foto: F. Perdan

Enaintridesetič Po poteh partizanske Jelovice

Štiri tekmovanja in devet pohodov

Škofja Loka, 28. decembra — V soboto in nedeljo, 9. in 10. januarja bodo v počastitev 31. obletnice boja v Dražgošah in praznika škofjeloške občine tradicionalne dražgoške prireditve, na katerih se vsako leto zbere več tisoč ljudi, od mladih do nekdanjih borcev Cankarjevega bataljona in drugih enot na Gorenjskem in izven nje. Podrobneje bomo o prireditvi pisali po praznikih, tokrat pa le glavne značilnosti.

Na sporedu bodo štiri športne prireditve, če bo seveda dovolj snega. Organizatorji pripravljajo smučarski tek na 10 kilometrov za jugoslovanski smučarski pokal maršal Tito. Če bo dovolj snega, bo tek v soboto, 9. januarja ob 11. uri za Kamnitnikom, sicer pa v višjih predelih. V nedeljo, 10. januarja, se bo ob 8. uri začelo 17. odprto prvenstvo patrolj enot teritorialne obrambe, ob isti uri pa bodo iz Kroke krenile ekipe ZRVS in mladine na tek oziroma pohod proti Dražgošam. Če bo dovolj snega, bo v nedeljo ob 10. uri na Slemenu v Dražgošah veleslalomsko tekmovanje za cicibanke in cicibane do 11. leta starosti. V nedeljo pa bodo

v Dražgoše prišli tudi pohodniki, ki bodo prišli iz vseh strani iz devetih pohodov. Že danes priporočilo udeležencem: v Dražgoše pridite peš in ne z osebnimi avtomobili.

V Dražgošah se bodo v nedeljo tudi srečali še živeči borci Cankarjevega bataljona, ob 12. uri pa bo pred spomenikom proslava, na kateri bo govoril predstavnik republiške konference mladine, po kulturnem programu pa bodo razglasili rezultate športnih tekmovanj.

J. Košnjek

Bojan Križaj in Mateja Svet najboljša športnika Jugoslavije

Zagreb, 27. decembra — V Zagrebu so po osemtrideseti anketi športnih novosti slovesno proglasili najboljši športnike in ekipe za leto 1987. V tej najiminentnejši proglašitvi športnih novosti za najboljšega športnika, športnico in ekipo Jugoslavije so v anketi sodelovale vse športne redakcije SFRJ. Za najboljšega športnika so že tretjič proglasili alpskega smučarja Bojana Križaja, za najboljšo športnico pa drugič alpsko smučarko Matejo Svet. Med ekipami je pri moških ta naslov pripadel vaterpolski reprezentanci Jugoslavije, pri ženskah pa je to reprezentanca košarkaric Jugoslavije. Iskrene čestitke vsem.

D. H.

Zanimivo tekmovalje

Čigav bo pokal Zdravo

Kranj, 28. decembra — V nedeljo bi morala biti na Kravcu že prva od tekem nove smučarske akcije Zdravo. Tekme se bodo potem nadaljevale 10. januarja (Slieme), 24. januarja (Krvavec, 27. februarja (Golte), 21. februarja (Krvavec), 6. marca (Pohorje), 20. marca (Krvavec) in 3. april veliko finale na Kravcu. Vsaj štiri tekme morajo biti izvedene, da bo tekmovalje regularno. Na tekmah lahko sodelujejo vsi smučarji, ki nimajo YU ali FIS točk in so starejši od 18. let. Vsaka tekma je ena vožnja veleslalom, fir.ale pa bo paralelni slalom. Kategorije so: ženske A od 18 do 35 let in B 56 let in starejše, moški C

od 18. do 32 let, moški D od 33 do 43 let in moški E 44 let in starejši. Točkuj se po sistemu svetovnega pokala (točke dobi prvih petnajst), za uvrstitev v finale pa štejejo štiri najboljši uvrstitve. V finalu bo tekmovalo po 8 najboljših iz vsake skupine. Start vsake tekme je ob 11. uri. Če je slabo vreme, je treba čakati i do 13. ure, potem pase določiti rezervni termin. Vsak tekmovalac mora imeti osebno izkaznico. Prijavnina je ob predprijavi 2500 in na dan tekmovalja 3500 dinarjev. Prijave za tekmovalje je treba poslati na naslov: RTV Ljubljana, za pokal Zdravo, 6100 Ljubljana, Moša Pijadeja 10. Zadnji rok: četrtek pred tekmo. Zapolnele prijave bodo upoštewane kot prijave na dan tekme, ko se bo mogoče prijavit med 8. in 10. ura. Startne številke bodo izdajali do 10.15.

Odgovorni za tekmovalje so: Goran Valič, Leo Šepec in Igor Kreačič. Informacije dajejo na RTC Krvavec, Kranj, Koroška 25 a. Poiščite in vprašajte koga od navedenih.

J. K.

GORENJSKI GLAS
glas za vas

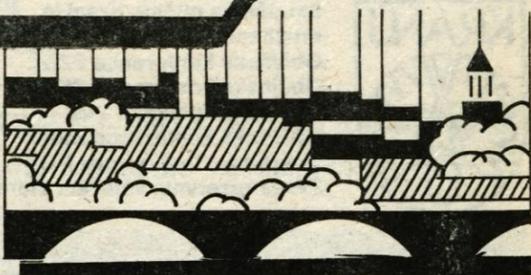
DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM ŽELIMO SREČNO NOVO LETO 1988

Skupščina občine Radovljica, izvršni svet
in družbenopolitične organizacije

V letu 1988 vam želimo veliko sreče,
zadovoljstva in uspehov

Elita KLANJ

Industrijski kombinat **PLANIKA**

vam želi zdravo, srečno
in uspešno novo leto 1988
in obilo prijetnih trenutkov
v obutvi **PLANIKA**

GOSTILNA BEGIČ MATO
Delavska 21, 64000 KRANJ,
STRAŽIŠČE
Telefon: 23-992

Cenjenim gostom, vsem občanom ter poslovnim
prijateljem želimo prijetno praznovanje in uspešno
novo leto 1988 in se priporočamo za obisk.

**Cenjene goste obveščamo, da bo lokal
od 29.12.1987 do vključno 5.1.1988
zaprt.**

Bife pri
FRANJOTU
Viki Kutnar
Kranj, Oprešnikova 28
(Primskovo)

Cenjenim gostom in ob-
čanom želi srečno novo
leto 1988

**DIMNIKARSKO
PODJETJE KRANJ**
Zupančičeva 4.

S svojimi enotami v Kranju,
Škofji Loki in Trziču

želi strankam,
poslovnim prijateljem
in občanom srečno in
uspešno novo leto 1988

Nudimo vam naslednje usluge:

- mehansko čiščenje dimnih vodov in prezračevalnih naprav,
- kemično in mehansko čiščenje plamene strani kurilnih naprav in termogenov,
- meritve dimne emisije

Anton Umbrecht
slikopleskarstvo KRANJ
Ulica Draga Brezarja 5

Cenjenim strankam se zahva-
ljuje za zaupanje in želim
srečno novo leto 1988

Franc Juvan
slikopleskarstvo
Kranj, Štirnova 21

Cenjenim strankam se zahva-
ljuje za zaupanje
in želim srečno novo leto
1988

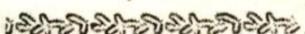

V prihajajočem letu vam želimo obilo zdravih,
srečnih in uspešnih dni

Veseli bomo vašega obiska v salonu pohištva ZLIT
v trgovskem centru DETELJICA v Bistrici pri Trziču!

ŽENSKI FRIZERSKI SALON META
PODLUBNIK 277, ŠKOFJA LOKA
Telefon 62-321

Vam nudi:
- vse vrste modernega striženja
- kodranje z najboljšimi
preparati
- barvanje z najnovejšimi
barvnimi odtenki

in vam želi
SREČNO NOVO LETO 1988!

**EKSPRES IZDELAVA KLJUČEV —
RADIKOVIČ, KRANJ** (za trgovino Globus)

Cenjenim strankam želimo
srečno in uspešno
novo leto 1988
in se zahvaljuje
za sodelovanje

Izdelujemo vse vrste ključev, popravljamo ključavnice, graviramo
napise in številke ter brusimo: nože, drsalke, nože za mesorezni-
ce, nože za mizarske skobelne stroje, video rezkarje, križne ža-
ge in vsa ostala krožna rezila.

**FRANC
ROBNIK,**
urar

Kranj,
Vodopivčeva 8
(Mohorjev klanec)

Cenjenim strankam in
občanom Gorenjske želi
srečno novo leto 1988

Klobučar
Kranj

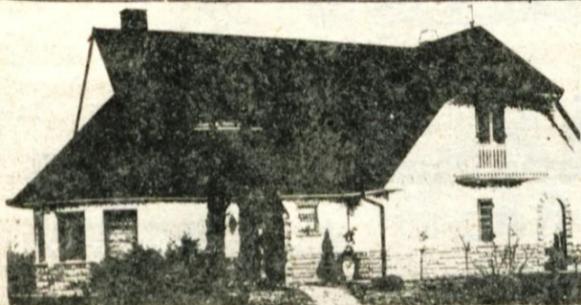
MERCATOR-ROŽNIK
TOZD PRESKRBA TRZIČ

Cenjenim potrošnikom, delovnim ljudem in poslov-
nim sodelavcem želimo zdravo, srečno in uspešno
novo leto 1988

**Priporočamo se za obisk v naših bogato zalo-
ženih prodajalnah in blagovnici v Trziču ter v
prodajnem centru in trgovini v Kranju.**

**Še posebej vas vabimo v našo bogato založeno
vinoteko v potrošniškem centru DETELJICA.**

lesnina

Trgovina z gradbenim materialom — Kranj Primskovo
VSE ZA GRADNJO OD TEMELJEV DO STREHE

SREČNO 1988

GRADITE HITRO,
GRADITE SODOBNO,
GRADITE POCENI —
GRADITE Z NAMI!

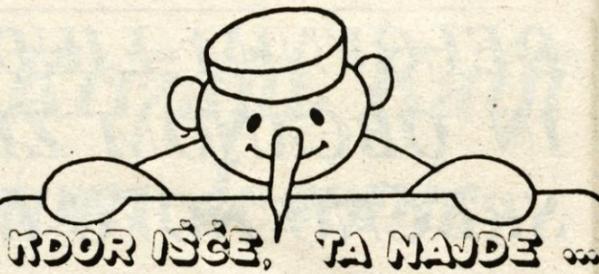
Skupščina občine Kranj in
družbenopolitične organizacije
Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZSMS
Zveza združenj borcev NOV
Zveza rezervnih vojaških starešin

Mnogo delovnih uspehov, uspehov pri urejanju skupnih družbenih zadev, pri razvoju in utrjevanju samoupravljanja v delovnih organizacijah in zadovoljstva želijo delovnim ljudem in občanom v letu 1988

**DELAVSKA UNIVERZA
TOMO BREJC
V Kranju**

**ORGANIZACIJA ZA
IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH**

Želi slušateljem, sodelavcem, delovnim in drugim organizacijam srečno in uspehov polno novo leto 1988

KDOR ISČE, TA NAJDE ...

**POMAGAMO VAM PRI
IZBIRI DARIL**

Pripravili smo vam bogato ponudbo praktičnih, aranžiranih daril

SREČNO 88

**Blagovnica
Kranj**

**Mercator – Kmetijsko
živilski kombinat
Gorenjske Kranj,
C. JLA 2**

TOZD KMETIJSTVO KRANJ
TOK RADOVLJICA
TOZD MLEKARNA KRANJ
TOZD OLJARICA BRITOF
TOZD KOMERCIALNI SERVIS KRANJ
TOZD AGROMEHANIKA KRANJ
TOZD MESOIZDELKI ŠKOFJA LOKA
TOZD KLAVNICA JESENICE in
DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Želi občanom in poslovnim prijateljem srečno in uspeha polno novo leto.

**Triglav
konfekcija
Kranj**

Poslovnim prijateljem in delovnim ljudem želimo srečno in uspešno novo leto 1988

SREČNO

transportna in rotiskana embalaža
oblikovanje in projektiranje

EMBALAŽNO

GRAFIČNO

PODJETJE

Škofja Loka

1

9

8

8

Vaš turistični servis na Gorenjskem

**KOMPAS
JUGOSLAVIJA**

**KRANJ, BRNIK, JESENICE,
BLED, KRANJSKA GORA...**

Osebe poslovalnic vam želi zdravja, sreče in obilo prijetnih trenutkov ob Kompasovih storitvah v letu 1988

TEKSTILNA TOVARNA

ZVEZDA

KRANJ, Savska cesta 46

Želi delovnim ljudem in poslovnim prijateljem srečno novo leto 1988

Obrtno podjetje

TEHTNICA

Kranj

Vsem poslovnim partnerjem in občanom želimo veliko sreče in uspehov v letu 1988!

**KOMUNALNO PODJETJE
TRŽIČ**

Vsem delovnim ljudem,
občanom in poslovnim
sodelavcem želimo srečno in
uspešno novo leto 1988

TIKO

Tržiško podjetje
industrijsko
kovinske
opreme

Želi delovnim ljudem in poslovnim sodelavcem srečno in uspeha polno novo leto

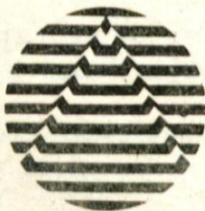

**SLAŠČIČARNA
ČEBELICA NA
PLANINI**

KRANJ – čez kokrški most
(Planina)

Želi cenjenim gostom srečno in uspešno novo leto 1988 in se priporoča!

Nudi torte vseh vrst, kremne rezine s smetano, čajno pecivo itd. Torte vseh vrst po naročilu so hitro in kvalitetno izdelane.

alpina ŽIRI

Delovnim ljudem in poslovnim prijateljem srečno in uspešno novo leto 1988

SKUPŠČINA OBČINE ŠKOFJA LOKA

IN OBČINSKE
DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

*Želijo delovnim ljudem in občanom
srečno novo leto 1988.*

zavarovalna skupnost triglav
Gorenjska območna skupnost Kranj

Vsem delovnim ljudem, zavarovalcem in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspešno novo leto 1988

76

Temeljna banka Gorenjske Kranj vam želi

srečno novo leto!

40 LET
ALPETOUR

SMUČANJE NA JAHORINI IN BJELAŠNICI, ugodne cene, še nekaj prostih mest v hotelih, apartmajih in vikend hišicah

ZIMSKE POČITNICE v Bohinju, Gozd Martuljku, pod Krvavcem in na Krvavcu, na Bledu (v hotelih in zasebnih sobah)

SMUČARSKI PAKETI ZA MLADINO (Krvavec, Velika planina, Stari vrh, Sorica, Kobla, Vogel, Kr. Gora) Prijavite se pravočasno za vaš športni dan.

SKI ABONMA (novo za skupine mladincev)

SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU:

Kitzbuehl, 17.1.1988 (din 27.500)
Badgastein, 24.1.1988 (din 21.500)
Maribor, Zlata lisica, 30. in 31.1.1988 (din 8.500)
Saalbach, finale, 26. in 27.3.1988 (din 29.000)

POCENI POČITNICE ZA UPOKOJENCE V RABCU od 9.1.1988 naprej. Polna oskrba na teden v hotelu B kategorije z bazenom samo din 54.000

INFORMACIJE IN PRIJAVE V VSEH ALPETOUROVIH TURISTIČNIH POSLOVALNICAH.

OSNOVNA ŠOLA DR. JANEZ MENCINGER BOHINJSKA BISTRICA

OŠ. dr. Janez Mencinger Bohinjska Bistrica objavlja prosta dela in naloge

UČITELJA TELESNE VZGOJE

Delavec bo združeval delo za določen čas od 8.2. do 30.6.1988.

SOCIALNEGA DELAVCA
Delavec bo združeval delo za določen čas v času odsotnosti delavke na porodniškem dopustu. Nastop 8.2.1988.

Prijave z dokazili o izobrazbi sprejema 15 dni po objavi razpisa.

GOSTILNA BENEDIK
Stražišče
MAJA MIHELIČ

64000 KRANJ, BENEDIKOVA 21 Tel.: 064/28-030

Cenjenim gostom in občanom želimo srečno novo leto 1988

Priporočamo se za obisk, dobro vas bomo postregli. Sprejemamo naročila za zaključene družbe.

Športna dvorana **PODEN Škofja Loka**

PRIREJA

31.12.1987 ob 20. uri

VELIKO

SILVESTROVANJE

Za pijačo in jedačo poskrbljeno ob zvoku ansambla **TRIGLAV**

OSNOVNA ŠOLA ALOJZ KEBE
Prušnikova 98,
LJUBLJANA - ŠENTVID

KMDR razpisuje dela in naloge:

SNAŽILKE
za nedoločen čas s poskusnim delom 3 mesece

Nastop dela takoj ali po dogovoru.

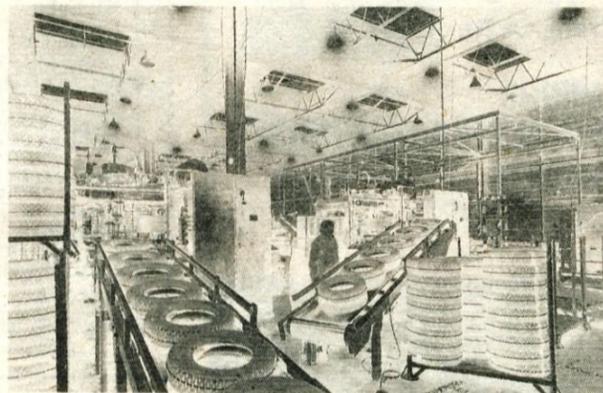
Osnovni OD 200.000 din

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta

Ugodna lokacija glede na avtobus in železnico v Šentvidu.

Sava
Kranj

**SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1988**

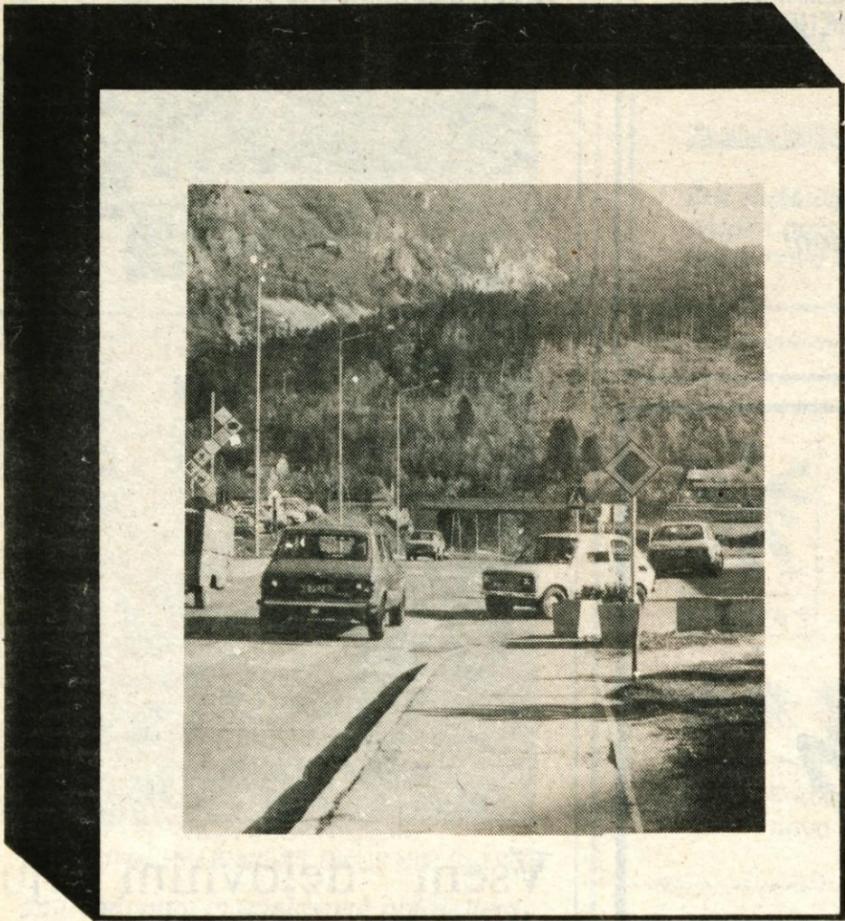
Srečno 1988

MERKUR KRANJ

SKUPŠČINA OBČINE TRŽIČ
in družbenopolitične organizacije

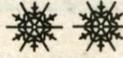

želijo delovnim ljudem, občanom in sodelavcem zdravo, srečno in uspešno novo leto 1988

Mizarstvo in profiliranje lesa
OVSENIK

Kranj, Jezerska c. 108/c
tel.: 064/35-770

želi cenjenim strankam in občanom Gorenjske srečno novo leto 1988.

TAPETNIŠTVO

MARTIN KOS, IZDELAVA PREVLEK IN POPRAVILO AVTOMOBILSKIH SEDEŽEV - VIRMAŠE 130, ŠKOFJA LOKA

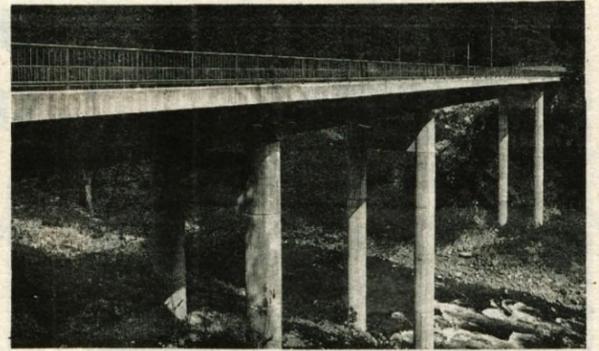
CENJENIM STRANKAM ŽELIM SREČNO NOVO LETO 1988 ter se priporočam

STEKLARSTVO

STOILJKOVIČ ŽIVOJIN

IZDELAVA TERMOPAN STEKLA, BRUŠENJE IN ZASTEKLI-TEV, SV. DUH 34, ŠKOFJA LOKA

CENJENIM STRANKAM ŽELIM SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1988 ter se priporočam

sozd združena gradbena podjetja giposs ljubljana, o. sol. o.

SGP GRADBINEC KRANJ n. sol. o.

Kolektiv splošnega gradbenega podjetja

GRADBINEC KRANJ

s TOZD v občinah Jesenice, Tržič, Kranj, Kamnik in Ljubljana Šiška

želi občanom in poslovnim prijateljem srečno in uspeha polno novo leto

Predelava mesa

Alojz Konc

Podreber 24, Naklo
tel. (064) 47-618

Našim odjemalcem in drugim občanom želimo srečno novo leto 1988 in se priporočamo.

Porenta Srečko in Mija
usnjena galanterija-nahrbtniki
Virmaše 51, 64220 Škofja Loka telefon 064 61915

CENJENIM KUPCEM ŽELIMO SREČNO NOVO LETO 1988 ter se priporočamo

OSNOVNA SOLA LUCIJAN SELJAK KRANJ

komisija za delovna razmerja OŠ Lucijan Seljak Kranj objavlja za določen čas prsta dela in naloge

KUHARICE v šolski kuhinji (nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom).

Pogoj: KV kuharica Nastop dela 8.2.1988 Razpis velja do zasedbe del in nalog.

ALPETOUR

ALPETOUR TOZD Potniški promet KRANJ

OBVEŠČA

potnike, da linije MESTNEGA PROMETA v četrtek, 31. decembra 1987, obratujejo po SOBOTNEM VOZNEM REDU, v petek, 1. januarja 1988, pa pričnejo z obratovanjem šele po 12. uri.

Linije PRIMESTNEGA PROMETA obratujejo v četrtek, 31. januarja 1987, po SOBOTNEM VOZNEM REDU.

VSEM POTNIKOM ŽELIMO SREČNO 1988

Video Studio „Bled“

HAUSMAN JANKO
GREGORČIČEVA ULICA 5
64260 BLEJ
YUGOSLAVIA

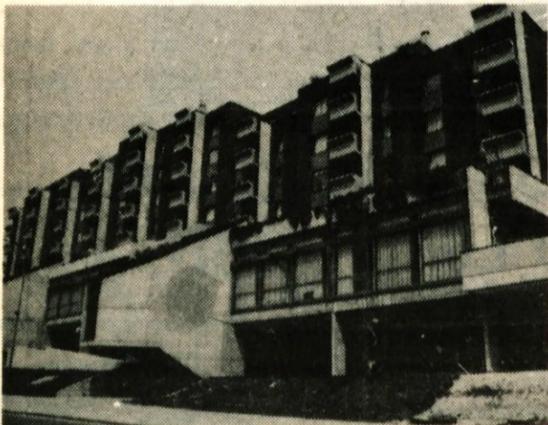
SNEMANJE, PRESNEMAVANJE, IZPOSOJANJE IN PRODAJA AUDIO IN VIDEO KASSET

Želimo vam srečno in uspehov polno novo leto 1988!

domplan
Kranj, Cesta JLA 14

**TOZD INŽENIRING
TOZD STANOVANJSKA DEJAVNOST
TOZD URBANIZEM
DSSS**

POSLOVNIM SODELAVCEM, DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM, ŽELIMO SREČNO NOVO LETO, VELIKO USPEHA IN SODELOVANJA V LETU 1988

metalka

TOZD
**triglav
tržič**

Želi vsem bralcem Gorenjskega glasa in poslovnim partnerjem srečno in uspešno novo leto 1988

TRŽIŠKA INDUSTRIJA OBUTVE IN KONFEKCIJE p.o. TRŽIČ

proizvaja sestavne dele obutve (notranjike) in modno usnjeno konfekcijo ter prodaja vse vrste osebnih in drugih zaščitnih sredstev pri delu, sredstva civilne zaštite

DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ŽELIMO SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1988

PEKO TRŽIČ n.s.o.
Ste Marie aux Mines 5
64290 TRŽIČ

Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb RAZPISUJE dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostjo

VODENJE RAZVOJNO PRIPRAVLJALNEGA SEKTORJA

Pogoji za sprejem:

- diplomirani inženir tehnične smeri, diplomirani ekonomist, diplomirani organizator dela in 5 let delovnih izkušenj na odgovornih delih v gospodarstvu,
- inženir tehnične smeri, ekonomist, organizator dela in 9 let delovnih izkušenj na odgovornih delih v gospodarstvu,
- šola za poslovne kadre
- aktivno znanje tujega jezika

Posebne zahteve: sposobnost vodenja in organiziranja, samostojnost pri delu, sposobnost sodelovanja, izpolnjevanje kriterijev in družbenega dogovora o kadrovske politiki v občini Tržič.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev v 15 dneh po objavi v časopisu GLAS Tovarni obutve PEKO Tržič.

O izidu razpisa bomo kandidate obvestili v 30 dneh po zaključku prijavnega roka.

Izbrani kandidat bo združil delo za štiriletni mandat.

Prodaj BMX 1802, letnik 1971. Raffo Gartner, Zg. Sorica 52 21439

Prodaj rabljene dele za Lado 1200: vrata, pokrov motorja, prvo steklo, luči, hladilnik, menjalnik, sedeži, zaganjač, alternator, gume s platišči, prva prema, zadnja prema z diferencialom, armaturo. Tel.: 27-452

Prodaj Z 101, letnik 1977. Tel.: 26-249 21771

TOVORNI AVTO OM 5,5 t. po generalni, prodaj. Oblak, tel.: 68-066 21774

Prodaj KAWASAKI 1000 RX, letnik 1986. Tel.: 83-046 21775

Prodaj Z 101, letnik 1980, 50.000 km, garažirano v brezhibnem stanju. Trilar, Hafnerjeva 6, Stražišče 21778

Prodaj APN 6 še v garanciji. Zajec, Hrastje 42, tel.: 34-318 21782

Prodaj Z 850, letnik 1984, registriran do novembra 1988. Tel.: 66-811 21791

Prodaj PEUGEOT 304, letnik 1977. Tel.: 46-476 21792

Prodaj FIAT 126 P. Ogled v torek in sredo, popoldan. Sodja, Jereka 12 21793

Prodaj FIAT 126 P, letnik 1981, dobro ohranjen, prodaj za 140 SM. Tel.: 75-712 21795

Prodaj obnovljeno DIANO, letnik 1977. Tel.: 80-141, popoldan 21796

Prodaj R 4, letnik 1978, dobro ohranjen, na novo registriran. Rifat Rašič, Blaževa 3/a, Škofja Loka 21803

Prodaj KOMBI TAM 2001, letnik 1976, potreben kleparskih popravil. Tel.: 67-078, od 18. do 19. ure 21804

Prodaj FIAT 750 L, letnik 1983, 17.000 km. Tel.: 27-643 21811

Prodaj PRIKOLICO za osebni avto. Tel.: 74-249 od 14. ure dalje 21820

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj Z 101, starejši letnik. Jezeršek, tel.: 69-086 21746

Razpisujemo prosto delovno mesto delavke za nedoločen čas, z dvoizmenskim delovnim časom Pogoji: spretnost, zaželen pričetek dela s 1.1.1988. Dohodek po učinku. Informacije od srede dalje po tel.: 80-318 21814

stan.oprema

Prodaj dobro ohranjen kombiniran ŠTEDILNIK (2 plin, 2 elektrika) 50 cm. Tel.: 66-922 21689

Dobro ohranjeno zamrzovalno SKRINJO 1th 380 litrsko, ugodno prodaj. Tel.: 60-485 21777

Prodaj KUHINJO domače izdelave, primerno za vikend ali mansardno stanovanje. Cankar, Gorenja vas 243 21798

Prodaj kombiniran ŠTEDILNIK (4 plin, 2 elektrika), dobro ohranjen. Slavka Dolenc, Puštal 49, Škofja Loka 21801

Visokotlačno kombinirano PEČ, prodaj. Tel.: 62-385 21805

Prodaj eno leto staro KUHINJO. Tel.: 65-071 21806

Poceni prodaj 180 litrski HLADILNIK končar s pokvarjenim kompresorjem. Tel.: 25-465 21810

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure

Prodaj: kuhinjsko opremo s kotom, pravi les (primerna za obrtnika, tudi za orodje) v delavnici. Hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom, 2 električna štedilnika, pralni stroj Zopass, 6-delno omaro, globoko. Cena po dogovoru. Grošelj, Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do

Glasov jež

Leto varnosti na slovenskih smučiščih

Leto 1988 je proglašeno za leto varnosti na slovenskih smučiščih. Glede na drage smučarske karte (za Kravec bo štirčlanska družina odštela štiri stare milijone, po novem letu celo več), da o še dražji opremi niti ne govorimo, to leto ne bo pretirane gneče na smučiščih. In tako bodo smučišča dovolj varna, da bodo opravičevala »leto varnosti«.

Nazaj v stare čase

Toliko hudega se je zadnje čase zgrnilo na nas, da si mnogi podzavestno želijo nazaj v stare čase. Tudi kranjski pihalni orkester ima, kot kaže, take občutke, saj so za novoletni koncert, poleg venčana domačih narodnih in Beaton, izbrali vrsto lepih Straussovih melodij. In čisto za konec, za piko na i še – Radetzky marš Johanna Straussa starejšega, ki je poslušalce dobesedno dvignil na noge. Se vedno velja, kot je njega dni dejal Napoleon, da dobra koračnica zaževe več kot sto topov.

Kresničke k Podarim — dobim

Gorenjske ceste so letos terjale 60 smrtnih žrtev. Med njimi je tudi veliko pešcev. Pešci bi bili na cesti gotovo varnejši, ko bi vsi do zadnjega nosili kresničke, kakršne so v navadi pri naših šolarjih. Ker pa jih v prodaji (v trgovinah in trafikah) nismo zasledili, podpiramo predlog enega od novinarjev črne kronike. Ta predlaga, da bi kresničke prilagali h karticam Podarim — dobim. Tako bi imel vsak Slovenec zanesljivo vsaj eno, če ne še dve.

Božič — dela prost dan

19	1988
20	1988
21	1988
22	1988
23	1988
24	1988
25	1988

Letos božič ni bil dela prost dan. Za prihodnje leto pa nam naši vrli politiki zanesljivo obljublajo, da bomo za božič, 25. decembra, prosti.

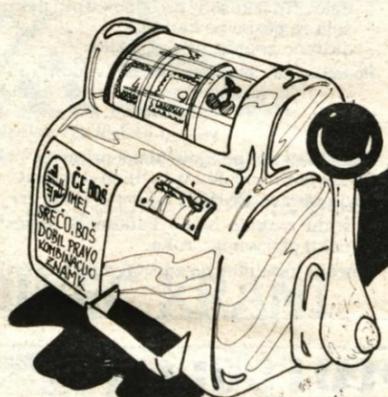
ILUSTRACIJE UROŠ BIZJAK

Ponudba in povpraševanje

Fantje, stojte! Saj je zdaj ceneje.

Če je ponudba večja od povpraševanja, se cena praviloma zniža. Če seveda veljajo tržne zakonitosti, kar pa v naši državi ni praksa. A kaže, da je zakon trga vendarle začel delovati. Prvi primer pocenitve je — znižana partijska članarina.

V tem božičnem in novoletnem času je treba med nakupe, voščila poslovnim in družinskim prijateljem po novem šteti še neko novo opravilo: lepljenje znamk. To prejšnje čase dokaj nepomembno in glede na potrebni čas zanemarljivo opravilo je državljanom od Triglava do Gevgelije zagrelo glavo in roke, nekateri so si pomagali tudi z računalniki. Kako tudi ne! Treba je bilo izračunati, koliko variacij je možno za vrednost znamke 106 din ali 93 din, če so na voljo tele spremljivke: 3 din, 4 din, 6 din, 10 din, 40 din, 50 din itd., da ne omenjamo srečnežev, ki so uspeli dobiti celo 100 din vredno znamko. Že zdaj se vsi pošiljivci novoletnih pošti poslanih pozdravov opravičujemo tako poštarjem kot naslovnikom, če so te najbolj neugodne kombinacije znamk morda prekrile naslov in voščilo obenem.

Odperta scena Napreja — Zadnji dan Tedna mladih Kranja je bila v Kranju na Titovem trgu Odperta scena Napreja. Pripravilo jo je uredništvo mladinskega glasila Naprej in so prikazali kakšen naj bi bil mladinski radio. Foto: G. Šinik

Problemi kmetijstva v Triglavskem narodnem parku

Davki le za tiste, ki zemlje ne obdelujejo

Bled, 24. decembra — Člani sveta Triglavskega narodnega parka (TNP) — predseduje mu dr. Matjaž Kmecl — so na današnji seji v osrednjih točkah dnevnega reda obravnavali problematiko in nadaljnji razvoj kmetijstva v parku in načrtovano (sporno) gradnjo vodne elektrarne v dolini Zadnjica na primorski strani parka.

Kot je povedal Tone Robič iz Zdravstvene zveze Slovenije, so vse kmetije v TNP razen izjem uvrščene v višinsko — gorsko kategorijo, za katero veljajo glede na obdelovalne razmere in omejitve najvišje premije za mleko, meso, za gradnjo gospodarskih objektov in za povečanje stalaža živine. Člani sveta so soglašali s predlogi komisije za kmetijstvo,

naj bi v vseh občinah z območja parka (v radovljiški, jeseniški in tolminski) oprostili davkov vse kmetije, ki dobro obdelujejo zemljo in jim tudi prispevali del sredstev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Uvedli naj bi poseben davek za lastnike počitniških hišic, ki imajo zemljo, a je ne obdelujejo. Problem je tudi nadzorovana paša drobnice, zato so predlagali, naj bi ob-

činske skupščine sprejele oblok, ki bi urejal to področje. Osrednja misel razprave je bila, da je treba ob vseh omejitvah, ki veljajo v parku, zagotoviti nadaljnji (tehnološki) razvoj kmetijstva, preprečiti zaraščanje kmetijskih zemljišč, odseljevanje prebivalstva in propadanje vasi. Na tem področju je bilo doslej sprejetih že veliko sklepov in stališč, narejenega pa je bilo

bolj malo. (Problem je predvsem dolina Trente.) Dr. Matjaž Kmecl je ob tem dejal, da bodo morali v TNP pripraviti program izvajanja zakona in za to zagotoviti denar. Svet TNP je opozoril tudi na neustrezne postopke pri načrtovanju vodne elektrarne v dolini Zadnjica, ki se s primorske strani zajeda v vznožje Triglava. Člane je najbolj zbadlo to, da se za nekimi širšimi interesi »skriva« krut poseg v prostor in narodni park. C. Zaplotnik

NESREČE

Iščejo pobeglega voznika

Žirovnica, 24. decembra — Med Žirovnico in Begunjami se je ponoči primerila prometna nesreča, v kateri je bila hudo ranjena 43-letna Terezija Strajnar iz Žirovnice. Povožil jo je avto, očividci sodijo, da gre za rumeno ali oker stoenko, voznik pa je po nesreči pobegnil. Vse, ki bi karkoli vedeli o nesreči, pobeglem vozniku ali avtomobilu, naj to sporoče na najbližjo postajo milice ali na UNZ Kranj, telefon 22-171.

Na prehodu povozila pešca

Kranj, 24. decembra — Voznica Berta Naglič, stara 36 let, iz Hrastja, ki je peljala z Delavskega mosta proti Bitnjam, je na prehodu za pešce pred Iskro Telematikom na Laborah podrla pešca. 71-letni Janez Kožar iz Kranja je bil v nesreči tako hudo ranjen, da je naslednjega dne v bolnišnici umrl.

Umrl v bolnišnici

Ljubljana, 22. decembra — V Kliničnem centru je za posledicami prometne nesreče umrl 22-letni Milan Novak iz Murske Sobote. Bil je sopotnik v avtomobilu Vilme Reje, ki se je ponesrečila 19. decembra na Visokem.

Zbil pešakinjo

Lom pod Storžičem, 25. decembra — Ko je peljal iz Potarij proti Lomu, je voznik osebnega avtomobila, 18-letni Aleš Meglič

iz Potarij, dohitel in pešce. Zmanjšal je hitrost in se jim izognil na sredo ceste, vendar je kljub temu zadel pešakinjo, 81-letno Frančiško Tišler iz Grahovš. Ženska je z glavo udarila v vetrobran, nato pa je po nekaj metrih vožnje padla na cesto. Bila je tako hudo ranjena, da je umrla.

Izsilila prednost

Britof, 24. decembra — V križišču stare regionalne ceste Kranj — Predvor — Kokrica — Senčur v Britofu se je zgodila prometna nesreča, v kateri sta bili voznica in njena 10-letna hči Svetlana ranjeni. 37-letna Stana Ninič je namreč pripeljala iz Senčurja in nato z neprednostne ceste zapeljala proti Predosljam in tako izsilila prednost vozniku Aleksandru Čimžarju, staremu 31 let, z Visokega, ki je pripeljal po prednostni. Ta nesreče ni mogel preprečiti.

S ceste v hruško

Bohinjska Bela, 26. decembra — 31-letni Pajo Memiš iz Radovljice, ki je peljal skozi Bohinjsko Belo, je med vožnjo nenadoma zapeljal s ceste in trčil v hruško. Ranjen je sam odšel s kraja nesreče in poiskal zdravniško pomoč.

Povožil pešca in pobegnil

Kranj, 25. decembra — Na Cesti 1. maja na Planini je voznik, 37-letni Bogdan Novkovič iz Srba, povozil pešca. 52-letni Vid Ninič iz Kranja je prečkal cesto na prehodu pri Živilini trgovini. Avto ga je zbil, nato pa ustavil. Dva Novkovičeva sopotnika sta ranjenega pešca spravila s ceste, nato je avto odpeljal. Pobeglega voznika so naslednji dan našli. D. Ž.

Kranj, decembra — V nekdanji kavarni hotela Creina v Kranju so v četrtek, 24. decembra, odprli prostocarinško prodajalno. To je že 63. tovrstna prodajalna v Jugoslaviji, Slovenija jih ima že preko 40, Emonina pa 19. Kranjsko sta odprla namreč skupaj Emona Commerce Tozd Obala Koper in Alpetour Tozd Gostinstvo. Namenjena je tujcem in zdomcem, ki si bodo tu lahko kupili vse od igrač, uvženih alkoholnih pijač, kozmetike, cigaret, do izbrane avdiotehnike in podobnega. Odprta bo vsak dan, tudi ob nedeljah; pravijo celo, da bo zaprta le tri dni v letu. Zaenkrat bodo v prodajalni zaposleni le trije, če bo potrebno pa bodo zaposlili še kakšnega prodajalca. Računajo, da bodo v tej trgovini kupovali največ Avstrijci in seveda tujci, ki se bodo zadrževali v hotelu Creina. Vsekakor bo ta prodajalna popestrila ponudbo hotela in Kranja. D. D.

Zdravstvo v agoniji

Še mesec dni odloga so si izgovorili delegati republiške skupščine zdravstvene skupnosti, preden odločijo, koliko pravic bodo okrnili. Birokratske škarje so amreč odrezale dokajšen denarni delež, potreben zdravstvu, zaaj pa si je le — to prisiljeno samo pristriči potrebe.

Težka gmotna stiska v zdravstvu, ki mu koncem leta primanjkuje med 10 in 15 odstotki denarja, je očitno obvladljiva le tako, da racionalizira svoje delo in poseže v pravice. Obstaja »program ukrepov za dosego ravnovesja«, ki predlaga zmanjšanje zaposlovanja v zdravstvu, manj nadur, manj postelj v bolnišnicah, nobenih naložb. Nalaga varčevanje tudi pri najbolj nujnih stroških — zdravilnih, reševalnih prevozih, raznih zdravstvenih storitvah. Uporabnikom naj bi odvzeli grgišče pravic, ki so bile doslej ob zmerni participaciji vsakomur dostopne, tako zobna protetika, očala, prvi pregled v specialistični ambulanti, plačevali naj bi tudi za nekatera zdravila zoper akutne bolezni. Vse to bi poleg varčevanja pomenilo še nekaj — zdravje ne bi bilo več za vse enako. Lep nasmeš, na primer, naj bi postal domena premožnejših.

Še donedavna je zdravstvo z veliko žlico zajemalo večje pravice, zdaj pa se je prisiljeno odrekati celo najosnovnejšim zalogajem. Pred časom plaho predlagana možnost, da bi tudi bolniška nadomestila postala stoodstotna, naj bi se približala osebnemu dohodku, se je ob težkih gmotnih razmerah docela sesula. Osnova za nadomestilo v času bolniške, ki bremeni zdravstveno skupnost (nad 30 dni torej), naj bi se celo zmanjšala za 10 odstotkov.

Slednji predlog pa je tudi edini, ki je uspel na četrtkovi skupščini priti skozi delegatsko sito. Vse ostalo je bilo sicer plod burne razprave, vendar si delegati še niso hoteli naložiti odgovornosti, da bi ljudje že po novem letu plačevali nekatere zdravstvene storitve. Odločitev o krnitvi pravic in o delitvi dela v zdravstvu so preložili na januar, torej bo po novem letu najprej še vse po starem. Agonija pa se podaljšuje... D. Z. Žlebir

TRŽIŠKA PRODAJALNA OBUTVE PEKO DETELJICA
OBVEŠČA CENJENE KUPCE, DA BO PRODAJALNA od 4. do 5. januarja 1988 ZARADI LETNE INVENTURE ZAPRTA.